

การวิเคราะห์สำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย
An analysis of body idioms in Korean Language

สิทธินี ธรรมชัย
ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก
คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากงบประมาณเงิน
รายได้คณะมนุษยศาสตร์ประจำปี 2553

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาประเภทโครงสร้าง ความหมาย และการใช้จำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย และภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏในจำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ไว้เป็นภาษาไทยสำหรับผู้ที่ยื่นภาษาเกาหลีนำจำนวนที่เกี่ยวข้องกับร่างกายไปใช้ได้ อย่างถูกต้องและตรงประเด็น โดยศึกษาข้อมูลจำนวนจากพจนานุกรม 3 เล่มและเว็บไซต์ 1 เว็บไซต์ซึ่งได้ คัดแยกจำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกายออก 4 ประเภทได้แก่ ประเภทจำนวนที่เกี่ยวข้องกับร่างกายภายนอก ประเภทจำนวนที่เกี่ยวข้องกับร่างกายภายใน ประเภทจำนวนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จับถ้าย และประเภทจำนวนที่มีความเกี่ยวข้องกับร่างกาย โดยสัดส่วนจำนวนของจำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกายภายนอกมีจำนวน จำนวนมากที่สุดคือ 882 จำนวน คิดเป็นร้อยละ 82.7 และจำนวนที่มีความเกี่ยวข้องกับร่างกายมีจำนวน น้อยที่สุดคือ 22 จำนวน คิดเป็นร้อยละ 2.1 ในส่วนของโครงสร้างของจำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกายมี โครงสร้างจำนวน 14 แบบซึ่งโครงสร้างจำนวนเกาหลีแบบที่พบมากที่สุดคือ กรรม + ภาคแสดง และพบ การปรากฏภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมเกาหลี คือ ภาพสะท้อนทางสังคม ได้แก่ ในสมัยก่อน สังคมเกาหลีเป็นสังคมเกษตรกรรมที่มีการเพาะปลูกพืชผักและการเลี้ยงสัตว์ การเดินทางมีการแบก สัมภาระหรือคนไว้ที่หลังและใช้เท้าเป็นหลัก และภาพสะท้อนทางวัฒนธรรม ได้แก่ วัฒนธรรมการแต่งงาน วัฒนธรรมการบวช วัฒนธรรมงานศพ วัฒนธรรมเกี่ยวกับอาหาร และแนวคิดความเชื่อเรื่องสิ่งเหนือ ธรรมชาติ

คำสำคัญ : จำนวนเกาหลี ร่างกาย ภาษาเกาหลี

ABSTRACT

This study is aimed to study structure, meaning, and the use of Korean idioms about human body and to look at Korean society and culture reflected through idioms. The objective of the study is to create a body of knowledge in Thai language to enable Korean language learners to use the Korean idioms accurately. Idioms from three Korean language dictionaries and a website are studied and categorized into four groups which are 1) idioms about external body parts, 2) idioms about internal body parts, 3) idioms about body excrement, and 4) idioms containing words about human body. According to the study, idioms about external body parts are the most frequent whereas idioms containing words about human body are the least frequent. Specifically, there are 882 idioms about external body parts accounting for 82.7% and 22 idioms containing words about human body accounting for 2.1%. Regarding the grammatical structure, there are fourteen patterns of structure. The most common pattern is the object + verb phrase. In terms of culture and society, idioms about human body reflect different aspects of Korean society. In the past, Korea was agricultural and farming society. People carried their belongings or people on their back. The most common way of travel was by foot. There are also different aspects of culture such as wedding, ordination, funeral, food, and supernatural beliefs which are reflected through Korean idioms about human body.

Keywords : Korean idioms, body, Korean language

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
วิธีดำเนินการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	4
บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์สำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย	10
1. ประเภทและความหมายของสำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย	10
1.1 ประเภทสำนวนที่เกี่ยวข้องกับร่างกายภายนอก	10
1.2 ประเภทสำนวนที่เกี่ยวข้องกับร่างกายภายใน	110
1.3 ประเภทสำนวนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ซับซ้อน	125
1.4 ประเภทสำนวนที่มีความเกี่ยวข้องกับร่างกาย	131
2. โครงสร้างของสำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย	135
บทที่ 4 ภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏในสำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย	139
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	143
บรรณานุกรม	145

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 1 ส่วนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย	10
ตารางที่ 2 จำนวนส่วนวนที่เกี่ยวข้องกับร่างกายภายนอก	11
ตารางที่ 3 ส่วนวนที่มีคำว่า “มือ” (손)	12
ตารางที่ 4 ส่วนวนที่มีคำว่า “ตา” (눈)	25
ตารางที่ 5 ส่วนวนที่มีคำว่า “ปาก” (입, 주둥이)	41
ตารางที่ 6 ส่วนวนที่มีคำว่า “หน้าอก”, “ใจ” (가슴, 마음, 심장)	51
ตารางที่ 7 ส่วนวนที่มีคำว่า “เท้า” (발)	57
ตารางที่ 8 ส่วนวนที่มีคำว่า “หน้า” (낮, 안면, 얼굴)	64
ตารางที่ 9 ส่วนวนที่มีคำว่า “หัว” (머리)	69
ตารางที่ 10 ส่วนวนที่มีคำว่า “หู” (귀)	74
ตารางที่ 11 ส่วนวนที่มีคำว่า “คอ” (목), “ท้ายทอย” (뒤통수), “ช่วงระหว่างคอถึงไหล่” (뒷덜미)	79
ตารางที่ 12 ส่วนวนที่มีคำว่า “ร่างกาย” (몸)	84
ตารางที่ 13 ส่วนวนที่มีคำว่า “จุมูก” (코), “ตั้งจุมูก” (콧대, 콧등)	88
ตารางที่ 14 ส่วนวนที่มีคำว่า “ท้อง” (배), “สะดือ” (배꼽)	91
ตารางที่ 15 ส่วนวนที่มีคำว่า “ไหล่” (어깨)	94
ตารางที่ 16 ส่วนวนที่มีคำว่า “หลังคอ” (고개)	96
ตารางที่ 17 ส่วนวนที่มีคำว่า “หลัง” (등)	98
ตารางที่ 18 ส่วนวนที่มีคำว่า “ฟัน” (이, 이빨), “ฟันกราม” (어금니)	100
ตารางที่ 19 ส่วนวนที่มีคำว่า “ขา” (다리)	101
ตารางที่ 20 ส่วนวนที่มีคำว่า “สะโพก” (엉덩이, 궁둥이)	102
ตารางที่ 21 ส่วนวนที่มีคำว่า “หน้าผาก” (이마)	103
ตารางที่ 22 ส่วนวนที่มีคำว่า “แขน” (팔), “ปลายแขน, ข้อมือ” (팔뚝), “ข้อศอก” (팔꿈치)	104
ตารางที่ 23 ส่วนวนที่มีคำว่า “เส้นผม” (머리카락, 머리)	105
ตารางที่ 24 ส่วนวนที่มีคำว่า “มือเท้า” (손발)	106
ตารางที่ 25 ส่วนวนที่มีคำว่า “ทวารหนัก” (똥구멍, 똥집)	107
ตารางที่ 26 ส่วนวนที่มีคำว่า “ผิวหนัง” (피부)	108
ตารางที่ 27 ส่วนวนที่มีคำว่า “หูและตา” (이목)	108

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 28 สำนวนที่มีคำว่า “แก้ม” (뺨)	109
ตารางที่ 29 สำนวนที่มีคำว่า “สี่ข้าง” (옆구리)	109
ตารางที่ 30 สำนวนที่เกี่ยวข้องกับร่างกายภายใน	110
ตารางที่ 31 สำนวนที่มีคำว่า “กระดูก” (뼈)	111
ตารางที่ 32 สำนวนที่มีคำว่า “เลือด” (피)	115
ตารางที่ 33 สำนวนที่มีคำว่า “สมอง” (골, 골치)	118
ตารางที่ 34 สำนวนที่มีคำว่า “หลอดเลือด” (맥)	119
ตารางที่ 35 สำนวนที่มีคำว่า “เนื้อ” (살)	121
ตารางที่ 36 สำนวนที่มีคำว่า “แก้วหู” (귀청)	122
ตารางที่ 37 สำนวนที่มีคำว่า “ลิ้นไก่” (목젖)	123
ตารางที่ 38 สำนวนที่มีคำว่า “กล่องเสียง” (목청)	123
ตารางที่ 39 สำนวนที่มีคำว่า “ปอด” (허파)	124
ตารางที่ 40 สำนวนที่มีคำว่า “ไขมัน” (군살)	124
ตารางที่ 41 สำนวนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ร่างกายขับออกมา	125
ตารางที่ 42 สำนวนที่มีคำว่า “เหงื่อ” (땀)	125
ตารางที่ 43 สำนวนที่มีคำว่า “น้ำตา” (눈물)	127
ตารางที่ 44 สำนวนที่มีคำว่า “อุจจาระ” (똥)	128
ตารางที่ 45 สำนวนที่มีคำว่า “น้ำลาย” (침)	129
ตารางที่ 46 สำนวนที่มีคำว่า “ซี่โครง” (때)	130
ตารางที่ 47 สำนวนที่มีคำว่า “เลือดกำเดา” (코피)	130
ตารางที่ 48 สำนวนที่มีความเกี่ยวข้องกับร่างกาย	131
ตารางที่ 49 สำนวนที่มีคำว่า “พลังที่ออกจากร่างกาย” (기)	131
ตารางที่ 50 สำนวนที่มีคำว่า “ประสาท” (신경)	133
ตารางที่ 51 สำนวนที่มีคำว่า “ริ้วรอย” (주름, 주름살)	134
ตารางที่ 52 สำนวนที่มีคำว่า “ไฝ, เนื้องอก” (혹)	134
ตารางที่ 53 สำนวนที่มีคำว่า “ความดันโลหิต” (혈압)	135

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงอารมณื ความรู้สึกนึกคิด และถ่ายทอดประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ภาษาเป็นวัฒนธรรมของชนชาติที่สะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติ ความคิด ความเชื่อ และค่านิยมของชนชาติผู้ใช้ภาษานั้นๆ ในการสื่อความหมายทางภาษานอกจากจะสื่อสารตัวภาษาเพื่อความเข้าใจความหมายโดยตรงแล้ว การศึกษาความหมายโดยนัยจะทำให้เกิดความเข้าใจในการสื่อสารได้อย่างถ่องแท้ยิ่งขึ้น ซึ่งความหมายโดยนัยจะปรากฏอยู่ในสำนวนเป็นจำนวนมาก สำนวนเป็นมรดกทางวัฒนธรรมด้านภาษาอย่างหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่และลักษณะทางชาติพันธุ์ของชนชาตินั้น ๆ ได้ สำนวนมีลักษณะเป็นคำหรือกลุ่มคำที่นำมาใช้ในความหมายโดยนัยหรือความหมายเชิงเปรียบเทียบซึ่งผู้รับสารจำต้องตีความจึงจะเข้าใจความหมายได้ ซึ่งสำนวนช่วยให้สื่อสารได้รวดเร็วกะทัดรัดและประหยัดเวลา เมื่อใช้สื่อสารแล้วทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถเข้าใจความหมายได้ทันที นอกจากนี้ยังช่วยเน้นความเข้าใจให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ในภาษาเกาหลีได้มีการแบ่งสำนวนออกจากสุภาษิตไว้อย่างชัดเจน 이기문(2003 : 246) ได้นิยามไว้ว่า สำนวน(관용어) หมายถึง กลุ่มคำหรือประโยคที่ใช้เมื่อต้องการแสดงความหมายโดยนัยหรือใช้เป็นนัย ส่วนสุภาษิต(속담) หมายถึง วลีหรือประโยคที่ใช้เปรียบกับความจริงบางสิ่งเพื่อเป็นการสอนหรือการเสียดสี ทั้งนี้สำนวนเกาหลีมีการนำสิ่งต่างๆมาเปรียบเทียบใช้เป็นสำนวนอยู่หลายสิ่ง แต่สิ่งหนึ่งที่ชาวเกาหลีนำมาเปรียบเทียบใช้เป็นสำนวนมากที่สุดคือ ส่วนประกอบต่างๆของร่างกายมนุษย์ ทั้งนี้มนุษย์เป็นสัตว์สังคม และมนุษย์ถือว่าเป็นสัตว์ประเสริฐ มนุษย์ประกอบด้วยส่วนประกอบต่างๆ ของร่างกาย นั่นคือในร่างกายของมนุษย์ประกอบด้วยอวัยวะส่วนต่างๆ มากมาย และแต่ละส่วนมีหน้าที่สำคัญต่างๆ กัน หากส่วนใดส่วนหนึ่งทำงานผิดปกติก็จะทำให้เกิดความไม่สมดุลย์ในร่างกายขึ้น นั่นคือ เป็นโรคหรือมีความเจ็บป่วย จึงกล่าวได้ว่า อวัยวะในร่างกายหรือส่วนประกอบต่างๆ ของร่างกายเป็นส่วนที่สำคัญยิ่ง และไม่ว่าชนชาติใดๆ ในโลกนี้ก็ให้ความสำคัญกับร่างกายทั้งสิ้น ดังนั้น ในภาษาที่มนุษย์กำหนดขึ้นใช้ในสังคมจึงปรากฏการนำคำที่เรียกร่างกายมาใช้ด้วย

ภาควิชาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2545: 131-155) ได้กล่าวไว้ว่า มนุษย์จะมีการรับรู้สิ่งต่างๆที่มีอยู่ทั่วไปในชีวิตประจำวันทางประสาทสัมผัสทั้งทางตา หู จมูก ลิ้น และกาย รวมทั้งการรับรู้ภายในคือ ทางใจ เมื่อมีการรับรู้ต่อไปก็จะมีการเชื่อมโยงสิ่งที่รับรู้ใหม่ประสมกับประสบการณ์เดิมที่สะสมอยู่ในสมองของมนุษย์ เกิดเป็นมโนภาพหรือความคิดรวบยอดใหม่ขึ้นในสมองและขั้นต่อไปอีก มโนภาพต่าง ๆ นั้นก็จะถูกนำมาสัมพันธ์กันขึ้นในสมอง เมื่อสร้างมโนภาพขึ้นแล้ว มนุษย์ก็จะตกลงกันเกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำก็จะเลือกถ้อยคำที่เหมาะสมเพื่อทำหน้าที่แทนมโนภาพในสมอง มนุษย์เข้าใจสังคมและ

ถ้อยคำต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมได้โดยการใช้ระบบมโนทัศน์ (Conceptual system) เช่น ในภาษาไทย “ตาโต” หมายถึง ตกใจ และ “ใจยักษ์” หมายถึง ใจร้าย เป็นต้น

박영순 (2002: 57) ชาวเกาหลีเป็นชาติที่ให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพเป็นอย่างมากเป็นอย่งยิ่ง ดังนั้น จึงแสดงให้เห็นว่า ชาวเกาหลีก็ให้ความสำคัญกับร่างกายเช่นเดียวกัน ดังนั้นในภาษาเกาหลีจึงปรากฏการใช้ร่างกายมาเปรียบเทียบใช้เป็นสำนวนในชีวิตประจำวันมาก เช่น เส้นผม คีระชะ คอ ปาก ท้ายทอย มือ หัวใจ ตับ ฯลฯ เช่น ‘눈이 높다’ แปลว่า “ตาสูง” หมายถึง “คนที่สนใจเฉพาะสิ่งที่มีมาตรฐานสูงหรือคนที่มีรสนิยมสูง” คนที่มีรสนิยมสูงมักจะมองสิ่งที่สูงกว่า จึงทำให้ตามองแต่สิ่งที่สูง ตัวอย่างการใช้สำนวน เช่น ‘그 여자는 눈이 높아서 지금까지 아직 결혼하지 않아요’ (ผู้หญิงคนนั้นตาสูงจนถึงตอนนี้ก็ยังไม่แต่งงาน)

สำนวนเกาหลีที่เกี่ยวกับร่างกายแสดงให้เห็นถึงมโนทัศน์ด้านสังคมและวัฒนธรรมเกาหลีซึ่งเป็นชนชาติที่มีภาษาและวัฒนธรรมเฉพาะของตนเอง ซึ่งในภาษาเกาหลีมีสำนวนที่เกี่ยวกับร่างกายไม่เพียงแต่อวัยวะต่างๆภายในร่างกายเท่านั้น แต่รวมถึงส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เส้นผม ความดันโลหิต หรือสิ่งที่ซับซ้อน เช่น น้ำตา น้ำมูก เหงื่อ เลือด เป็นต้น ทั้งนี้การไม่เข้าใจสำนวนเกาหลีทำให้เกิดตีความความหมายคลาดเคลื่อนอันนำไปสู่ความเข้าใจผิดในระหว่างสื่อสาร ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องสำนวนเกาหลีที่เกี่ยวกับร่างกายนี้เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ไว้เป็นภาษาไทย และวิเคราะห์ความหมาย ที่มา โครงสร้าง และวิธีการใช้สำนวน ตลอดจนภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมเกาหลีที่ปรากฏในสำนวน อันจะเกิดประโยชน์ในด้านการเสริมความรู้ส่วนตนและเพื่อเผยแพร่ให้แก่ผู้สนใจ ตลอดจนเสริมสร้างองค์ความรู้ให้ผู้ศึกษาภาษาเกาหลีเข้าใจภาษาเกาหลีอย่างถ่องแท้ขึ้น ตลอดจนนำสำนวนที่เกี่ยวกับร่างกายไปใช้ได้ อย่างถูกต้องและตรงประเด็น อันจะนำไปสู่ความสัมพันธ์อันดีของทั้งสองประเทศให้ก้าวหน้าอย่างแน่นแฟ้นและมั่นคงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อแบ่งประเภทของสำนวนเกาหลีที่เกี่ยวกับร่างกาย
2. เพื่อศึกษาโครงสร้างของสำนวน และการใช้สำนวนเกาหลีที่เกี่ยวกับร่างกาย
3. เพื่อศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏในสำนวนเกาหลีที่เกี่ยวกับร่างกาย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เรียบเรียงลักษณะและการใช้ภาษาของสำนวนเกาหลีที่เกี่ยวกับร่างกายไว้เป็นภาษาไทยให้คนไทยได้ศึกษาและเรียนรู้อย่างกว้างขวาง
2. ทำให้เข้าใจแนวคิดทางสังคมและวัฒนธรรมเกาหลีผ่านสำนวนเกาหลี อันเป็นรากฐานสำคัญต่อการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. เก็บรวบรวมและศึกษาสำนวนเกาหลีจากแหล่งข้อมูลที่ได้ระบุไว้ในขอบเขตของการวิจัย
2. ศึกษากฎเกณฑ์การวิเคราะห์จากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้อง
3. วิเคราะห์สำนวนเกาหลีที่เกี่ยวกับร่างกาย
 - 3.1 จำแนกประเภทของสำนวนเกาหลีที่เกี่ยวกับร่างกาย
 - 3.2 โครงสร้างสำนวนเกี่ยวกับร่างกาย
 - 3.3 ความหมายและการใช้สำนวนเกี่ยวกับร่างกาย
4. วิเคราะห์ภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏในสำนวนเกาหลีเกี่ยวกับร่างกาย
5. เสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้จะรวบรวมและวิเคราะห์สำนวนเกาหลี(관용어)ที่เกี่ยวกับร่างกายของมนุษย์ทั้งภายในและภายนอก รวมถึงส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย และสิ่งต่างๆที่ซับซ้อน เช่น เส้นผม น้ำมูก น้ำตา ความดันโลหิต เลือดกำเดา เหงื่อ สายตา คำพูด ฯลฯ จำนวน 1,067 สำนวนจากหนังสือต่อไปนี้

1. 박영준 · 최경봉. (1995). 관용어 사전. 태학사.
2. 강위규. (1998). 우리말 관용표현 연구. 세종출판사.
3. 김선정 외. (2007). 살아 있는 한국어 (관용어). 랭기지플러스한국.
4. http://stdweb2.korean.go.kr/section/idiom_list.jsp

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยที่ทำให้ผู้วิจัยมีแนวคิดในการศึกษาและเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมายของสำนวน

ความหมายของคำว่าสำนวนนั้น พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 1,187) ได้นิยามความหมายของ “สำนวน” ไว้ว่า

สำนวน. น. ถ้อยคำที่เรียบเรียง, โวหาร, บางทีก็ใช้ว่าสำนวนโวหาร เช่น สารคดีเรื่องนี้สำนวนโวหารดี ความเรียงเรื่องนี้สำนวนโวหารลุ่มๆตอๆ ; คดี เช่น ปิดสำนวน ; ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบต่อกันมาช้านานแล้ว มีความหมายไม่ตรงตามตัวหรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่ เช่น สอนจะเซ้ให้ว่ายน้ำ จำไม่ดีโทษปีโทษกลอง, ถ้อยคำที่แสดงออกมาเป็นข้อความพิเศษ เฉพาะภาษาหนึ่งๆ เช่น สำนวนฝรั่ง สำนวนบาลี, ชั้นเชิงหรือท่วงทำนองในการแต่งหนังสือหรือพูด เช่น สำนวนเจ้าพระยาพระคลัง(หน) สำนวนยาขอบ สำนวนไม้เมืองเดิม ; ลักษณะนามที่ใช้เรียกข้อความหรือบทประพันธ์รายหนึ่งๆ เช่น อิเหนามีหลายสำนวน บทความ 2 สำนวน

นอกจากนี้นักวิชาการเกาหลีที่ได้ให้ความหมายของคำว่า สำนวนไว้คือ

이희승(1997 : 237) ซึ่งได้นิยามความหมายของคำว่า สำนวน (관용어) ว่า เป็นกลุ่มคำที่ใช้ตามความเคยชินและความคุ้นเคย หรือแปลเป็นภาษาอังกฤษว่า ‘Idioms’

이기문(2003 : 246) ได้นิยามไว้ว่า สำนวน(관용어) หมายถึง กลุ่มคำหรือประโยคที่ใช้เมื่อต้องการแสดงความหมายโดยนัยหรือใช้เป็นนัย

จากความหมายของสำนวนดังกล่าวผู้วิจัยได้รวบรวมและสรุปความหมายที่ตรงกับงานวิจัยนี้คือ “ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบต่อกันมาช้านานแล้ว มีความหมายไม่ตรงตามตัวหรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่”

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสำนวน

ปรีชา ทิชนพงศ์ (2523) ได้กล่าวว่าภาษาเป็นเครื่องชี้ให้เห็นความแตกต่างทางวัฒนธรรมในแต่ละสังคมโดยปกติสังคมหนึ่งๆ ย่อมจะมีวัฒนธรรมต่างกันไปตามลักษณะความรู้ความคิดและทัศนคติที่ถ่ายทอดกันมาในสังคมนั้นๆ

กาญจนาคุณพันธุ์(นามแฝง)(2523) ได้กล่าวถึงลักษณะและความหมายของสำนวนไทยไว้ดังนี้

- 1) มีลักษณะเป็นคำอุปมาหรือความเปรียบ
- 2) มีลักษณะเป็นความหมายให้ตีความ ตีชม หรือแสดงความคิดเห็นในตัว

3) มีลักษณะเป็นคำคมหรือคำกล่าว

4) มีลักษณะคล้ายโวหาร

นอกจากนี้กาญจนาคพันธุ์(นามแฝง)(2523)ได้กล่าวถึงสาเหตุที่เกิดสำนวนไทยไว้ดังนี้

- 1) ต้องการคำเพื่อสื่อสารความรู้สึกให้เพียงพอ
- 2) หลีกเลียงการใช้คำบางคำซึ่งถ้าใช้แล้วอาจหยาบคาย หรือก่อให้เกิดความไม่สบายใจ เช่น คำว่า “ตาย” อาจมีหลายสำนวน เช่น ซี้, ม่องเท่ง, เสรีจ เป็นต้น
- 3) เพื่อให้เกิดความสุภาพหรือเหมาะสมกับฐานะของบุคคล
- 4) ต้องการให้คำพูดมีรสชาติหรือเกิดภาพชัดเจน เช่น กุ้งแห้งเดินมาแล้ว หมายถึงคนที่ผมแห้งเดินมา

เจือ สตะเวทิน(2515) ได้กล่าวถึงการสร้างสำนวนไทยว่านำมาจากที่ใดบ้าง ดังนี้

- 1) ส่วนต่างๆของร่างกาย เช่น แก้วตา, มือขวา
- 2) กิริยา เช่น วิ่ง, กินรวบ, กินเมือง
- 3) ชื่อสัตว์ต่างๆ เช่น เสือ, เต่า, ลิง, ควาย
- 4) ต้นไม้, ดอกไม้ เช่น ดอกพิกุลร่วง, กระจ่างลานไฟ
- 5) สีต่างๆ เช่น หน้าแดง หน้าเขียว
- 6) อาหารต่างๆ เช่น จับจ่าย, ลูกข้าวหนึ่ง
- 7) ลมฟ้าอากาศ เช่น พายุพัดจัด, ลมสงบ
- 8) งานอาชีพต่างๆ เช่น หมอความ
- 9) ศาสนา ความเชื่อ เช่น ปิดทองหลังพระ, โปรดสัตว์
- 10) ชื่อเฉพาะ เช่น ล้ำช้า
- 11) นิยาย นิทาน วรรณคดี เช่น กากี, วันทอง
- 12) เหตุการณ์ตามสมัยเช่น ยุคประชาธิปไตยเบ่งบาน
- 13) การละเล่น เช่น ตีปิก
- 14) มาจากภาษาต่างประเทศ เช่น รัตเข็มขัด
- 15) ขยายจากสำนวนเดิม เช่น หมู เป็น หมูตุ๋น

เพ็ญแข วัจนสุนทร (2528) ได้วิเคราะห์ค่านิยมของคนไทยจากการศึกษาสำนวนไทยว่า

- 1) ยึดหลักจริยธรรม และคุณธรรมคำสอนตามแนวปรัชญาของพระพุทธศาสนา
- 2) ยกย่องอำนาจ ยศศักดิ์ ขาดิวุฒติ ตำแหน่ง ฐานานุรูป และเผ่าพันธุ์
- 3) ยกย่องผู้มีอายุใส ครูบาอาจารย์ นักปราชญ์ ผู้รู้และสนับสนุนการเล่าเรียนวิชาการศึกษา อบรมของกุลบุตร

- 4) นิยมความสุภาพอ่อนโยน ไม่ชอบความก้าวร้าวมูทะลุ ไม่ตัดรอนหักหาญน้ำใจกัน มีความเมตตากรุณาและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
- 5) ชอบชีวิตง่าย ๆ รักความสันโดษ มักน้อยหาความสุขจากความกลมกลืน
- 6) รักหน้า รักเกียรติยศ ชอบความมีหน้ามีตา
- 7) กตัญญูกตเวที
- 8) เติบโตขึ้นสถาบันกษัตริย์
- 9) รักพวกพ้อง ใจนักเลง
- 10) รู้จักที่ต่ำที่สูง มีความเกรงใจ มีความอดกลั้น
- 11) รู้จักประสมประโชยชน์ ประนีประนอม
- 12) ให้ความสำคัญแก่บุรุษมากกว่าสตรี
- 13) ยอมรับธรรมชาติ หรือเคราะห์กรรม
- 14) เห็นความสำคัญของการพูด
- 15) ชอบความสนุกสนาน หรุษรา ใ่อ่า ทำอะไรใหญ่โต ใจกว้าง
- 16) ยกย่องเงิน และความมั่งคั่ง
- 17) นิยมอาชีพสบาย งานเบา ชอบอาชีพรับราชการ รักความสวยงาม ประณีต
- 18) รักความเป็นไท ความมีอิสระเสรี ความสะดวกสบาย
- 19) ให้อภัยง่าย ลืมง่าย ไม่ผูกพยาบาท อึดุมล้วย ออมชอม ปรับตัวเก่ง ไม่สนใจสิ่งเล็กน้อย

ฐิติวัฒน์ จตุรวิธวงศ์ (2546) ได้วิเคราะห์ลักษณะและภาพสะท้อนสำนวนไทยพบว่าสำนวนไทยเป็นคำกล่าวที่ไม่กล่าวตรงไปตรงมา มีลักษณะเป็นคำอุปมาที่มีการเล่นเสียงสัมผัสคล้องจองทั้งสัมผัสสระและสัมผัสพยัญชนะมีการจัดจังหวะคำเป็นกลุ่มคำตั้งแต่ 4-16 คำแบ่งได้เป็น 2 วรรคเป็นส่วนใหญ่ในด้านที่มาพบว่า สำนวนไทยมีที่มาจากธรรมชาติมากที่สุด ในด้านการใช้ภาษาพบว่า สำนวนไทยมีความยาวตั้งแต่ 2-18 คำ แบ่งได้เป็น 2-4 วรรค มีสัมผัสสระและสัมผัสพยัญชนะ มีการซ้ำคำ และใช้คำไทยแท้เป็นพื้น วิธีใช้สำนวนพบว่า มีการใช้สำนวนไทยเพื่อแนะนำ ห้ามปราม วิจารณ์ ตักเตือน และให้กำลังใจ ในด้านภาพสะท้อนจากสำนวนไทยพบว่า คนไทยมีวิถีชีวิตใกล้ชิดและพึ่งพาธรรมชาติ และด้านภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมพบว่า คนไทยมีค่านิยมด้านการเลือกคู่ครองที่เป็นแม่ศรีเรือน ยกย่องนับถือผู้มีอำนาจยศศักดิ์ ผู้อาวุโส และครูอาจารย์ นิยมความสุภาพอ่อนโยน นิยมใช้ชีวิตแบบสันโดษ นิยมผู้มีความกตัญญูรู้คุณ นิยมการพูดจาฉะฉาน นิยมทำงานราชการ ด้านความเชื่อพบว่า คนไทยเชื่อในเรื่องบุญกรรม เชื่อเรื่องผี เชื่อเรื่องไสยศาสตร์ ด้านศาสนาพบว่า คนไทยใช้วัดเป็นศูนย์กลางในการพบปะกันเพื่อการทำบุญ การบวชและการศึกษาหาความรู้ ตลอดจนมีค่านิยมในการสร้างวัดของผู้มีฐานะดี

ซุนซิล ควน (2537) ได้วิเคราะห์เปรียบเทียบที่มาของสำนวน สุภาษิต และคำพังเพยเกาหลีและสำนวนไทยว่ามีที่มาจากด้านต่างๆเหมือนกันและคล้ายคลึงกัน คือ มาจากธรรมชาติ พืชผักผลไม้ สัตว์ พฤติกรรมของมนุษย์ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม นิทาน วรรณคดี ประวัติศาสตร์ ศาสนา ความเชื่อ การละเล่น การกีฬาและการแข่งขัน นอกจากนี้ซุนซิล ควน (2537) ได้ศึกษาลักษณะทั่วไปของสำนวนเกาหลีพบว่า สำนวนเกาหลีจะมีจำนวนคำตั้งแต่ 2 คำ- 17 คำ โดยส่วนใหญ่จะมี 4 คำ ทั้งนี้สำนวนเกาหลีที่มีจำนวนคำ 13-16 คำไม่ปรากฏในการศึกษา ในด้านการเว้นวรรค สำนวนเกาหลีมีการแบ่งวรรคออกเป็น 2-5วรรค ซึ่งส่วนมากจะแบ่งเป็น 2 วรรค ทั้งนี้การแบ่งวรรคจะขึ้นอยู่กับลักษณะของประโยค ในเรื่องของการใช้คำในสำนวนเกาหลีจะไม่เน้นเรื่องสัมผัส แต่จะใช้คำซ้ำแบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ การซ้ำทั้งคำ การซ้ำบางส่วน และการซ้ำคำเชื่อม นอกจากนี้ในเรื่องของการใช้คำที่มีความหมายในสำนวนเกาหลี แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ การใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน และการใช้คำที่มีความหมายตรงกันข้ามกัน เพื่อให้เข้าใจความหมายของสำนวนชัดเจนขึ้น

김선정 외 (2007) ได้คัดเลือกสำนวนเกาหลีที่ใช้บ่อยในชีวิตประจำวัน 60 สำนวนมาสร้างสื่อการสอนภาษาเกาหลีโดยประกอบด้วยบทสนทนาที่มีสำนวนนั้นๆ อธิบายความหมายของสำนวนและฝึกการใช้สำนวน ซึ่งใน 60 สำนวนมีสำนวนที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย 36 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 60 แสดงให้เห็นว่ามีสัดส่วนของสำนวนที่เกี่ยวข้องกับร่างกายอยู่จำนวนมากกว่าครึ่งของสำนวนเกาหลีทั้งหมด

김향숙 (2003) ได้วิเคราะห์สำนวนเกาหลีที่เกี่ยวกับการแสดงความรู้สึกว่าสำนวนภาษาเกาหลีมีทั้งการแสดงความรู้สึกถึงความดีใจ ความเศร้าใจ ความโกรธ ความกลัว ความรัก และความเกลียด โดยได้ศึกษาทั้งความหมายและที่มาของสำนวน ตลอดจนตัวอย่างการใช้สำนวนเกาหลีที่เกี่ยวกับแสดงความรู้สึกในบริบททางสังคมและวัฒนธรรมเกาหลี

김진식 (2007) ได้วิเคราะห์ที่มาของสำนวนเกาหลีว่ามีการนำอวัยวะส่วนต่างๆของร่างกายมาเปรียบใช้เป็นสำนวนอยู่เป็นจำนวนมากเพื่อให้ความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงมโนทัศน์ของคนเกาหลีเกี่ยวกับอวัยวะส่วนนั้นๆได้ โดย 김진식 (2007) ได้วิเคราะห์สำนวนที่เกี่ยวข้องกับตาว่า ตา นอกจากจะหมายถึงอวัยวะที่ใช้ในการมองเห็นแล้ว ยังมีความหมายเปรียบได้กับสิ่งต่างๆคือ ความสนใจ ความรัก ความโลภ ความสนิทสนม ความผิดหวัง ความสามารถในการตัดสินใจ การรับรู้ ความจำ การผูก ฯลฯ

왕배우 (2009) ได้ศึกษาสำนวนเกาหลีเกี่ยวกับร่างกายที่อยู่ส่วนหัวพบว่าในสำนวนเกาหลีที่มีการใช้ส่วนต่างๆของร่างกายนั้นมีจำนวนสำนวนเกาหลีที่ใช้ส่วนต่างๆของหัวมาสร้างเป็นสำนวนอยู่เป็นจำนวนมากที่สุดถึง 711 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 51.85 ของสำนวนที่เกี่ยวข้องกับร่างกายทั้งหมด ทั้งนี้ 왕배우 (2009) ได้จำแนกส่วนต่างๆของสำนวนเกาหลีที่ใช้ส่วนต่างๆของหัวเรียงตามลำดับจากจำนวนมากไปหาจำนวนน้อย ได้แก่ ตา, ปาก, หัว, หน้า, คอ, หู, ริมฝีปาก, น้ำลาย, คำพูด, สีหน้า, ริ้วรอย, จมูก, เสียง, ลมหายใจ, น้ำตา, สายตา, สมอง, เลือดกำเดา และน้ำมูก

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรม

서정수 (1970) ได้กล่าวถึงลักษณะสังคมเกาหลี จากลักษณะการใช้กลวิธีการแสดงความสุภาพว่า สังคมเกาหลีเป็นสังคมแบบระบบชนชั้น ศักดินา และการยึดผู้อาวุโสเป็นหลัก นอกจากนี้แล้วยังสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดของขงจื้อที่เข้ามาเมื่ออิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของชาวเกาหลีอีกด้วย และการใช้กลวิธีการแสดงความสุภาพยังสะท้อนให้เห็นถึงอำนาจนิยม นั่นคือ ผู้อาวุโสกว่าหรือผู้ที่มีสถานภาพสูงกว่าจะให้วิธีการแสดงความสุภาพแบบไม่สุภาพที่สุดกับผู้ที่อาวุโสน้อยกว่าหรือมีสถานภาพน้อยกว่าตน

ปริศวรร ยืนเสน (2555) ได้ศึกษาภาพสะท้อนของสังคมเกาหลีจากการศึกษาเรื่องภาษาเกาหลีในโฆษณา ได้กล่าวว่า จากการใช้ภาษาในภาษาโฆษณาได้สะท้อนให้เห็นว่าสังคมพื้นเมืองของเกาหลีนั้นเป็นสังคมที่ผู้ชายเป็นใหญ่ การเปลี่ยนแนวความคิดตะวันตกนิยมมีมากยิ่งขึ้น และแนวคิดพวกฟองลดน้อยลง แต่ความเป็นตนเองมีมากขึ้น นอกจากนี้แล้วยังสะท้อนให้เห็นว่าชาวเกาหลีมีแนวคิดวัตถุนิยมอีกด้วย

ปริศวรร ยืนเสน (2555) ได้ศึกษาถึงคำยืมในภาษาเกาหลีและได้กล่าวถึงภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมไว้ดังนี้

1. การนำคำยืมภาษาจีนถือว่าเป็นคำชั้นสูงและการใช้คำยืมในภาษาจีนนิยมนำมาใช้ในภาษาเพื่อแสดงความสุภาพ โดยในภาษาเกาหลีมีการยืมคำจีนมาใช้ประมาณ 70 % และเมื่อใช้ภาษาเกาหลีในโอกาสที่เป็นทางการจะใช้คำอักษรจีนเป็นหลัก เมื่อใช้ภาษาเกาหลีในโอกาสที่เป็นทางการจะใช้คำยืมภาษาจีนมาใช้ ซึ่งจากตัวอย่างจะเห็นว่า ในหนังสือพิมพ์คำว่า 죽은 사람 (ผู้ตาย) จะใช้คำว่า 사망자 (ผู้เสียชีวิต) แทน คำว่า 다친 사람 (คนบาดเจ็บ) ใช้คำว่า 부상자 (ผู้ได้รับบาดเจ็บ) เป็นต้น
2. สังคมเกาหลีเป็นสังคมระบบชนชั้น เนื่องจากการใช้คำยืมภาษาจีนจะใช้กับกลุ่มของกษัตริย์ขุนนาง และชนชั้นสูงในสมัยโบราณในยุคที่เกาหลียังไม่มีตัวอักษรเกาหลีใช้ ได้มีการบันทึกเรื่องราวต่างๆด้วยอักษรจีน ดังนั้น กลุ่มที่มีการศึกษาหรือมีความรู้ด้านอักษรจีนเท่านั้นที่จะสามารถบันทึกเรื่องราวต่างๆ ได้ คนที่มีความสามารถทางอักษรจีนจะได้รับการยกย่องกษัตริย์ ขุนนางและชนชั้นสูงจึงเป็นกลุ่มที่ได้เรียนรู้และมีความสามารถทางอักษรจีน ชนชั้นสามัญชนไม่สามารถใช้อักษรจีนได้ นอกจากนี้คำยืมในภาษาอังกฤษก็ยังคงบ่งบอกถึงชนชั้นผู้มีการศึกษาได้อีกด้วย
3. สังคมเกาหลีสมัยโบราณได้มีการดำเนินชีวิตตามหลักของพุทธศาสนา คำยืมบาลีสันสกฤตส่วนใหญ่เป็นคำที่เกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธ ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่า สังคมเกาหลีในสมัยโบราณมีการดำเนินแนวคิดตามหลักของศาสนาพุทธ การรับอิทธิพลศาสนาพุทธนั้น เป็นการรับเอามาจากจีน ซึ่งเป็นมหาอำนาจ การรับศาสนาเข้ามาก็ย่อมที่จะรับภาษาเอาเข้ามาใช้อีกด้วย ถึงแม้ว่าปัจจุบันนี้คำยืมภาษาบาลีสันสกฤตจะเหลืออยู่ไม่มาก แต่ก็ยังเป็นหลักฐานที่จะบอกได้ว่าชาวเกาหลีมีความสัมพันธ์กับศาสนาพุทธ

4. แนวคิดขงจื้อมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต ซึ่งแนวคิดของขงจื้อประการหนึ่งคือ การแบ่งชนชั้น ความแตกต่างของสถานภาพ ดังนั้น การใช้คำต่างๆ จึงแสดงถึงลักษณะของชนชั้นได้นอกจากนี้ในภาษาเกาหลีมีการปรากฏคำที่เกี่ยวกับการเซ่นไหว้บรรพบุรุษ ทั้งนี้เนื่องจากคำสอนขงจื้อเกี่ยวกับแสดงความกตัญญูต่อบิดา มารดาหรือบรรพบุรุษ ซึ่งแม้ว่าจะเสียชีวิตแล้วก็ตามก็ต้องแสดงความกตัญญู โดยวิธีที่จะแสดงความกตัญญูต่อบุพการีและบรรพบุรุษคือการเซ่นไหว้
5. แนวคิดการก้าวไปสู่ความเป็นสากล หลังจากเกาหลีได้เปิดประเทศ และมีการติดต่อกับตะวันตกมากยิ่งขึ้น เกาหลีก็ได้รับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามามากขึ้น เช่น เครื่องแต่งกาย อาหารการกิน และทำให้เกิดการใช้คำยืมภาษาตะวันตกมากขึ้น
6. การใช้คำเกาหลียืมภาษาอังกฤษแสดงความเป็นคนรุ่นใหม่ การใช้คำยืมในภาษาเกาหลีมีเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในคนกลุ่มวัยรุ่นมักนิยมการใช้คำยืมภาษาอังกฤษกันเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งการใช้คำยืมภาษาอังกฤษแสดงให้เห็นความเป็นคนรุ่นใหม่ เช่น 다방 เป็นคำที่คนเกาหลีในรุ่นก่อนๆ หรือผู้ที่มีอายุมากใช้พูดกัน ส่วนวัยรุ่นหรือคนสมัยใหม่คำว่า 커피숍 ซึ่งทั้งสองคำนี้มีความหมายว่า “ร้านกาแฟ” เหมือนกัน คำแรกนั้นเป็นชาติที่มีวัฒนธรรมการดื่มน้ำชาเป็นเอกลักษณ์เช่นกัน

เชิดชัย อุดมพันธ์ (2555) ได้ศึกษาถึงภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมเกาหลี จากการศึกษา มโนทัศน์คำเรียกอวัยวะเพศชาย ว่าการใช้คำรึนหนูที่ใช้เรียกอวัยวะเพศชายในภาษาเกาหลีสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมในภาษาเกาหลี คือ ความสุภาพ ความมีอำนาจ ความมั่งคั่ง การให้ความสำคัญแก่อวัยวะเพศชาย และความเชื่อในสิ่งเหนือธรรมชาติ นอกจากนี้โลกทัศน์ที่สะท้อนจากคำรึนหนูที่ใช้เรียกอวัยวะเพศชายในภาษาเกาหลีคือ โลกทัศน์แห่งความเป็นใหญ่ของเพศชาย และโลกทัศน์แห่งการเป็นต้นกำเนิดเพราะคนเกาหลีเชื่อว่าเพศชายเป็นเพศที่ทำให้เกิดชีวิตและสรรพสิ่ง ตลอดจนเป็นจุดเริ่มต้นของกิจกรรมของชีวิต เพศชายจึงเป็นเหมือนผู้สร้างทุกสิ่ง

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์สำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย

การวิเคราะห์ข้อมูลสำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกายแยกการวิเคราะห์ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประเภทและความหมายของสำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย
2. โครงสร้างของสำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประเภทและความหมายของสำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย

ผู้วิจัยได้คัดแยกสำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกายออกเป็น 4 ประเภทได้แก่ ประเภทสำนวนที่เกี่ยวข้องกับร่างกายภายนอก ประเภทสำนวนที่เกี่ยวข้องกับร่างกายภายใน ประเภทสำนวนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ซบถ่าย และประเภทสำนวนที่มีความเกี่ยวข้องกับร่างกาย โดยสัดส่วนจำนวนของสำนวนทั้งสามประเภทสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย

ลำดับที่	ประเภทสำนวน	จำนวน(สำนวน)	ร้อยละ
1	สำนวนที่เกี่ยวข้องกับร่างกายภายนอก	882	82.7
2	สำนวนที่เกี่ยวข้องกับร่างกายภายใน	120	11.2
3	สำนวนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ซบถ่าย	43	4
4	สำนวนที่มีความเกี่ยวข้องกับร่างกาย	22	2.1
	รวม	1,067	100

จากตารางข้างต้นสรุปได้ว่าจำนวนสำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกายภายนอกมีจำนวนสำนวนมากที่สุดคือ 882 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 82.7 และสำนวนที่มีความเกี่ยวข้องกับร่างกายมีจำนวนน้อยที่สุดคือ 22 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 2.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของสำนวนโดยแปลเป็นภาษาไทย พร้อมยกตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ประเภทสำนวนที่เกี่ยวข้องกับร่างกายภายนอก คือ สำนวนที่มีคำเกี่ยวกับส่วนต่างๆภายนอกร่างกาย เช่น สำนวนที่มีคำว่า ร่างกาย มือ นิ้วมือ เล็บมือ ตา ลูกตา ปาก คิ้ว หัว หน้า แก้ม ฯลฯ โดยจำแนกรายละเอียดตามลำดับจำนวนดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนสำนวนที่เกี่ยวข้องกับร่างกายภายนอก

ลำดับที่	สำนวนที่เกี่ยวข้องกับร่างกายภายนอก	จำนวน(สำนวน)	ร้อยละ
1	มือ(손)	130	14.7
2	ตา(눈)	121	13.7
3	ปาก(입, 주둥이)	83	9.4
4	หน้าอก, ใจ(가슴, 심장, 마음)	79	9
5	เท้า(발), ข้อเท้า(발목), ฝ่าเท้า(발바닥), เล็บเท้า(발톱), ส้นเท้า(발꿈치), หลังเท้า(발등)	64	7.3
6	หน้า(낯, 안면, 얼굴)	54	6.1
7	หัว(머리)	52	5.9
8	หู(귀)	52	5.9
9	คอ(목), ท้ายทอย(뒤통수), ช่องระหว่างคอถึงไหล่(뒷덜미)	46	5.2
10	ร่างกาย(몸)	38	4.3
11	จมูก(코), ดั้งจมูก(코대, 콧등)	34	3.9
12	ท้อง(배), สะดือ(배꼽)	20	2.3
13	ไหล่(어깨)	18	2
14	หลังคอ(고개)	17	1.9
15	หลัง(등)	13	1.5
16	ฟัน(이, 이빨), ฟันกราม(어금니)	10	1.1
17	ขา(다리), หัวเข่า(무릎)	9	1
18	สะโพก(엉덩이, 궁둥이)	7	0.8
19	หน้าผาก(이마)	7	0.8
20	แขน(팔), ปลายแขน, ข้อมือ(팔뚝), ศอก(팔꿈치)	6	0.7
21	เส้นผม(머리카락, 머리)	6	0.7
22	มือเท้า(손발)	5	0.6
23	ทวารหนัก(똥구멍, 똥집)	5	0.6
24	ผิวหนัง(피부)	2	0.2
25	หูและตา(이목)	2	0.2
26	แก้ม(뺨)	1	0.1
27	ซี่ข้าง(옆구리)	1	0.1
	รวม	882	100

จากตารางข้างต้นสรุปได้ว่าร่างกายภายนอกที่นำมาเปรียบใช้เป็นจำนวนมากที่สุดคือ มือ(손) มีจำนวน 130 จำนวน คิดเป็นร้อยละ 14.7 และร่างกายภายนอกที่นำมาเปรียบใช้เป็นจำนวนน้อยที่สุดคือ แก้ม(뺨)และ สีข้าง(옆구리) มีจำนวน 1 จำนวน คิดเป็นร้อยละ 0.1 รายละเอียดของจำนวนเกี่ยวกับร่างกายภายนอกมีดังต่อไปนี้

1.1.1 จำนวนที่มีคำว่า “มือ” (손) รวมไปถึงจำนวนที่มีคำต่างๆที่เป็นส่วนต่างๆของมือ คือคำว่า“ฝ่ามือ” (손바닥) , “นิ้วมือ” (손가락), “ง่ามนิ้วโป้ง” (손아귀), “ซอกนิ้วชี้และนิ้วโป้ง” (아귀) และ “มือ” (손) และ“เล็บมือ” (손톱) รวมทั้งสิ้น 130 จำนวน โดยจำนวนที่มีคำดังกล่าวนี้มีรายละเอียดตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 จำนวนที่มีคำว่า “มือ” (손)

ลำดับที่	จำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้จำนวน
1	손끝에 물이 오르다	น้ำขึ้นบนปลายมือ	ความเป็นอยู่ค่อยๆ ร่ำรวยขึ้น 실패만 하다가 올해 들어 손끝에 물이 올랐다.
2	손끝에 물 한방울 튀기지 않다	ที่ปลายมือ น้ำหนึ่งหยดไม่กระเด็น	มีชีวิตอยู่โดยไม่รู้จักรักความยากลำบาก 나는 일평생 손끝에 물 한 방울 튀지 않고 살았다.
3	손에 물도 묻히지 않다	ไม่มีแม้แต่ น้ำติดมือ	มีชีวิตอยู่โดยไม่รู้จักรักความยากลำบาก 부잣집에 시집가서 손에 물도 묻히지 않고 살고 싶었다.
4	손끝에 잡히다	จับไว้ที่ปลายมือ	ใกล้จะสำเร็จหรือลุล่วงแล้ว 이번 사건이 손끝에 잡힐 것 같다.
5	손끝(을) 맷다	ผูกปลายมือ	มีงานทำแต่ก็ไม่ทำงานอะไร 할 일이 많은데도 손끝을 맷고 일을 하려고 하지 않는다.
6	손이 맵다	มือเ็ด	1) มือหนัก 그 여자는 손이 매워 살짝만 때려도 아프다. 2) ทำงานได้อย่างละเอียดอ่อน, ทำงานรอบคอบ 그 사람은 손이 매워 이 일을 맡겨도 든든하다.

7	손끝(이) 여물다	ปลายมือสกปรก	ข้าของ, เขียวชาอยู่ในงานฝีมือ 그녀는 손끝이 여물어 무슨 일이든지 잘 할 것이다.
8	두 손 맞잡고 앓다	สองมือจับกันไว้แน่น	นั่งอยู่เฉยๆไม่ทำอะไร 두 손 맞잡고 앓아 있지 말고 빨리 나와서 일을 도와라.
9	두 손에 떡을 들다 (양손에 떡을 쥐다)	สองมือถือขนมต็อก	มีโอกาสสองอย่างจึงไม่รู้ว่าจะทำอะไรก่อน 그 남자는 한꺼번에 2 명의 여자에게 고백을 받아 두 손에 떡을 들게 되었다.
10	두 손(을) 들다, 두 손(을) 바짝 들다	ยกสองมือ	ล้มเลิก, ยอมแพ้, ยอมจำนน 저 아이의 고집에 두 손을 다 들었다 .
11	두 손(을) 털고 나서다	สะบัดสองมือแล้วออกมา	กลายเป็นคนสิ้นทุกอย่างไม่มีอะไรเหลือ 그는 도박판에서 가진 것을 다 잃고 서야 두 손을 털고 나섰다.
12	손(목) 한 번 안 잡아 본[사이]	ช่วงที่ไม่ได้จับมือไว้	ช่วงที่หญิงชายไม่มีความสัมพันธ์กัน 나는 내 남편과 손 한 번 안 잡아 보고 결혼했다.
13	손바닥(을) 뒤집다	พลิกฝ่ามือ	เปลี่ยนทัศนคติอย่างรวดเร็ว 손바닥을 뒤집는 것은 한번이 어렵지 두세 번은 쉬운 일이다.
14	손 안에 넣다 손에 넣다	ใส่ที่ในมือ	ได้สิ่งที่อยากได้ 몇 개월 전부터 가지고 싶었던 목걸이를 손 안에 넣었다. 슈퍼주니어 CD 를 손에 넣었다.
15	손에 쥐다	กำไว้ที่มือ	ได้สิ่งที่อยากได้ 한국어능력시험 6 급을 손에 쥐게 되었다.
16	손 안에 (놓여) 있다, 손 안에 들다	ถูกวางไว้ในมือ	ตกอยู่ในการควบคุม 우리대회 1 등은 내 손 안에 있다.
17	손에 걸리다	ติดที่มือ	ถูกจับไว้ 내 손에 걸리기만 하면 가만 두지 않을 것이다.
18	손(에) 꼽히다	นับไว้ที่มือ	ถูกจัดไว้ในระดับที่ดีสองสามอันดับแรก 그 여자는 노래를 잘 하기로 우리학교에서 손꼽힌다.

19	손에(으로) 넘어가다	เข้าไปในมือ	เปลี่ยนผู้ครอบครอง, เปลี่ยนเจ้าของ 부도로 공장이 남의 손에 넘어갔다.
20	손에 놀아나다	หลงระเห็จใน มือ	เคลื่อนไหวโดยฟุ้งฟุ้งผู้อื่น 그 범인은 아주 영악해서 부모도 경찰도 그 범인 손에 놀아났다.
21	손에 달리다	ห้อยอยู่ในมือ	ขึ้นอยู่กับกำลังหรือความสามารถของใครคน หนึ่ง 이번 프로젝트는 내 손에 달려 있다.
22	손에 들어가다	เข้าไปในมือ	ตกอยู่ภายใต้อำนาจ 유명한 화가의 그림이 그의 손에 들어갔다.
23	손에 들어오다	เข้ามาในมือ	ได้เป็นเจ้าของ, ได้ครอบครอง 유명한 화가의 그림이 내 손에 들어왔다.
24	손에 땀을 쥐다	จับเหงื่อที่มือ	ตื่นเต้น 어제 축구 경기는 관중들 손에 땀을 쥐게 했다.
25	손에 떨어지다	ตกไปในมือ	เข้าไปในขอบเขตอำนาจ 이 일이 잘 끝나면 내 손에 떨어지는 이익도 많을 것이다.
26	손에서 벗어나다	หลุดจากมือ	หลุดจากอิทธิพล, เป็นไท 부모님 손에서 벗어나 혼자 힘으로 살고 싶다.
27	손에 붙다	ติดที่มือ	มีความชำนาญมากขึ้น 이젠 일이 손에 붙어 어렵지 않다.
28	손에 설다	ไม่คุ้มมือ	ไม่คุ้มเคย, ไม่ชิน 긴 연휴를 보내고 나니 잠시 일이 손에 설어서 고생하였다.
29	손에 손을 잡다	จับมือไว้ใน มือ	ร่วมมือร่วมแรงกันทำ 우리 모두 손에 손을 잡고 이 난관을 극복해야 한다.
30	손에 익다 손에 오르다	คุ้มมือ	คุ้มเคย(สิ่งของที่ใช้มานานหรืองานที่ทำมา นาน) 손에 익은 일이라 쉽게 일을 끝낼 수 있었다.

31	손에 잡히다	ถูกจับไว้ในมือ	วางใจและสามารถทำงานได้ 휴가철이 되니 일이 손에 잡히지 않는다.
32	손(을) 거치다	ผ่านมือ	ผ่านทางหรือผ่านการทำงาน 모든 일이 내 손을 거쳐야만 해결이 된다.
33	손(을) 걸다	เอามือเกี่ยวกัน	สัญญากัน 공부를 열심히 하기로 엄마와 손을 걸고 약속을 하였다.
34	손(을) 꼽다	นับมือ	นับจำนวน 이 분야에서 일을 잘 하는 사람은 손에 꼽을 정도야.
35	손(을) 끊다	ตัดมือ	ยกเลิกความสัมพันธ์ 그 회사와 손을 끊은 지 오래되었다.
36	손(을) 나누다	แบ่งมือ	แยกทางหรือแบ่งงานกันทำ 손을 나누어 하니 좀 더 빨리 일을 처리할 수 있었다.
37	손(을) 내밀다	ยื่นมือ	ขอความช่วยเหลือ(ทางด้านการเงิน) 먼저 마음을 열고 손을 내밀어 주었다.
38	손(을) 빌리다	ยืมมือ	รับความช่วยเหลือ 남의 손을 빌려서 올해 농사를 마무리 지었다.
39	손을 내젓다	โบกมือ	ปฏิเสธ 손을 내저어 거부의 표시를 하였다.
40	손(을) 넘기다	ส่งต่อมือ	1) ตอนนับจำนวนของนับผิดแล้วก็ผ่านไป 바쁘다 보면 손을 넘기는 경우가 종종 있다. 2) พลาดช่วงเวลา 태풍으로 인해 과일 수확은 손을 넘겨버렸다.
41	손(을) 놓다	ปล่อยมือ	เลิกทำงาน, ปล่อยผ่านเลยไป 그 일이 힘들어 손을 놓아 버렸다.

42	손(을) 대다	แตะมือ	1) เริ่มทำงาน, เริ่มทำบางอย่าง 나는 이번일에 손을 대기로 했다. 2) ขโมย 나도 모르게 친구의 물건에 손을 대고 말았다.
43	손(을) 데다	มือถูก(ไฟ) ลวก	มือหน่าย, ตกปรก 뜨거운 물에 손을 데었다.
44	손(을) 들다	ยกมือ	ล้มเลิก, ยอมจำนน 더 이상 버틸 힘이 없어 적에게 손을 들었다.
45	손(을) 들어 주다	ยกมือให้	เห็นชอบกับผู้อื่นหรือยอมรับในชัยชนะของผู้อื่น 판사는 어려운 이들의 손을 들어주었다.
46	손(을) 떼다	ละมือ	เลิกยุ่งเกี่ยว 그 일에서 손을 떼는 것이 좋겠다.
47	손을 맞잡다, 손(을) 잡다	จับมือกัน	ช่วยกันทำงาน 학생들의 안전을 위해 교육청과 경찰청이 손을 잡았다.
48	손(을) 맏다	ผูกมือ	แม้จะมั่งงานที่ต้องทำแต่ก็ไม่ทำงานอะไร 할 일이 많은데도 손을 맏고 일을 하려고 하지 않는다.
49	손(을) 멈추다	หยุดมือ	หยุดทำงานที่ทำอยู่(การเคลื่อนไหว) 일을 빨리 끝내고 싶은 마음에 점심 시간인데도 손을 멈추지 않고 일을 했다.
50	손(을) 벌리다	กางมือ	ขอความช่วยเหลือ(ด้านการเงิน) 결혼을 했지만 부모님에게 아직 손을 벌리고 있다.
51	손(을) 보다	ดูมือ	1) ซ่อมแซม 오늘 고장난 에어컨을 손 보았다. 2) ทำร้าย, ทารุณ ทูบตี 한 번 더 너를 괴롭히면 내가 네대신 손 봐야 겠다.

52	손(을) 붙이다	ทำให้ติดมือ	1) เริ่มทำงานบางอย่าง 여러 가지 일에 손을 붙여 봐야 내가 잘 할 수 있는 일을 찾을 수 있다. 2) ทำงานด้วยความพยายาม 다 같이 손을 붙어 일하면 이 일을 빨리 끝낼 수 있을 것이다.
53	손(을) 비비다	ขยี้มือ	ขอให้อภัย 내가 잘못을 하고서도 남에게 손을 비비는 일은 쉽지 않다.
54	손(을) 빼다	ถอนมือ	หยุดทำงาน 그 일에서 손을 빼고 싶었지만 친구때문에 그러지 못했다.
55	손(을) 뺀치다	ยื่นมือออกไป	1) ขยายอำนาจ(ไม่เคยทำงานอะไรเลย) 그 기업은 중국, 일본에 이어 동남아시아에까지 손을 뺀치고 있다. 2) ขอรับรองอย่างเอาจริงเอาจัง 돈이 너무 급해 친구에게까지 손을 뺀쳤다.
56	손(을) 쓰다	ใช้มือ	1) วางแผนรับมือแล้วปฏิบัติ 암이 다른 곳까지 전이되어 손 쓸 수 없을 정도이다. 2) เลี้ยง, ดูแล 내가 손 써 줄테니까 걱정하지 말고 많이 먹고 가라.
57	손(을) 씻다	ล้างมือ	ลดเลิกความสัมพันธ์โดยสิ้นเชิงหรือเริ่มทำสิ่งใหม่อย่างชาวสะอาด 점점 커가는 아이들 때문에 범죄 조직에서 손을 씻기로 결심했다.
58	손(을) 적시다	ทำให้มือเปียก	เริ่มทำงาน, เข้าร่วม 가난 때문에 어쩔 수 없이 범죄 조직에 다시 손을 적시게 되었다.
59	손(을) 젓다, 손(을) 흔들다	โบกมือ	ปฏิเสธงาน 그녀는 손을 저으며 거절했다.
60	손(을) 주다	ให้มือ	สร้างสิ่งพึงพิงให้(ไม่ทำให้ไม่เลื่อมเย็ดติด) 점점 자라는 넝쿨에 막대기로 손을 주었다.

61	손(을) 타다	ไหม้มือ	โดนจับหรือถือมาก 사람 손을 많이 타서 그런지 책 표지가 허름해졌다.
62	손(을) 털다	สะบัดมือ	1) จน, ไม่มีเงินเลย 그는 도박판에서 손을 털고 나왔다. 2) เลิก, จบ 이 일에서 손을 털고 새 일을 시작하려고 한다.
63	손(이) 가다	มือไป	ใช้ความพยายาม, งานยุ่งยาก 생일상을 차리는 일은 손이 많이 가는 일이다.
64	손(이) 거칠다	มือหยาบ	1) การทำงานไม่รอบคอบ 그는 손이 거칠어서 그가 만드는 물건 마다 문제가 있다. 2) ซ่อนเก่ง, ฝีมือไม่ดี 그는 어려서부터 손이 거칠었다고 한다.
65	손(이) 검다	มือดำ	1) การทำงานไม่รอบคอบ 그는 손이 검어서 그가 만드는 물건 마다 문제가 있다. 2) ซ่อนเก่ง, ฝีมือไม่ดี 그가 손이 검은 이유는 어려서부터 가난했기 때문이다.
66	손(이) 걸다	มือสมบูรณ์	ฝีมือในการทำงานดี 그 사람은 손이 걸어 도움을 요청하는 이들이 많다.
67	손(이)근지럽다(근질근질하다, 근질거리다) 손이 간지럽다	คันมือยุบยิบ	อยากทำงานหรือเรื่องบางอย่างมาก 소설을 안 쓰지 오래되어 손이 간지럽다.
68	손(이) 나다	มีมือเกิดขึ้น	พักหรือมีเวลาไปทำอย่างอื่น 겨울이 되어야 손이 좀 난다.
69	손(이) 놀다	มือเล่น	ไม่มีงานทำอยู่เฉยๆไปวันๆ 손이 놓고 있으니 여간 심심한게 아니다.
70	손(이) 달리다, 손(이) 딸리다	มือขาด	คนทำงานไม่พอ 명절이 되면 떡집은 항상 손이 딸린다.

71	손(이) 닿다	ยื่นมือ	ทำงาน 집안 곳곳에 어머니의 손이 닿지 않는 곳이 없다.
72	손(이) 떨어지다	มือตก	ไม่มีงาน 그 공장은 손이 떨어진 지 꽤 되었다.
73	손(이) 뜨겁다	มือร้อน	เขินอาย 내가 선물을 내밀었지만 그가 받지 않아 손이 뜨거웠다.
74	손(이) 부끄럽다	มืออาย	เขินอาย 빨리 받으세요. 손이 부끄럽잖아요.
75	손(이) 뜨다	มือซ้ำ	ทำอะไรซ้ำ 그 사람은 손이 떠 무슨 일을 시키면 항상 늦는다.
76	손(이) 맑다	มือสว่าง	1) ไม่มีโชค 오늘은 하루 종일 손이 맑아 짜증이 많이 났다. 2) ตระหนี่, ขี้เหนียว 예부터 손이 맑은 사람 뒤에는 따르는 사람이 없다고 한다.
77	손(이) 맞다	มือถูก	ความคิดหรือการกระทำเหมือนกัน 그 사람과 손이 맞아 하는 일이 모두 즐겁다.
78	손(이) 모자라다, 손(이) 부족하다	มือไม่พอ	มีคนทำงานไม่พอ 요즘 젊은 이들은 힘든 일을 하려고 하지 않아 우리 회사는 손이 항상 부족하다.
79	손(이) 묶이다	มือถูกผูกไว้	ไม่สามารถทำอะไรได้ 교통사고로 손이 묶어버렸다.
80	손(이) 미치다	ถึงมือ	มีอำนาจหรือกำลังที่จะทำ 내 손이 미치는 데까지 도와줄 것이다.
81	손이 발이 되게 (되도록)	จนมือ กลายเป็นเท้า	มากๆ 어머니에게 손이 발이 되게 빌었다.

82	손(이) 비다	มือว่าง	ไม่มีอะไรทำอยู่เลย 손이 비는 날 가족과 함께 나들이를 갈 것이다.
83	손(이) 빠르다, 손(이) 재다	มือเร็ว	ว่องไว, ทำงานเร็ว 손이 빨라 남들보다 일을 더 일찍 끝낸다.
84	손(이) 싸다	มือเร็ว	ว่องไว, ทำงานเร็ว 내 손이 싼 까닭은 내 성격이 급하기 때문일 것이다.
85	손(이) 서투르다	มือไม่ชำนาญ	ไม่คุ้นเคยกับงาน 아직 손이 서툴러 일을 처리할 때 실수를 많이 한다.
86	손(이) 여물다	มือสุก	ทำงานประณีต 손이 여물어 시집가면 사랑 받겠다.
87	손이 열 개라도 모자르다	แม่มีสิบมือก็ ไม่พอ	ยุ่งมาก 집안일에 아이들 뒷바라지에 손이 열 개라도 모자라다.
88	손(이) 작다	มือเล็ก	1) ฝีมือหรือของใช้ที่ละน้อยและคิดมากในการใช้ 손이 작아서 그런지 행사를 치를 때 항상 음식이 부족하다. 2) มีฝีมือน้อย 손이 작으면 부자가 되기 힘들 것이다.
89	손(이) 잠기다	ถูกมัดมือ	ติดไม่หลุดจากเรื่องหนึ่ง 연말이라 손이 잠겨 집에도 못 들어가고 있다.
90	손(이) 짜이다	จัดมือ	เข้ากันได้พอดี 그 친구와는 손이 잘 짜여 좋은 성과를 얻을 수 있을 것 같다.
91	손(이) 크다	มือใหญ่	ใจกว้าง, ใช้เงินเก่ง 그 식당 아줌마는 손이 커 항상 음식이 푸짐하다
92	손꼽아 기다리다	นับมือรอ	รอคอยด้วยความหวัง 친구들과 함께 여행갈 날을 손꼽아 기다리고 있다.

93	손 하나 까딱 하지 않다	ไม่ขยับแม้แต่ มือเดียว	อยู่เฉยๆไม่ทำอะไร 우리 남편은 집에 오면 손 하나 까딱하지 않고 누워만 있다.
94	손 하나 대지 못하다	ไม่สามารถ แตะได้แม้มือ เดียว	ไม่มีอันตรายหรือไม่สามารถเข้าไปยุ่งได้ 막상 시작하면 손 하나 대지 못할 것 같다.
95	잡을 손	มือที่จะจับ	ฝีมือนี่จะทำงาน 그는 보기와 다르게 잡을 손이 매섭다
96	잡을 손이 뜨다	มือที่จะจับซ้ำ	ทำงานไม่คล่องแคล่วและซ้ำ 그는 이 일을 즐거워하지 않아 잡을 손이 뜨다
97	지나간 버스에 손(을) 흔들다	โบกมือไปที่ รถเมล์ที่ผ่าน ไปแล้ว	ทำสิ่งที่ไม่มีความหมาย 지나간 버스에 손을 흔들는 것은 소용없는 일이다.
98	큰 손	มือที่ใหญ่	นักลงทุนที่วางเงินลงทุนจำนวนมาก 그는 우리 지역 큰 손으로 이름 나 있다.
99	빈손으로	ด้วยมือที่ว่าง	อย่างไร้มืออะไรเลย, ด้วยมือเปล่า 초대받았는데 빈손으로 갈 수 없어 과일을 좀 샀다.
100	빈손(을) 털다	สะบัดมือที่ ว่าง	1) เป็นงานที่เสียเปล่าไม่มีประโยชน์ 물값이 많이 올라 빈손을 털게 생겼다. 2) สลัดสิ่งที่มีอยู่ทั้งหมด 노름판에서 빈손을 털었다.
101	한 손(을) 놓다	วางหนึ่งมือ	หลังจากที่ผ่านเรื่องยุ่งยากแล้วเกิดมีช่องว่าง ขึ้น 한 손을 놓았으니 이제 다른 일을 시작 할 수 있게 되었다.
102	한 손(을) 늦추다	ขยายหนึ่งมือ	ทำช้า ๆ สบาย ๆ 어려운 일일수록 한 손 늦춰가는 것이 좋다.
103	손바닥(을) 뒤집다	พลิกฝ่ามือ	เปลี่ยนทัศนคติอย่างทันที 손바닥을 뒤집는 것은 한번이 어렵지 두세 번은 쉬운 일이다.

104	손가락 안에 들다	ถืออยู่ในนิ้วมือ	ครอบครอง, อยู่ภายใต้ 이 가게는 맛있기로 서울에서 다섯 손가락 안에 드는 집이다.
105	손가락에 장을 지지다	ตั้งเท้าเจ็บที่นิ้วมือ	สุดท้ายก็ไม่เป็นอย่างนั้น, เป็นไปไม่ได้ 이 일을 못 해 내면 내 손가락에 장을 지진다.
106	손가락으로 하늘 찌르기	แทงท้องฟ้าด้วยนิ้วมือ	ไม่มีความหวัง 네가 아무리 노력해봤자 안돼. 손가락으로 하늘 찌르기야.
107	손가락으로 헤아릴 정도	ประมาณว่าใช้นิ้วมือนับได้	มีจำนวนน้อยมาก 오늘 콘서트에 손가락으로 헤아릴 정도로 적은 이들이 와서 그는 매우 실망하였다,
108	손가락 하나 까딱 않다	นิ้วมือไม่กระดิกสักนิ้ว	ไม่ทำงานทำตัวไร้สาระอยู่อย่างหน้าด้านๆ มีความหมายเหมือนกับ 손끝 하나 까딱 안하다 และ 손톱 하나 까딱하지 않다. 집안일은 손가락 하나 까딱하지 않는 남편이 밉다.
109	손가락 하나도 움직이지 못하다	ขยับนิ้วมือไม่ได้สักนิ้ว	เจ็บมากจนไม่มีอารมณ์ทำอะไรได้เลย 나는 어제 손가락 하나도 움직일 수가 없을 정도로 많이 아팠다.
110	손가락(을) 걸다	เกี่ยวนิ้วมือ	สัญญากัน 평생 함께 하기로 손가락을 걸고 약속했다.
111	손가락(을) 물다	เกาะติดนิ้วมือ	อดอยาก 직장을 잃었으니 손가락을 물고 살 수 밖에 없다.
112	손가락(을) 빨다	บดนิ้วมือ	อดอยาก 손가락만 빨고 살 수 없으니 나가서 무슨 일이든 해야겠다.
113	손가락질(을) 받다	ได้รับสัญญาานนิ้วมือ	ถูกต่อว่าหรือดูถูก 나는 평생 남의 손가락질 받을 행동을 하고는 살 지 않았다.
114	손가락질(을) 하다	ทำสัญญาานนิ้วมือ	ต่อว่าหรือดูถูกผู้อื่น 그 남자의 행동을 보고는 주위의 사람들 모두 손가락질을 했다.

115	손가락 안에 들다	ถืออยู่ในนิ้ว มือ	ครอบครอง, อยู่ภายใต้ 이 가게는 맛있기로 서울에서 다섯 손가락 안에 드는 집이다.
116	손아귀에 넣다	ใส่ที่ง่าม นิ้วโป้ง	อยู่ภายใต้อิทธิพล, อยู่ในการครอบครอง 그 집을 내 손아귀에 넣고야 말겠다.
117	손아귀에서 벗어나다	หลุดออกจาก ง่ามนิ้วโป้ง	หลุดออกจากภายใต้อิทธิพล 부모님의 손아귀에서 벗어나 독립된 생활을 하고 싶다.
118	손아귀에 있다	อยู่ที่ง่าม นิ้วโป้ง	ตกเป็นของตนเองอย่างแน่นอน 이번 우승은 우리 손아귀에 있다.
119	손아귀에 쥐어 잡다	บีบจับที่ง่าม นิ้วโป้ง	ทำให้สามารถทำได้ตามใจตัวเอง 부장은 나를 손아귀에 쥐어 잡으려고 한다.
120	아귀(가) 맞다	ซอกระหว่าง นิ้วชี้และ นิ้วโป้งตรงกัน	1) ด้านหน้าและด้านหลังเข้ากันได้ดี 우리의 생각과 그들의 생각이 아귀가 맞아 순조롭게 일을 진행할 수 있게 되었다. 2) ได้จำนวนที่กำหนดไว้พอดี 계산해 보니 아귀가 맞았다.
121	아귀(가) 무르다	ซอกนิ้วโป้ง และนิ้วชี้อ่อน	ใจดีต่อผู้อื่น 그녀는 아귀가 물러 사람들에게 상처를 많이 받는다.
122	아귀(가) 차다	ซอกนิ้วโป้ง และนิ้วชี้เต็ม	มากเกินไปจนรับไม่ไหว 부장은 나에게 아귀에 차도록 일을 많이 시킨다.
123	아귀(가) 크다	ซอกนิ้วโป้ง และนิ้วชี้ใหญ่	ใช้เงินหรือสิ่งของมาก 음식이 이렇게 많이 한 걸 보면 이 집 아주머니도 아귀가 큰 모양이다.
124	아귀(를) 맞추다	ทำให้ซอก ระหว่างนิ้วชี้ และนิ้วโป้ง ตรงกัน	ทำให้ได้มาตรฐานหรือจำนวนที่กำหนดไว้ 이번 달 말까지 아귀를 맞추어 과장님께 제출해야 한다.
125	손톱도 들어가지 않다	ไม่เข้าไปแม้ ในเล็บมือ	ชี้เหนียว, ตระหนี่ 그 사람에게 말해도 소용없어. 손톱도 들어가지 않을 테니까.

126	손톱 밑에 흙이 들어가다	มีโคลนเข้าไปใต้เล็บมือ	ตาย 손톱 밑에 흙이 들어가기 전까지 이 결혼 허락못해.
127	손톱 여물(을) 썰다	ชอยฟางข้าวแห้งด้วยเล็บมือ	พยายามอยู่คนเดียว 아무리 생각해 보아도 누구 한 명이라도 도와줄 사람이 없어 혼자 손톱 여물을 썰고 있다.
128	손톱을 튀기다	เคาะเล็บ, ตีตเล็บ	ไม่ทำงาน, ลอยหายไปมา 손톱을 튀기며 앉아있는 걸 보니 일할 마음이 전혀 없는 것 같다.
129	손톱 자랄 틈이 없다	ไม่มีช่องว่างให้เล็บมืองอก	ยุ่งมาก 우리 어머니는 가게일에 집안일로 손톱이 자랄 틈이 바쁘시다.
130	손톱 하나 까닥하지 않다	เล็บมือหนึ่งเล็กก็ไม่รู้สึก	ไม่ทำงานอะไรแค่อยู่เฉยๆ 동생은 내가 청소하고 있는 걸 보면서 손톱 하나 까닥하지 않고 있다.

สำนวนที่ใช้คำว่า“มือ” (손) มาจากวงความหมายของคำว่า“มือ” (손) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นอวัยวะหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “มือ” (손) ที่พบในสำนวนได้แก่ การมีชีวิตอยู่ เช่น ร่ำรวย ยากจน ลำบาก ฯลฯ ทั้งนี้เนื่องจากมือเป็นส่วนจากร่างกายที่ใช้ในการทำงานทุกอย่าง ตลอดจนจำนวนคนในการทำงาน การดำเนินชีวิตต่างๆจึงมีความเกี่ยวข้องกับมือ แสดงให้เห็นว่าสังคมเกาหลีสมัยก่อนให้ความสำคัญกับมือมากนอกจากนี้มือยังแสดงให้เห็นถึงความเชี่ยวชาญในการทำงานต่างๆ เช่น งานฝีมือ งานช่าง ฯลฯ อีกทั้งยังมีความหมายถึงการควบคุมหรือการครอบครอง เช่น อยู่ในกำมือ เข้าไปในมือ ฯลฯ อำนาจ และจิตใจ นอกจากนี้ในส่วนนี้ของคำว่า “นิ้วมือ” (손톱) ในสำนวนหมายถึงการสัญญา และ “ฝ่ามือ” (손바닥) ในสำนวนมีความหมายถึงทัศนคติ

1.1.2 สำนวนที่มีคำว่า “ตา” (눈) รวมไปถึงสำนวนที่มีคำต่างๆที่เป็นส่วนต่างๆของตา คือคำว่า “ลูกตา” (눈알, 눈깔) รวมทั้งสิ้น 121 สำนวน ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 จำนวนที่มีคำว่า “ตา” (눈)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้ สำนวน
1	눈과 귀를 한데 모으다	ตากับหูรวมกัน หนึ่งที่	เกิดความสนใจขึ้น 전 세계인의 눈과 귀를 한데 모은 월드컵 막이 올랐습니다.
2	눈과 귀가 쏠리다	ตากับหูเอียง	ตั้งใจฟังด้วยความสนใจ 나는 요즘 눈과 귀가 온통 한국드라마에 쏠려 있다.
3	눈깔(이) 나오다 , 눈(이) 나오다, 눈알(이) 나오다	ลูกตาออกมา, ตาออกมา, ลูกตาออกมา	ตกใจมาก 동방신기 콘서트 값이 눈깔이 나올 정도로 비쌌다. 눈이 (튀어) 나올 정도로 음식이 푸짐했다. 호텔비가 눈알이 튀어나올 정도로 비쌌다.
4	눈깔(이) 붉다	ลูกตาแดง	ตื่นเต้นระหม่อมมาก 내 친구는 백화점에서 할인하는 물건을 보자 눈깔이 붉어졌다.
5	눈 깜짝할 사이	ระยะกระพริบ ตา	ช่วงเวลาสั้นมาก 방학이 눈 깜짝할 사이에 지나가 버렸다.
6	눈꺼풀이 씩우다	คลุมชั้นตา	มองได้ไม่ทะลุปรุโปร่ง ไม่สามารถวิเคราะห์ ได้(เนื่องจากความโลภ) 눈꺼풀이 씩워서 남자친구의 좋은 점만 보인다.

7	눈도 거들떠보지 않다	ไม่เค้ามืดตาดู เผินๆ	ดูถูกไม่ยกามอง 그녀는 아무리 좋은 시장물건이라도 눈도 거들떠보지 않는다.
8	눈도 깜짝 안 하다	ไม่ขยับตาเลย	ไม่ตกใจเลย 그는 눈도 깜짝 안 하고 거짓말을 한다.
9	눈동자가 풀리다	คลายรูม่านตา	เสียสติ 저 학생은 눈동자가 풀린 채로 수업을 듣고 있다.
10	눈만 깜박거리다	กระพริบตา เท่านั้น	ไม่มีความคิดอะไร 그 사람은 아무 것도 하지 않고 눈만 깜박거리고 앉아 있다.
11	눈 밖에 나다	ออกมาข้าง นอกตา	เกลียด, รังเกียจ, ไม่ชอบ 공부를 안하고 매일 떠들어 선생님의 눈 밖에 난 것 같다.
12	눈 앞에 나타나다	ปรากฏที่ หน้าตา	ปรากฏความจริงออกมา 슈퍼쥬니어가 내 눈 앞에 나타나다니 믿을 수가 없다.
13	눈 앞에 닥치다	ใกล้เข้ามาที่ หน้าตา	ปรากฏความจริงออกมา 그 사람은 중요한 일이라도 눈 앞에 닥쳐야 일을 시작한다.
14	눈 앞에 두다	วางไว้ที่หน้าตา	ใกล้มาก 승리를 눈 앞에 두고 큰 실수를 해버렸다.
15	눈 앞에 보이는 것이 없다	ไม่มีสิ่งที่เห็นที่ หน้าตา	ไม่มีความฉลาดกลัว 내 동생은 게임을 시작하면 눈앞에 보이는 것이 없다.

16	눈 앞에 보이다	เห็นที่หน้าตา	ใกล้มากหรือคิดว่าเกือบสำเร็จแล้ว 실패가 눈 앞에 보이더라도 포기하지 말고 끝까지 열심히 해보자.
17	눈 앞에 선하다, 눈에 선하다	ภาพติดอยู่ที่ตา	จำได้ดี 그녀가 나를 보며 웃는 모습이 눈에 선하다.
18	눈 앞이 깜깜하다	หน้าต้ามืด	หมดหนทาง อับจน จนปัญญา 내일까지 이 많은 일을 다하려니 눈 앞이 깜깜하다.
19	눈 앞이 아찔하다	หน้าต้ามืด	หมดหนทาง อับจน จนปัญญา 저 놀이기구를 타야 한다고 생각하니 눈 앞이 아찔했다.
20	눈에 거슬리다	ขวางที่ตา	มีความสบายใจ 눈에 거슬리는 행동만 하니 미워할 수 밖에 없다.
21	눈에 걸리다	ติดอยู่ที่ตา	มีใจไม่ชอบ 집에 두고 온 아이가 눈에 걸려 아무 일도 할 수가 없다.
22	눈에 넣어도 아프지 않다	ใส่ที่ตาแล้วก็ไม่เจ็บ	น่ารักมาก 힘들게 얻은 자식이라 눈에 넣어도 아프지 않다.
23	눈에 들다	ถูกตา	ถูกใจ 우리 시어머니 눈에 들기는 정말 어려운 일이다.
24	눈에 들어 오다	เข้ามาในตา	เข้าใจ 요즘 내 눈에 들어온 사람이 있는데 아직 이름도 모른다.

25	눈에 띄다	สะดุดตา	เห็นชัด 한국어 실력이 눈에 띄게 좋아졌다.
26	눈에 뭐가 씩우다, 눈이 씩우다	มีอะไร บางอย่างหุ้ม ตา, ตาถูกหุ้ม	มองไม่ออก, ไม่สามารถแยกแยะได้ 결혼 한 사람들은 하나 같이 눈에 뭐가 씩어야만 결혼을 할 수 있다고 말한다.
27	눈에 밝히다	ถูกเหยียบที่ตา	ไม่ลืมและคิดอยู่เสมอ 아픈 친구를 혼자 두고 온 것이 눈에 밝힌다.
28	눈에 불을 켜다	เปิดไฟที่ตา	ปรารถนา, ต้องการ 이번에 꼭 우승하기 위해서 눈에 불을 켜고 연습하고 있다.
29	눈에 삼삼하다	จำไว้ที่ตา	ไม่ลืมและคิดอยู่ 여행한 지 한 달이나 지났는데 그 곳이 눈에 삼삼하다.
30	눈에 아른거린다	เลื่อนลางที่ตา	นึกหน้าคนหรือเรื่องบางอย่างได้ 그녀의 웃는 모습이 아직 내 눈에 아른거린다.
31	눈에 칼을 세우다 눈에 칼날이 서다	ตั้งมีดที่ตา	จ้องตาดิ่งอย่างโหดเหี้ยม 그 사람은 눈에 칼을 세우고 나를 향해 오고 있다.
32	눈에(서) 불이 나다	เกิดไฟที่ตา	ความรู้สึกรุนแรงมากขึ้น, ตั้งใจมากขึ้น 눈에서 불이 날 정도로 열심히 공부하고 있다.

33	눈에서 번개가 번쩍 나다	เกิดฟ้าแลบที่ ตา	รู้สึกแสบที่ตาเวลาโดนตบหรือตีที่แก้มหรือ หัวแรงๆ 그가 내 머리를 치자 내 눈에서 번개가 번쩍 났다.
34	눈에서 벗어나다	หลุดจากตา	เป็นอิสระจากการตรวจสอบและการ ควบคุม 그는 대학생이 되어 어머니의 눈에서 벗어나게 되었다.
35	눈에서 황이 나다	เกิดกำมะถันที่ ตา	รู้สึกหุดหู่หรือเกิดความอิจฉา 여자친구가 다른 남자와 다정히 있는 모습을 보자 나는 눈에서 황이 났다.
36	눈에서 피눈물이 나다	มีน้ำตาเป็น เลือดที่ตา	อึดอัดใจจนแทบตาย 내 눈에서 눈물이 흐르면 어머니의 눈에서는 피눈물이 흐른다.
37	눈에 쌍심지를 켜다	จุดไส้ตะเกียงคู่ ที่ตา	โกรธมากจนตาลูกวาว 내가 던진 농담에 그는 눈에 쌍심지를 켜고 달려들었다.
38	눈에 아른거린다	เลื่อนกลางที่ตา	ไม่ลืมและคิดอยู่ 타국에서 고생하고 있을 내 아들의 모습이 내 눈에 자꾸 아른거린다.
39	눈에 안 들어오다	ไม่เข้ามาที่ตา	ไม่เป็นที่สนใจ 저녁을 이미 많이 먹어서 맛있는 음식도 내 눈에 안 들어온다.
40	눈(에) 어리다	คลออยู่ที่ตา	ภาพบางอย่างไม่หายไปจากความจำยังคง วนเวียนอยู่ในหัว 어릴 적 친구들과 뛰어 놀던 아들의 모습이 눈에 어린다.

41	눈에 익다	คุ้นตา	รู้จักว่าเคยเห็นหรือเคยพบ 어쩐지 눈에 익다 했더니 우리 학교 동창이었다.
42	눈에 잘 보이다	เห็นชัดที่ตา	ได้รับการยอมรับ 상사의 눈에 잘 보이기 위해서 하기 싫은 일도 도맡아 하고 있다.
43	눈에 차다	เต็มที่ตา	พึงพอใจ 웬만한 물건은 내 눈에 차지 않는다.
44	눈에 핏발을 세우다 눈에 핏발이 서다	ที่ตาแดงกำ ง	โกรธหรือตื่นเต้นมากจนตาแดงเป็นเลือด 눈에 핏발을 세우고 나에게 덤벼들었다.
45	눈에 헛거미가 잡히다	เหมือนมีแมง มุมจับที่ตา	มองอะไรไม่เห็นเพราะความโลภ 한 끼 굶었는데 눈에 헛거미가 잡힌다.
46	눈에 흠이 들어가다 눈갈에 흠(이) 들어가다	โคลนเข้าตา	ตาย 눈에 흠이 들어가기 전까지 이혼은 안 된다.
47	눈엣가시	เสี้ยนที่ติดตา	เกลียด(คน)มากจนรู้จักว่าขวางตา 눈엣가시 같은 존재가 우리 반에 한 명 있다.
48	눈웃음을 치다	ยิ้มที่ตา	ให้ท่า 그녀는 애교도 많고 눈웃음도 잘 쳐 남자들에게 인기가 많다.
49	눈으로 말하다	พูดด้วยตา	แสดงความหมายด้วยสีหน้า 그들은 말하지 않고 눈으로 말해도 다 이해할 수 있을 정도로 가까워졌다.

50	눈(을) 감다	หลับตา	1) ตาย 오늘 할아버지께서 눈을 감으셨다. 2) แกล้งทำเป็นไม่เห็นความผิด(ของผู้อื่น) 내가 잘못된 것을 어머니는 알고 계셨지만 어머니께서는 눈감아주셨다.
51	눈(을) 감아 주다	หลับตาให้	แกล้งทำไม่รู้ในความผิดของผู้อื่น 내가 잘못된 것을 어머니는 알고 계셨지만 어머니께서는 눈감아주셨다.
52	눈을 거치다	ผ่านตา	พิจารณาหรือแยกแยะเรื่องหรือบทความ 나는 꼼꼼해서 모든 서류는 내 눈을 거쳐야만 한다.
53	눈을 깔다, 눈을 내리깔다	ลดสายตาลง	ดูถูก, ดูหมิ่น 그 사람은 바닥에 눈을 깔고 깊은 생각에 잠겼다.
54	눈을 깜박거리다, 눈을 깜박이다, 눈을 꿈벅거리다	กะพริบตา	ไม่เข้าใจง 내 말을 이해를 못했는지 대답은 하지 않고 눈을 깜박거리기만 했다.
55	눈을 끌다	ลากตา	ดึงความสนใจ 오늘 백화점에서 내 눈을 끄는 신발을 발견하였다.
56	눈(을) 돌리다	หมุนตา	เปลี่ยนความสนใจ 눈을 돌려 다른 세상을 바라보면 몰랐던 새로운 세계를 발견하게 된다.

57	눈(을) 뒤집다	พลิกตา	หมกมุ่นจนไม่มีสติ 눈을 뒤집고 찾아보아도 내가 찾는 가방은 없다.
58	눈(을) 딱 감다	หลับตาสนิท	ไม่คิดเรื่องอื่นอีกแล้ว 이번 한 번만 눈을 딱 감고 참아주기로 했다.
59	눈(을) 똑바로 뜨다	ลืมตาเขม็ง	ตั้งสติ 눈을 똑바로 뜨고 다시 공부에 집중해야 한다.
60	눈(을) 뜨고 볼 수가 없다	ไม่สามารถลืมตามองได้	รุนแรงจนน่าเวทนาหรือทุเรศ 아프리카 아이들은 눈을 뜨고 볼 수 없을 정도로 말라 죽어가고 있었다.
61	눈(을) 뜨다	ลืมตา	ตระหนักได้ หรือหลุดจากความขาดสติ 내 아이는 게임에 눈을 떠 매일 게임만 한다.
62	눈(을) 뜬 장님이다	เป็นคนตาบอดใส	แม้จะมองเห็นแต่ก็ไมู้จัก, แม้มองเห็นก็ไม่เข้าใจ 글을 읽을 줄 모르니 눈 뜬 장님이나 다름이 없다.
63	눈을 멈추다	หยุดตา	มองด้วยความสนใจ 들에 핀 꽃이 너무 아름다워 내 눈을 멈추게 하였다.
64	눈(을) 밝히다	ทำตาสว่าง	ตั้งใจใช้สมาธิกับการหาอะไรง่ายอย่าง 잃어버린 반지를 찾기 위해서 눈을 밝히고 방안을 뒤졌다.

65	눈을 반짝거리다, 눈을 번뜩이다, 눈을 번쩍이다, 눈이 반짝이다	ตาแวบแวบ	มีความสนใจ 여자친구를 소개시켜준다고 하니 눈을 반짝거리며 다가왔다.
66	눈을 부라리다	ถลิ่งตา	ทำตัวเป็นคนวางก้ามและไม่ไหวง่าย 눈을 부라리며 나에게 대들었다.
67	눈을 부릅뜨다	ขี้نگตา	ทำตัวเป็นคนวางก้ามและไม่ไหวง่าย 그는 눈을 부릅뜨고 일어서서 그 말에 찬성할 수 없다고 말했다.
68	눈을 붙이다	ปิดตา	งีบหลับ 피곤하면 10 분이라도 눈을 좀 붙여라.
69	눈(을) 속이다	หลอกตา	ใช้เล่ห์กลหลอกหลวง 부모님의 눈을 속여가며 연예인을 따라 다녔다.
70	눈을 씻고 보아도	แม้จะล้างตาแล้วมองก็...	ไม่ว่าจะตั้งใจหาหรือไม่ก็จะพยายามแค่ไหน 눈 씻고 보아도 그 사람은 보이지 않는다.
71	눈을 의심하다	ระแวงตา	มองไม่ชัดจึงไม่เชื่อ 너무 예뻐진 그녀의 모습에 내 눈을 의심할 수 밖에 없었다.
72	눈(을) 주다	ให้ตา	ส่งสายตาแสดงความหมายว่าสัญญาณอย่างเงียบๆ 한 권의 책이 나에게 새로운 눈을 주었다.
73	눈을 치켜뜨다	ลืมตาจากล่างขึ้นบน	แสดงความไม่พอใจ 버릇없이 어른에게 눈을 치켜 뜨고 대들었다.

74	눈을 크게 뜨다	ลืมตากว้าง	ตั้งสติได้มาก 눈을 크게 뜨고 세상을 바라보면 보이지 않던 것들도 많이 보게 된다.
75	눈을 띄워 주다	ทำตาให้ใหญ่	1) สอนให้รู้อักษร 아들의 눈을 띄워 주었더니 아들은 요즘은 책을 읽는 재미에 푹 빠졌다. 2) สอนให้ตระหนักถึงความเป็นจริง 이 책은 세상 사람들의 눈을 띄워 줄 수 있는 아주 좋은 책이다.
76	눈(을) 팔다	ขายตา	สติไปอยู่ที่อื่น 운전하다가 한 눈을 판 사이에 큰 사고가 일어났다.
77	눈(을) 피하다	หลบตา	ซ่อน 사람들의 눈을 피해 몰래 데이트를 하였다.
78	눈을 휘둥그렇게 만들다	ตาเบิกโพลง	ตกใจ 너무나 완벽하게 발표를 하여 우리 모두의 눈을 휘둥그렇게 만들었다.
79	눈(을) 흘기다	ปรายตามอง	ไม่พอใจ ไม่ชอบ 다른 여자와 이야기하고 있는 남자친구에게 나는 조용히 눈을 흘겼다.
80	눈이 가매지게[가매지도록]	จนตาต่ำลง	รอนานมาก 눈이 가매지도록 그를 기다렸지만 그는 나타나지 않았다.

81	눈이 곤두서다	ตาลุก	โกรธมาก 나를 무시하는 말을 듣자 눈이 곤두섰다.
82	눈이 낮다	ตาต่ำ	รสนิยมไม่สูง 내 친구들은 내가 남자 보는 눈이 아주 낮다고 말했다.
83	눈(이) 높다	ตาสูง	รสนิยมสูง 그 여자는 눈이 높아 아마 결혼하기 힘들 것이다.
84	눈이 돌다	ตาหมุน	ตกใจหรือสับสน 숙제가 너무 많아 눈이 핑핑 돈다.
85	눈(이) 돌아 가다	ตากลับไป	ตกใจ 내 남자친구는 여자만 지나가면 눈이 자연스레 돌아간다.
86	눈(이) 뒤집히다 눈깔(이) 뒤집히다 눈이 까뒤집히다	ตาพลิก	สิ้นสติสัมปะชัญญะเนื่องจากช็อค 그녀가 헤어지자는 말에 눈이 뒤집혔다.
87	눈이 동그래지다	ตากลมขึ้น	ตกใจมาก 갑자기 친절해진 그 사람의 태도에 내 눈이 동그래졌다.
88	눈이 뚫어지게 [뚫어지도록]	จันตาเป็นรู	จ้องเขม็งไม่ขยับ 그는 한 곳을 눈이 뚫어지게 쳐다 보았다.
89	눈이 뜨이다	ตาลืมขึ้น	ตระหนกได้ 치마 하나에 백 만원이라는 소리를 듣고 눈이 번쩍 뜨였다.

90	눈이 많다	ตามาก	มีคนมองมาก 오늘 시험은 보는 눈이 많아 더 긴장된다.
91	눈이 맞다	ถูกตา	ชายและหญิงมีใจรักต่อกัน 우리 부모님은 처음 보자마자 눈이 맞아 결혼하셨다.
92	눈(이) 멀다	ตาไกล	ไม่สามารถตัดสินใจได้เพราะความโลภหรือ ความอิจฉาหรือโดนเสน่ห์ 돈에 눈이 멀어 가족도 보이지 않는다.
93	눈이 무디다	ตาที่อ	การพิจารณาสิ่งต่างๆไม่ค่อยเก่ง 그 사람은 눈이 무더서 이 물건의 단점을 찾아 내지 못 할 것이다.
94	눈이 밝다	ตาสว่าง	มีความเข้าใจดีมาก 그 사람은 장사에 눈이 밝아 돈을 많이 벌었다.
95	눈이 번쩍 뜨이다	ตาลุกวับ	เกิดความสนใจหรือความโลภ 모자 하나에 50 만원이라는 소리를 듣고 눈이 번쩍 뜨였다.
96	눈이 번쩍하다	ตาส่องประกาย	ตกใจ 남들 눈이 번쩍할 정도로 이 일을 잘 해낼것이다.
97	눈(이) 부시다	แสบตา	ยิ่งใหญ่มากจนน่าหลงไหล 그녀는 눈이 부실 정도로 아름답다.
98	눈이 빛나다	ตาส่องแสง	เฉลียวฉลาด 1 학년 학생들을 보니 눈이 빛나고 있었다.

99	눈이 빠지도록 기다리다	รอจนตาหลุด	รอนานมาก 눈이 빠지도록 친구를 기다렸지만 2 시간이 지나도록 친구는 오지 않았다.
100	눈이 벌겅다 눈이 시뻘겅다	ตาเป็นสีแดง เข้ม	แสวงหาผลประโยชน์ 벌써부터 우승 욕심에 눈이 벌겅다.
101	눈이 빠다 눈깔(이) 빠다	ตาเค็ล็ด	ตัดสินใจไม่ได้เพราะตามืดมัว(จากความโลภ) 그 때 내가 눈이 빠어서 이 사람과 결혼한 것 같다.
102	눈(이) 시다	ตาเปรี้ยว	ไม่สนใจกับสิ่งที่คนอื่นทำ 지하철에서 애정행각을 하다니! 눈 시려서 못 보겠다.
103	눈이 어둡다	ตามืด	ความสามารถในการตัดสินใจหายไปเพราะ ความโลภ 그 사람은 돈에 눈이 어두워 부모도 자식도 다 버렸다.
104	눈이 없냐 귀가 없냐	ตาไม่มีหรือว่าหู ไม่มีล่ะ	มีอะไรไม่พอล่ะ มีครบแล้วนี่ 내가 눈이 없냐 귀가 없냐 그 까짓 것 나도 할 수 있다.
105	눈이 여리다	ตาอ่อนแอ	อารมณ์อ่อนไหวหน้าตาไหลง่าย 그녀는 눈이 무더서 드라마를 보면서 자주 운다.
106	눈이 열리다	ตาเปิด	เข้าใจ 여행을 통해서 새로운 세상의 눈이 열렸다.

107	눈이 있다	มีตา	มีความสามารถในการตัดสินใจผู้อื่นหรืองาน 이 그림을 사는 걸 보니 저 사람 그림 보는 눈이 있다.
108	눈이 캄캄하다	ต้ามืดสนิท	1) คิดอะไรไม่ออก 아버지의 사고 소식에 눈 앞이 캄캄해졌다. 2) ไม่รู้อักษร 우리 할머니는 눈이 캄캄해서 내 편지를 못 읽을 것이다.
109	눈이 트이다	ทำให้ตาเปิด	สามารถวิเคราะห์สิ่งของหรือสภาพการณ์ได้ 처음에는 어렵지만 눈이 트이고 나면 쉬워진다.
110	눈이 팔리다	ตาถูกขย	มีความสนใจในระดับรุนแรง 옷에 눈이 팔려 시간가는 줄도 몰랐다.
111	눈이 풀리다	คลายตา	เสียสติ 저 사람은 취해서 벌써 눈이 풀렸다.
112	눈이 핑핑 돌아가다	ตาลิ่งไปมา	ยุ่งจนไม่มีสติ, เร็วมาก 처음 서울에 온 그는 눈이 핑핑돌아갔다.
105	눈이 화등잔(火燈盞) 같다, 눈이 등잔만 하다	ตาเหมือน ตะเกียงไฟ, ตาเท่าตะเกียง	1) ตากลมโต 그녀는 화등잔 같은 눈을 뜨고 나를 쳐다 보았다. 2) ตกใจหรือกลัว 그 말을 듣자 모든 사람들의 눈이 화등잔 같이 변했다.

106	눈이 흐릿하다	ตาขุ่นมัว	ไม่มีสติทำให้ความสามารถในการตัดสินใจหายไป 나이가 드니 사람을 보는 눈이 흐릿해 진다.
107	눈 코 뜰 사이 없다	ไม่มีเวลาลืมตา และจมูก	ยุ่งมาก 요즘 눈 코 뜰 사이 없이 바쁘다.
108	눈 코 사이	ระยะตาและ จมูก	ใกล้มาก 집에서 직장까지 눈 코 사이인데 매일 지각해서 혼이 난다.
109	눈 하나 까딱하지 않다	ไม่ขยับแม้แต่ ข้างหนึ่ง	นิ่งเฉย ไม่สะทกสะท้าน 내가 아파 병원에 입원해도 저 사람은 눈 하나 까딱하지 않을 것이다.
110	눈 하나 깜짝하지 않다, 눈썹도 깜짝 안 하다	ตาไม่กระตุ้มแม้ ตาข้างหนึ่ง, คิ้วก็ไม่ตกใจ	นิ่งเฉย ไม่สะทกสะท้าน 내가 술 마시자고 아무리 꼬셔도 그 사람은 눈 하나 깜짝하지 않는다.
111	제 눈의 안경이다	เป็นแว่นตาของ ตาฉัน	สิ่งที่ตนเองเห็นว่าดีอยู่คนเดียว 제 눈의 안경이라고 내 눈에는 그녀가 아주 예뻐보인다.
112	한눈에	ในหนึ่งตา	สามารถแยกแยะความจริงได้ทั้งหมดในครั้ง เดียว 그 사람이 관찰은 사람이라는 것을 한눈에 알아보았다.
113	한눈(을) 팔다	ขายหนึ่งตา	ทำอย่างอื่น, สนใจอย่างอื่น 내가 군대 간 사이에 여자 친구가 한눈을 팔았다.

114	흰눈으로 보다	ดูด้วยตาขาว	นึกไม่พอใจ, ไม่ชอบ 그는 가진 것 없고 배운 것이 없는 사람들을 흰 눈으로 보는 것은 당연한 일이라고 생각했다.
115	눈꼴(이) 사납다	ลูกตาดูร้าย	ไม่อยากเห็น 지하철에서 지나친 애정표현을 하는 커플을 보면 눈꼴이 사납다.
116	눈알을 부라리다	ถลึงตา , จ้อง เขม็ง	จ้องตา 눈알을 부라리며 나에게 대들었다.
117	눈알이 돌다	ลูกตาดำหม่น	ตกใจ 주말이라 눈알이 돌 정도로 손님이 많아 바쁘다.
118	눈자위(가) 꺼지다	ลูกตาดับ	เสียชีวิต 눈 속에서 발견한 그 사람은 벌써 눈자위가 꺼져있었다.
119	눈살을 찌푸리다	หนังตาดย่น	ไม่พอใจ, ไม่ชอบ 공공장소에서 시끄럽게 떠들어 주위 사람들이 눈살을 찌푸렸다.
120	눈썹도 (하나) 까딱 안 하다	คิ้วก็ไม่ขยับ	ไม่ตกใจนิ่งเฉย, ไม่สะทกสะท้าน 내가 아파 병원에 입원해도 저 사람은 눈썹 하나 까딱하지 않을 것이다.
121	눈썹 싸움을 하다	ต่อสู้ด้วยคิ้ว	ง่วงนอนแต่พยายามไม่นอนหลับ 시험기간이 되면 매년 눈썹 싸움을 한다.

สำนวนที่ใช้คำว่า“ตา” (눈) มาจากวงความหมายของคำว่า“ตา” (눈) ที่นอกจากจะมี ความหมายเป็นอวัยวะหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “ตา” (눈) ที่พบในสำนวนได้แก่ สายตา มุมมอง ความคุ่นเคย ความโกรธ ความเกลียด ความไม่พอใจ ความรัก ความพึงพอใจ ความตกใจ ความนิ่งเฉย ความสนใจ ความโลภ สติ มาตรฐาน ความเข้าใจ เกียรติยศหน้าตา ความทรงจำ ความสับสน ความ

ตาย การตระหนักรู้ ความสามารถในการไตร่ตรอง การนอนหลับ และความงัว นอกจากนี้คำว่า “คิ้ว” ยังมีความหมายถึงความไม่พอใจ อาการสงบไม่สะทกสะท้านได้ด้วย

1.1.3 จำนวนที่มีคำว่า “ปาก” (입, 주둥이) รวมทั้งสิ้น 83 จำนวนดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 จำนวนที่มีคำว่า “ปาก” (입, 주둥이)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	입만 뻥긋하면	ถ้าเผยอปาก เท่านั้น	ถ้าพูดอย่างเดียว 입만 뻥긋하면 거짓말이니 저 사람이 하는 말은 믿지 마.
2	입만 살다, 입만 성하다, 조둥이만 까다	ปากเท่านั้นที่มีชีวิต อยู่, ปากเท่านั้นที่เฟื่อง ฟู, กระเพาะปาก เท่านั้น	ดีแต่พูดแต่ไม่ทำตามที่พูด 그는 입만 살았지 제대로 하는 것이 없다.
3	입만 아프다	ปากเท่านั้นที่เจ็บ	ไม่มีประโยชน์ที่จะพูด 말해도 듣지 않으니 내 입만 아프다.
4	입 밖에 내다	ส่งออกนอกปาก	พูด 그는 생각한 것을 그대로 입 밖에 낸다.
5	입술을 깨물다	กัดริมฝีปาก	อดทนต่อการรบกวนหรือความเจ็บปวดหรือ มีความแค้นแค้นเดียว 화가 났지만 입술을 깨물고 꼭 참았다.
6	입 안의 소리	เสียงในปาก	เสียงเบา, เสียงไม่ชัด, ไม่ได้ยิน 입 안의 소리로 이야기 해 알아 들을 수가 없었다.

7	입에 거미줄 치다	ชักใยแมงมุมที่ปาก	ยากจน อดอยากไม่มีจะกิน 직장을 잃어 입에 거미줄을 치게 생겼다.
8	입에 거품을 내다, 입에 거품을 물다, 입에 게거품을[거품을] 물다	ฟองขึ้นที่ปาก อมฟองที่ปาก อมฟองของปูไว้ในปาก	พูดด้วยความตื่นเต้น 그들은 입에 게거품까지 물며 싸웠다.
9	입에 곰팡이가 슬다, 입에 곰팡이가 피다	ราขึ้นที่ปาก	แม้จะพูดแล้วก็ไม่ทำ 일주일 동안 사람을 만나지 않아 입에 곰팡이가 슬 것 같다.
10	입에 꿀을 바른 말	คำพูดที่ทาน้ำผึ้งที่ปาก	คำพูดที่ฟังแล้วสบายใจหวาน 그녀는 상사에게 입에 꿀 바른 말을 잘 한다.
11	입에 달고 다니다	ติดที่ปากตลอด	1) พูดเรื่อย ๆ ติดปาก 요즘 힘들다는 말을 입에 달고 다닌다. 2) มีของกินติดอยู่ตลอด 내 아이는 초콜릿을 입에 달고 다녀 걱정이다.
12	입에 달라붙다	ติดที่ปาก	ถูกปาก 언니가 만들어 준 떡볶이가 내 입에 달라붙는다.
13	입에 담다	ใส่ที่ปาก	พูด 그는 자주 회사일을 입에 담는다.
14	입에 담지 못하다	ใส่ที่ปากไม่ได้	พูดไม่ได้, ไม่ควรพูด 입에 담지 못할 욕을 자주 한다.

15	입에 당기다	ดึงปาก	เกิดความสนใจในเรื่องหนึ่ง 그 음식은 아주 맵지만 자꾸 입에 당기는 맛이다.
16	입에 대다	แตะปาก	กิน, ดื่ม 요즘 다이어트를 한다고 음식을 입에 대지도 않는다.
17	입에 맞는 떡	ขนมต๋อกที่ถูกปาก	สิ่งที่เหมาะสมพอดี 자동차를 보러 갔는데 입에 맞는 떡이 없었다.
18	입에 맞다	พอดีปาก	ตรงตามรสนิยม 태국음식이 내 입에 잘 맞다.
19	입에 반창고를 붙이다	ปิดพลาสติกปิดแผลที่ปาก	เสียบนึ่งรักษาความลับ 입에 반창고를 붙일테니 걱정하게 말아라.
20	입에 발린 소리 (말)	เสียงติดปาก	พูดให้คนอื่นอารมณ์ดี, ประจบ 입에 발린 말을 잘 못하는 편이다.
21	입에 붙이다	ติดที่ปาก	จะเอาไปติดที่ปากใคร (ใช้พูดเมื่ออาหารมีน้อยมาก) 이 작은 빵을 누구입에 붙이겠어!
22	입에서 신물이 나다	ขยะแขยงที่ปาก	พูดซ้ำไปมาจนเมื่อปากทำให้น่าเบื่อมาก 입에서 신물이 날 정도로 많이 이야기를 했다.
23	입에서 입으로	จากปากสู่ปาก	ส่งผ่านจากคนหนึ่งไปคนหนึ่ง 우리 가게는 손님들의 입에서 입으로 전해서 유명해졌다.

24	입에서 젓내가 나다	มีกลิ่นน้ำนมที่ ปาก	ยังเด็กอยู่, อายุน้อย 나이를 많이 먹고도 아직도 입에서 젓내나는 소리를 한다.
25	입에 오르내리다	ขึ้นๆลงๆที่ปาก	เป็นหัวข้อในการสนทนา, เป็นที่พูดกล่าวถึง 남의 입에 오르내리는 행동은 하지 않는 것이 좋다.
26	입에 오르다, 입에 올리다	ขึ้นที่ปาก	เป็นหัวข้อในการสนทนา, เป็นที่พูดกล่าวถึง 아무리 좋은 말이라도 입에 자주 올리다보면 식상해진다.
27	입에 익다	คุ้นปาก	ติดนิสัยพูดคำใดคำหนึ่งจนคุ้นเคยแล้ว 한국어를 자주 연습하다보니 입에 익어 이제는 자연스럽게 말을 한다.
28	입에 자물쇠를 채우다	ล็อกกุญแจที่ปาก	ไม่พูด 그 일에 대해서는 입에 자물쇠를 채우고 절대 말하지 않았다.
29	입에 침도 마르기 전에	ก่อนที่น้ำลายที่ ปากจะแห้ง	ทันทีที่พูด, ทันทีทันใด 동생과 싸우지 않겠다고 약속해 놓고 입에 침도 마르기 전에 또 싸우고 있다.
30	입에 침이 마르다	น้ำลายที่ปาก แห้ง	พูดถึงคนอื่นในทางที่ดีมาก 입에 침이 마를 정도로 그 사람의 노래숨씨를 자랑했다.
31	입에 풀칠(을) 하다	ทาแป้งเปียกที่ ปาก	อยู่อย่างไม่มีจะกิน 아직 우리 주위에는 폐품을 팔며 입에 풀칠만 하고 사는 사람들이 많이 있다.
32	입(을) 가리다	ปิดปาก	อาย 입을 가리지 말고 당당하게 이야기하세요.

33	입을 나불대다	พูดจ้อ	พูดจ้อ, พูดพล่าม 함부로 입을 나불대다가는 큰일을 당할 것이다.
34	입을 내밀다	ยื่นปาก	ไม่พอใจ 아들이 사달라는 장난감을 안 사줬더니 입을 내밀고는 자기 방으로 들어가 버렸다.
35	입이(석자나) 나오다	มีอักษรสีแดง ออกมาที่ปาก	ไม่พอใจ 아들이 사달라는 장난감을 안 사줬더니 입이 석자나 나와서는 자기 방으로 들어가 버렸다.
36	입(을) 놀리다	เล่นปาก	พูดตามใจตนเอง 입을 잘 못 놀려 큰 실수를 하고 말았다.
37	입(을) 다물다	หุบปาก	เก็บรักษาความลับ 입을 다물고 한 마디도 해주지 않았다.
38	입을 다물지 못하다	หุบปากไม่ได้	ตกใจ, อุทาน 그녀를 만난 후 너무 좋아서 입을 다물지 못했다.
39	입(을) 닦다	ถูปาก	ช่วยเอากำไรไปคนเดียวแล้วแสร้งทำไม่รู้ 선물을 받고는 입을 싹 닦고 모른채 하였다.
40	입(을) 떼다	เปิดปาก	เริ่มพูด(말을 떼다) 우리 아이가 오늘 처음으로 입을 떼기 시작하였다.
41	입(을) 막다	อุดปาก	รักษาความลับไว้ 직원들 입을 막으려고 회식을 하였다.

42	입을 봉하다	หุบปาก	รักษาความลับไว้ 입을 봉하고 아무 말도 하지 않기로 약속했다.
43	입(을) 맞추다	ปรับปาก	ทำให้ความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน 거짓말이 들통나지 않으려면 우리는 입을 맞추어야 했다.
44	입(을) 모으다	รวมปาก	พูดความคิดเห็นเดียวกัน 우리가 입을 모아 이야기를 하면 우리의 의견이 수용될 것이다.
45	입(을) 벌리다	อ้าปาก	ตกใจมาก 그의 훌륭한 솜씨에 우리는 입을 벌릴 수 밖에 없었다.
46	입을 삐죽이다	ม้วนปาก	ไม่พอใจ 그녀는 일이 뜻대로 되지 않자 입을 삐죽였다.
47	입(을) 씻기다	ล้างปากให้	ให้เงินหรือสิ่งของเพื่อไม่ให้พูดถึงตน 돈을 주어서 그 사람 입을 씻겨야 한다.
48	입(을) 씻다	ล้างปาก	แกล้งทำเป็นไม่รู้ 돈을 빌려가 놓고 언제 그랬냐는 듯 입을 씻어 버렸다.
49	입(을) 열다, 입이 열리다	เปิดปาก	เปิดเผยความลับ 그 사람을 취조한지 한 달이 넘어서야 입을 열었다.
50	입을 열 자나 빼고 있다	ปากยื่นออกมา 10 ฟุต	ไม่พอใจเพราะไม่ได้สิ่งที่ต้องการ 내가 인형을 사주지 않자 딸은 입을 열 자나 빼고 있다.

51	입을 틀어막다	ปิดปากเข้าไป	ทำให้พูดไม่ได้ 그 사람의 입을 틀어 막기 위해서 안간힘을 썼다.
52	입의 혀 같다	เหมือนลิ้นในปาก	ทำตามที่ตั้ง 내 동생은 입의 혀 같이 나의 말을 잘 따른다.
53	입이 가볍다	ปากเบา	พูดมาก, เปิดเผยความลับ 철수는 의외로 입이 가벼운 사람이다.
54	입이 거칠다	ปากหยาบ	พูดอะไรตามใจตนเอง 요즘 애들은 입이 참 거칠다.
55	입이 걸다	แขวนปาก	พูดจากรุ่นเก๋ตามใจตนเอง 그녀는 생긴 것과 다르게 입이 걸다.
56	입이 궁금하다	ปากอยากรู้	อยากรู้อาหารว่าง 배는 부르는데 입이 궁금하다.
57	입이 심심하다	ปากเซ็ง	อยากรู้อาหารว่าง 입이 심심해서 과자를 샀다.
58	입이 귀밑까지 찢어지다	ปากฉีกไปถึงใต้หู	ดีใจมากจนไม่รู้จะทำอย่างไร 상을 받고 좋아서 입이 귀밑까지 찢어졌다.
59	입(이) 찢어지다	ปากฉีก	ดีใจมากจนไม่รู้จะทำอย่างไร 결혼을 하더니 좋아서 입이 찢어지는구나.
60	입이 근질근질하다	คันปากยุบยิบ	ทนไม่ได้ที่จะพูดสิ่งที่ตนเองรู้ 말하고 싶어 입이 근질근질했다.

61	입이 높다	ปากสูง	ชอบทานแต่อาหารที่ดีๆและอร่อย 고급식당만 찾는 걸 보면 입이 높은 모양이다.
62	입이 닳다	ปากสึก	พูดหลายรอบ 그 식당이 맛있다고 입이 닳도록 칭찬을 했다.
63	입이 더럽다	ปากสกปรก	ปากร้าย 그 사람은 입이 더럽다는 말을 자주 듣는다.
64	입이 되다	เป็นปาก	ติดนิสัยจะกินแต่อาหารนั้นๆ 비싼 통조림만 주었더니 우리 집 고양이도 고급입이 되어버렸다.
65	입이 떨어지지 않다	ปากไม่ตก	พูดจาไม่ได้ 사실대로 말하려고 하니 입이 떨어지지 않았다.
66	입이 뜨다	ปากช้า	พูดน้อย, เงียบขรึม 우리 남편은 차분하고 입이 뜬 사람이다.
67	입이 무겁다	ปากหนัก	พูดน้อย, เงียบขรึม 철수는 입이 무거우니 솔직히 말해도 괜찮아.
68	입이 많다	ปากมาก	มีตมาชิกครอบครัวมาก 우리집은 입이 많아 생활비가 다른 집보다 많이 든다.
69	입이 무섭다	ปากน่ากลัว	พูดจาทำร้ายจิตใจคนอื่น 나의 말때문에 다른 사람이 상처받는 것을 보니 내 입이 무섭다는 것을 새삼느낀다.

70	입(이) 바르다	ปากถูกต้อง	พูดสิ่งที่ถูก 그는 입바른 말을 잘하는 사람이다.
71	입이 벌어지다	ปากเปิดออก	1) ตกใจ 그 많은 음식을 다 해치운 것을 보고 나는 입이 벌어졌다. 2) ตีใจ 아들은 용돈을 받고는 입이 벌어졌다.
72	입에 붙다	ติดที่ปาก	พูดบ่อยจนติดปาก 욕이 입에 붙어서 안 쓰려고 해도 계속 쓰게 된다.
73	입(이) 빠르다	ปากเร็ว	พูดสิ่งที่ได้ยินมากับคนอื่นทันที 그는 입이 빨라 그에게 속마음을 털어 놓을 수가 없다.
74	입(이) 싸다, 조동이(가) 싸다, 입이 재다	ปาก(ราคา)ถูก	พูดมาก, พูดสิ่งที่ไม่ควรพูด 현수는 입이 싸니까 그 얘기는 하지 않는 것이 좋겠다.
75	입이 쓰다	ปากขม	อารมณ์ไม่ดี 오늘 과장에게 혼이 많이 났더니 입이 쓰다.
76	입이 얼어붙다	ปากแข็งติด	ไม่พูดสิ่งที่จะพูด 입이 얼어붙었어? 왜 대답을 안 하니?
77	입이 여물다	ปากสุก	มั่นใจมากและมีสาระ 입이 여문사람이니 알아서 잘 할 것이다.

78	입이 열 개라도	แม้มีปากสิบปาก	แม้จะมีปากไว้สำหรับพูดมากก็พูดไม่ได้ 그일에 대해서는 너에겐 정말 입이 열 개라도 할 말이 없어.
79	입이 질다	ปากร่วน	พูดไม่ระวัง, พูดโดยไม่ยั้งคิด 입이 진 사람은 다른 사람의 신임을 얻기 힘들다.
80	입이 짧다	ปากสั้น	มีอาหารที่ไม่ชอบหรือไม่ทานเยอะ 철수는 입이 짧아 이 음식은 못 먹을 것 같다.
81	입이 타다	ปากไหม้	กลัวว่าความผิดของตนเองจะถูกเปิดเผย 선생님께 거짓말한 것을 선생님이 알게 되실까봐 입이 탔다.
82	입이 험하다	ปากน่าเกลียด	พูดจาหยาบคายร้ายกาจ 요즘 젊은 애들은 입이 아주 험한 것 같다.
83	입이 헤��다	ปากฟุ่มเฟือย	พูดมาก 영희는 입이 헤퍼서 내가 말할 틈을 안 준다.

สำนวนที่ใช้คำว่า “ปาก” (입, 주둥이) มาจากวงความหมายของคำว่า “ปาก” (입, 주둥이) นอกจากจะมีความหมายเป็นอวัยวะหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “ปาก” (입, 주둥이) ที่พบในสำนวนได้แก่ จำนวนคน เนื่องจากปากเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายที่แต่ละคนมีหนึ่งปากจึงสามารถใช้เป็นนามนัยเรียกจำนวนคนได้ ส่วนความหมายว่าคำพูดเนื่องมาจากปากเป็นส่วนของร่างกายที่ใช้ในการพูด นอกจากนี้ในความหมายว่าความสนใจ การกินการดื่ม และรสนิยม เนื่องมาจากเมื่อคนใช้ปากในการรับประทานอาหารจึงใช้ปากในความหมายที่เกี่ยวกับการเสพสิ่งที่ตนเองต้องการ

1.1.4 สำนวนที่มีคำว่า “หน้าอก”, “ใจ” (가슴, 마음, 심장) รวมทั้งสิ้น 79 สำนวนดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 สำนวนที่มีคำว่า “หน้าอก”, “ใจ” (가슴, 마음, 심장)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	가슴속에 남다	เหลือไว้ในใจ	จำได้, จดจำ 그는 우리 가슴 속에 남아 영원히 기억될 것이다.
2	가슴에 간직하다	เก็บไว้ในใจ	จำไว้ 가슴 깊이 간직한 이 느낌을 평생 잊지 않을 것이다.
3	가슴에 그리다	วาดไว้ในใจ	จินตนาการ 그 남자만을 가슴에 몰래 그리며 살아왔다.
4	가슴에 넣어 두다	ใส่ไว้ในใจ	เก็บเอาไว้ไว้ในใจไม่พูดสิ่งที่อยากพูด 이 말은 내 가슴에 넣어 두고 절대로 말하지 않을 것이다.
5	가슴에 닿다	สัมผัสใจ, แตะใจ	เกิดความประทับใจ 노래 가사가 가슴에 닿았다.
6	가슴에 멧히다	ผูกไว้ในใจ	เก็บความรู้สึกต่างๆไว้ในใจ 가슴에 멧힌 말을 털어 놓았다.
7	가슴에 못을 박다	ตอกตะปูที่ใจ	ทำให้รู้สึกเจ็บปวดใจ 그의 말이 나의 가슴에 못을 박았다.
8	가슴에 박히다	ตอกไว้ในที่ใจ	จดจำไว้อย่างดี 그녀가 헤어질 때 한 말이 나의 가슴에 박혔다.
9	가슴에 새기다	แกะสลักที่ใจ	จำได้ 선생님 말씀을 가슴에 새기겠습니다.
10	가슴에 손을 얹다	เอามือไว้ที่ใจ	ยึดมั่นในศีลธรรม 네가 잘 했는 지 가슴에 손을 얹고 생각해봐.
11	가슴에 와 닿다	มาสัมผัสใจ	รู้สึกประทับใจ 선생님의 말이 내 가슴에 와 닿았다.
12	가슴에 칼을 품다	พกมีดไว้ในที่ใจ	มีใจคิดไม่ดีหรือคิดร้ายต่ออีกฝ่ายหนึ่ง 가슴에 칼을 품은 여자는 조심해야 한다.

13	가슴에 파고 들다	เจาะทะลุที่ใจ	เกิดความประทับใจ 그녀의 말 한마디 한마디가 내 가슴에 파고 들었다.
14	가슴에 피멍이 들다	มีรอยช้ำที่ใจ	ขมขื่น, ขุ่นเคือง, น้อยใจ 어머니 가슴에 피멍이 들게 하였다.
15	가슴으로 느끼다	รู้สึกด้วยใจ	รู้สึกอย่างจริงใจ 그가 얼마나 아팠을 지 가슴으로 느낄 수 있었다.
16	가슴을 도려내다	แฉกใจ	ทำให้เจ็บปวดใจ 배고픔에 굶주린 아이들이 환하게 웃는 모습이 내 가슴을 도려낸다.
17	가슴을 뒤흔들다	เขย่าใจ	ทำให้ใจที่สงบอยู่สั่นด้วยความตื่นเต้น 그녀의 귀여운 행동이 많은 남자들의 가슴을 뒤흔들어 놓았다.
18	가슴을 불태우다	เผาใจ	ทำให้เกิดกำลังใจที่จะทำบางอย่าง 꼭 승리하겠다는 의지로 가슴을 불태우며 전쟁터에 나갔다.
19	가슴을 쓸어내리다	ผอนคนลายใจ	รู้สึกวางใจ 병을 고칠 수 있다는 말에 가슴을 쓸어내렸다.
20	가슴을 앓다	ใจป่วย	รู้สึกกังวลและเจ็บปวดใจอยู่คนเดียว 아무에게도 말하지 못하고 혼자 가슴을 앓았다.
21	가슴을 열다	เปิดใจ	เปิดเผยจิตใจ 친구에게 가슴을 열고 다가가기로 했다.
22	가슴을 울리다	ทำให้ใจ ร้องไห้	ทำให้ประทับใจ 그의 솔직한 이야기가 내 가슴을 울렸다.
23	가슴을 저미게 하다	เฉือนใจ	ทำให้เจ็บปวดใจ 헤어질 수 밖에 없었던 그들의 가족 이야기가 내 가슴을 저미게 하였다.
24	가슴을 적시다	ทำให้ใจเปียก	ทำให้ประทับใจ(อย่างเศร้า) 아름다운 사랑 노래가 내 가슴을 적신다.
25	가슴(을) 조이다	ขัน(เกลียด)ใจ	ตื่นเต้นหวาดเสียว 우리는 가슴을 조이며 마지막 경기를 보았다.

26	가슴을 쥐어뜯다	ขยี้มใจ	เวทนา เศร้าใจ ทุกข์ใจ 그 사람을 보내고 가슴을 쥐어뜯으며 후회했다.
27	가슴을 쥐어짜다	คั้นใจ, บดใจ	เวทนา เศร้าใจ ทุกข์ใจ 그녀와 닮은 여자를 본 순간 가슴을 쥐어짤 듯 아팠다.
28	가슴을 찌르다	แทงใจ	ทำให้เจ็บปวดใจ 차갑고 날카로운 그의 눈빛이 나의 가슴을 찌렀다.
29	가슴(을) 치다	ตีใจ	ได้รับความกระทบกระเทือนทางจิตใจ 좀 더 열심히 공부하지 못한 것을 가슴을 치며 후회했다.
30	가슴(을) 태우다	เผาใจ	กระวนกระวายใจ(ด้วยความกังวล) 12시가 넘도록 들어오지 않는 딸을 기다리며 가슴을 태웠다.
31	가슴을 터 놓다, 가슴을 털어 놓다	เปิดใจ	เปิดเผยความในใจ 가슴을 터 놓고 이야기할 상대가 필요하다.
32	가슴을 파고 들다	เจาะทะลุใจ	รับรู้ความรู้สึก หรือความรู้สึกหรือความคิดฝังเข้าไปในใจ 가슴 깊이 파고 드는 슬픔을 표현한 그 배우의 연기가 일품이다.
33	가슴(을) 펴다	กางใจ	สง่าผ่าเผย 가슴을 펴고 당당하게 걷자.
34	가슴이 내려 앉다	ใจทรุดนั่งลง	เจ็บปวดใจเพราะความตกใจหรือประหลาดใจ 헤어지자는 그의 말에 가슴이 내려 앉았다.
35	가슴이 넓다	ใจกว้าง	มีความเข้าใจคนอื่นมาก 나도 아버지처럼 가슴이 넓고 따뜻한 아버지가 될 것이다.
36	가슴이 답답하다	อึดอัดใจ	ซีमित้อและเจ็บปวดใจ 가슴이 답답하여 산에 올랐다.
37	가슴이 덜컹하다	ใจกระเพื่อม, ใจเต้น	ได้รับความตกใจหรือประหลาดใจมาก 그녀가 입원했다는 말에 가슴이 덜컹했다.

38	가슴이 두 방망이질(을) 하다, 가슴이 방망이질(을) 하다	ใจตีกระบอง	ตีئنءئن 우승 발표할 시간이 되니 내 가슴이 방망이질 하였다.
39	가슴이 따뜻하다	ใจอบอุ่น	มีความเป็นมนุษย์ มีความโอบอ้อมอารี 가슴이 따뜻한 남자와 결혼해야 한다.
40	가슴이 떨리다	ใจสั่น	ตีئنءئن 가슴이 떨리는 사랑을 하고 싶다.
41	가슴(이) 뛰다	ใจวิ่ง	ตีئنءئن 가슴이 뛰는 일을 찾아 일하라.
42	가슴이 뜨겁다	ใจร้อน	มีกิเลสตัณห 모든 일에 열정적인 가슴이 뜨거운 남자다.
43	가슴이 뜨끔하다	เจ็บแปลบใจ	ได้รับการกระตุ้นให้มีศีลธรรมในใจ 내가 잘못된 건 아닌가 싶어 가슴이 뜨끔했다.
44	가슴이 막히다	ใจติดขัด	เจ็บปวดใจ 그의 말에 가슴이 막혔지만 그 자리에서 눈물을 보일 수 없었다.
45	가슴이 무겁다	ใจหนัก	ห่อเหี่ยวใจเนื่องจากความเสียใจหรือกังวล 친구가 아프다는 소식을 들으니 내 가슴이 무거워졌다.
46	가슴이 무너지다, 가슴이 무너져 내리다	ใจล้มครืน	เจ็บปวดใจ 딸의 사고 소식에 가슴이 무너졌다.
47	가슴이 뭉클하다	ใจจุก	ประทับใจ ตื่นตันใจ 엄마의 어깨가 너무 작아진 것 같아 마음이 뭉클했다,
48	가슴이 미어지다	ใจฉีก	ร้าวรานใจ หัวใจแหลกเหลว 아이가 아픈 것이 내 탓인 것만 같아 가슴이 미어지도록 아팠다.
49	가슴이 벅차다	ท่วมใจ	ปิติยินดีอย่างท่วมท้น 새로운 신입생을 보니 내가 신입생이 된 것 마냥 가슴이 벅차 올랐다.
50	가슴이 부풀다	ใจโป่ง, ใจ พองโต	ตีئنءئنดีใจเต็มไปด้วยความหวัง 내일 소풍 갈 생각에 가슴이 부풀었다.

51	가슴이 뿌듯하다	ใจเต็ม	อิ่มอกอิ่มใจ, ชื่นอกชื่นใจ 아이들이 결혼하여 잘 사는 것을 보니 가슴이 뿌듯하다.
52	가슴이 서늘하다	ใจเย็น	ไม่สบายใจ 사건 사고들을 뉴스에서 볼 때마다 내 가슴이 서늘해졌다.
53	가슴이 선뜩하다	ใจเสียววาบ	ไม่สบายใจหวาดกลัว 불길한 예감에 가슴이 선뜩해졌다.
54	가슴이 솟등걸이 되다	ใจกลายเป็น ถ้ำถ่าน	ไม่สบายใจเพราะวิตกกังวล 아들이 속을 썩여서 내 가슴이 솟등걸이가 되었다.
55	가슴(이) 쓰리다	ใจแสบร้อน	ได้รับความเจ็บปวดใจ 커플들끼리 나란히 걷는 모습을 보니 내 가슴이 쓰러왔다.
56	가슴이 아리다	ใจแสบ	สงสารหรือเวทนามากจนรู้สึกเจ็บปวดเหมือนโดน เสียดแทงใจ 길에서 구걸하는 어린 아이의 엄마를 본 순간 가슴이 아려왔다.
57	가슴(이) 아프다	เจ็บใจ	เจ็บปวดใจ(ด้วยความเจ็บปวดใจหรือสงสาร) 이루어질 수 없는 사랑이라 더 가슴이 아프다.
58	가슴이 열리다	ใจเปิด	ความรู้สึกที่ขัดใจได้บรรเทาลง 불안과 근심으로 가득했던 내 가슴이 열렸다.
59	가슴이 울렁거리다	ใจเต้น	ตื่นเต้น 이 많은 사람들 앞에서 발표할 생각을 하니 가슴이 울렁거렸다.
60	가슴(이) 저리다	ใจเป็นเหน็บ ชา	เจ็บปวดใจ 아프리카에 기아들이 넘쳐난다는 이야기를 듣고 가슴이 저려왔다.
61	가슴(이) 저미다	เฉือนใจ	เจ็บปวดใจ 할아버지는 가슴 저미는 남북전쟁을 겪었다.
62	가슴이 좁다	ใจแคบ	ไม่สามารถเข้าใจผู้อื่น 그는 가슴이 좁아서 이해하기 힘들 것이다.

63	가슴이 찢리다	ใจถูกแทง	ได้รับการกระตุ้นให้มีศีลธรรมในใจ 가슴이 찢려 사실대로 다 말해버렸다.
64	가슴이 찡하다	ใจแป๊ะป	ประทับใจ 그 영화를 보는 내내 가슴이 찡하였다.
65	가슴이 찢어지다, 가슴을 찢다	ใจฉีก	เจ็บปวดใจ 자식의 죽음에 부모의 가슴은 찢어진다.
66	가슴이 철렁하다	ใจหล่น	ตกใจหรือประหลาดใจมาก 아들이 있는 도시에 사고가 났다는 소식을 듣고 가슴이 철렁하였다.
67	가슴이 콩알만 하다[해지다]	ใจเท่าเมล็ด ถั่ว	เปิดเผยไม่ได้เพราะไม่สบายใจและตื่นตื่นกังวล 나는 지진을 느낀 순간 가슴이 콩알만 해졌다.
68	가슴이 타다	ใจไหม้	เป็นกังวลด้วยความประหม่าหรือตื่นตื่น 딸이 수술실에 들어가 있는 내내 가슴이 탔다.
69	가슴(이) 터지다	ใจแตก	ตื่นตื่นหรือประทับใจมาก 합격했다는 소식을 듣고 가슴이 터질 듯 기뻐다.
70	가슴이 트이다	ใจเปิดออก	คลายสิ่งที่อยู่ในใจ, ใโล่งใจ 산 정상에 올라서니 가슴이 트이는 것 같았다.
71	가슴이 후련하다	ใจชื่น	สบายใจชื่น 모든 걸 다 털어놓으니 가슴이 후련해졌다.
72	마음(을) 놓다	วางใจ	สบายใจ, วางใจได้ 음식이 많으니 마음 놓고 편히 드세요.
73	큰 마음(을) 먹다	กินใจใหญ่	ตัดสินใจแน่นอน 큰 마음먹고 명품 가방을 하나 사기로 했다.
74	마음(을) 잡다	จับใจ	ตั้งสติได้ 흔들리는 마음을 잡고 다시 열심히 일하기로 하였다.
75	마음에 들다	ถูกใจ	ถูกตาต้องใจ, โดนใจ 어제 내 마음에 쏙 드는 여자를 만났다.

76	마음을 비우다	ใจว่าง	ละทิ้งความโลภของตนเอง 마음을 비우고 살아가는 것은 참 힘든 일이다.
77	심장이 강하다	หัวใจแข็งแรง	ใจกว้าง, ใจป่า, ใจนักเลง 심장이 강해 웬만한 일에는 놀라지도 않는다.
78	심장이 뛰다	หัวใจเต้น	ตื่นเต้นมากหวาดเสียว 나도 어떤 일을 잘 할 수 있다는 생각에 심장이 뛰다.
79	심장이 약하다	หัวใจอ่อนแอ	มีความขลาดกลัวมาก 심장이 약해 새로운 일을 하는 것은 아주 힘든 일이다.

สำนวนที่ใช้คำว่า “ใจ” (가슴, 마음, 심장) มาจากวงความหมายของคำว่า “ใจ” (가슴, 마음, 심장) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “ใจ” (가슴, 마음, 심장) ที่พบในสำนวนได้แก่ สติ ความรู้สึก ความทรงจำ การจินตนาการ ความประทับใจ ความจริงใจ ความเจ็บปวด ความไว้วางใจ ความกังวล ความตื่นเต้น ความเข้มแข็ง และกิเลสตัณหา

1.1.5 สำนวนที่มีคำว่า “เท้า” (발) รวมไปถึงสำนวนที่มีคำต่างๆที่เป็นส่วนต่างๆของเท้าคือคำว่า “ข้อเท้า” (발목), “ฝ่าเท้า” (발바닥), “เล็บเท้า” (발톱), “สันเท้า” (발꿈치), “หลังเท้า” (발등) รวมทั้งสิ้น 64 สำนวน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 สำนวนที่มีคำว่า “เท้า” (발)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	발로 걷어차다, 발로 차다, 발로 걷어채이다, 발로 채이다	เตะอย่างแรงด้วย เท้า, เตะด้วยเท้า, ถูกเตะอย่างแรง ด้วยเท้า, ถูกเตะด้วยเท้า	ยกเลิกความสัมพันธ์, ตัดความสัมพันธ์ 오늘 그 여자는 남자에게 발로 차였다고 한다. 남자한테 발로 채이고 울면서 술을 마시고 있다.
2	발로 뛰다	วิ่งด้วยเท้า	ทำด้วยตนเอง 나는 이 회사를 위해 직접 발로 뛰겠다.

3	발로 쓰다	เขียนด้วยเท้า	1) เขียนตัวหนังสือไม่สวยมาก ๆ 발로 썼니? 글씨가 왜 이 모양이야! 2) ขยันเก็บข้อมูลเพื่อที่จะเขียน 이 기사는 내가 발로 쓴 기사다.
4	발아래에도 못 가다	ไปไม่ได้แม้ได้เท้า	ไม่มีค่า, ไม่สำคัญ 발아래에도 못 갔던 그가 성장하여 이제는 나와 비슷하게 되었다.
5	발에 불이 나다	ไฟไหม้ที่เท้า	ยุ่งมาก 행사 때문에 발에 불이 나도록 뛰어다녔다.
6	발에 채다	ถูกเตะที่เท้า	มีเยอะมาก 과일들이 발에 채일 정도로 많이 있었다.
7	발(을) 걸다	แขวนเท้า	รบกวน 동생은 내가 하는 일에 자주 발을 건다.
8	발(을) 구르다	กลิ้งเท้า	หมุนหันพลิ้นแล่น, กระดืบกระด้าย, กลัดกลุ้ม, กังวล 딸이 12 시가 다 되어도 들어오지 않자 어머니는 발을 동동 굴렀다.
9	발(을) 끊다	ตัดเท้า	ตัดความสัมพันธ์, เลิกคบหา 그 식당 아주머니가 너무 불친절해서 그 식당에 발을 끊었다.
10	발을 달다	ติดเท้า	พูดต่อเรื่องไปเรื่อยๆ ไม่ยอมจบ 내 말에 발을 달지 마세요.
11	발(을) 들여 놓다	เอาเท้าเข้าไปวาง	เข้าร่วมในงาน 결혼식장에 발을 들여 놓을 자리 하나 없이 사람이 많았다.
12	발(을) 디디다	เหยียบย่างเท้า	เข้ามา, เริ่ม 그는 인쇄사업에 발을 디뎠다.
13	발(을) 디딜 틈이 없다	ไม่มีที่ให้เหยียบ ย่างเท้า	หนาแน่นมาก 이 가게에는 유명하여 발 디딜 틈이 없다.
14	발(을) 맞추다	ทำให้พอดีเท้า	ความคิดเห็นสอดคล้องกัน 팀원들과 발 맞춰 걸어가겠습니다.
15	발을 묶다	มัดเท้า	ทำให้ขยับตัวไม่ได้ 태풍이 여행객들의 발을 묶었다.

16	발(을) 벗고 나서다	ถอดเท้าแล้ว ออกมา	มีความกระตือรือร้น 그는 학교에 관한 모든 일에 발을 벗고 나서서 하는 사람이다.
17	발(을) 붙이다	ทำให้ติดที่เท้า	เกาะติดแน่น 나는 한국에 발을 붙이고 살기로 했다.
18	발(을) 붙일 곳이 없다	ไม่มีที่ให้ติดที่เท้า	1) ไม่มีที่ให้เกาะติดแน่น 발을 붙이고 살 곳이 없다. 2) หนาแน่นมาก 가게에 사람이 많아 발을 붙일 곳이 없다.
19	발(을) 빼다	เอาเท้าออก	ตัดความสัมพันธ์แล้วถอยออกมา 그 종교단체는 들어가면 발을 빼기 힘들다고 한다.
20	발(을) 뺀고 자다	ยืดเท้าแล้วนอน	วางใจ, สบายใจ 이제 일이 끝났으니 발을 뺀고 잘 수 있겠다.
21	발을 뺍다	ถอนเท้า	1) หลีกเลี่ยงความรับผิดชอบในงานของตัวเอง, หลุดจากสภาพการณ์บางอย่าง 이제 그 회사 일에서 발을 뺍기로 했다. 2) ถอดรองเท้าหรือถุงเท้า 바다를 보자 발을 뺍아 버리고 바다로 뛰어 들었다.
22	발(을) 씻다	ล้างเท้า	ล้างออกมาอย่างสมบูรณ์จากสิ่งที่เคยเกี่ยวข้อง 이제 그 조직에서 발을 씻고 새 삶을 살기로 했다.
23	발(이) 길다	เท้ายาว	มีความสุขในเรื่องการกิน 나는 발이 길어서 어디를 가든 항상 맛있는 음식이 있다.
24	발이 내키지 않다	ตามเท้า	ไม่ขยับตัวตามพฤติกรรมที่ไม่สมควรใจหรือไม่สนิทสนมคุ้นเคย 오늘 모임에 그가 온다는 말에 갑자기 발이 내키지 않았다.

25	발(이) 너르다, 발(이) 넓다	เท้ากว้าง	มีคนรู้จักมาก 그 사람은 발이 넓으니 가서 도움을 청해봐.
26	발이 닿다	เท้าลึก	ไปมาบ่อยมาก 이 회사에 입사하게 된다면 발이 닿도록 뛰어 다니겠습니다.
27	발이 떨어지지 않다	เท้าไม่หล่น	ไม่วางใจ, จากไปไม่ได้เพราะความเป็นห่วง 자식을 두고 타지에 가려니 발이 떨어지지 않는다.
28	발(이) 뜨다	เท้าซ้ำ	ไปมาที่ละนิด 자주 놀러 오던 친구가 발이 뜨는데 왜 그런지 모르겠다.
29	발이 뜸하다	เท้าไม่บ่อย	หยุดไม่ไปที่ที่เคยไปบ่อยๆ 그가 요즘 발이 뜸한 이유를 모르겠다.
30	발(이) 맞다	เท้าถูกกัน, เท้า เข้ากันดี	คนหลายคนมีคำพูดหรือพฤติกรรมที่เป็นไปใน ทิศทางเดียวกัน 저들은 발이 잘 맞아 일을 잘 해낸다.
31	발(이) 묶이다	เท้าถูกมัด	อยู่ในสถานการณ์ที่ไม่อาจทำอะไรได้โดยอิสระ 폭설로 인해 발이 묶였다.
32	발(이) 빠르다	เท้าเร็ว	ดำเนินการทันที 이번 사건을 발 빠르게 처리하였다.
33	발이 손이 되도록 빌다	อธิษฐานจนเท้า จะกลายเป็นมือ	ขออย่างจริงจัง 그 아이는 잘못을 뉘우치고 발이 손이 되도록 빌었다.
34	발이 어긋나다	เท้าไขว้	คนหลายคนมีคำพูดหรือพฤติกรรมที่เป็นไปใน ทิศทางเดียวกัน 발이 어긋나니 성과도 좋지 않다.
35	발이 익다	เท้าคุ้นเคย	คุ้นเคยกับเส้นทางเพราะใช้เส้นทางนี้บ่อย 이제 우리 동네가 발이 익어 쉽게 찾을 수 있다.
36	발이 잦다	เท้าบ่อย	ไปบ่อยๆ 요즘 아이들은 전자오락실에 발이 잦다.
37	발(이) 저리다, 제 발(이) 저리다	เท้าซา, เท้า ตัวเองซา	ตื่นเต้นกลัวว่าความผิดที่ตัวเองก่อจะถูกเปิด โปง 솔직하게 털어 놓는 것을 보니 발이 저렸나 보다.

38	발(이) 좁다	เท้าแคบ	มีนิ้วจุกน้อย 그 친구에 비하면 나는 발이 좁은 편이다.
39	발(이) 짧다	เท้าสั้น	ไม่สามารถมาตรงเวลาที่กินได้, ไม่มีโชคเรื่องกิน 이번에도 회식이 끝나고 오니 그 친구 참 발이 짧은 것 같다.
40	첫발을 내딛다, 첫발을 디디다, 첫발을 떼다	ยื่นเท้าแรก, เหยียบย่างเท้าแรก, เอาเท้าแรกออก	เริ่มงานครั้งแรก 오늘부터 사회에 첫 발을 내딛게 되었다.
41	한 발 늦다	เท้าหนึ่งสาย	สาย, ช้ากว่า 내가 한 발 늦어서 그 물건을 사지 못했다.
42	한 발 더 다가서다	ยื่นใกล้เข้าไปอีก หนึ่งเท้า	ใกล้เป้าหมาย 이번 일이 해결되므로 인해 이번 프로젝트 성공에 한 발 더 다가서게 되었다.
43	한 발(발자국, 발짝) 물러나다(물러서다)	ถอยหนึ่งเท้า	ถอยกลับหรือเสียสละ 서로가 한 발씩 물러서면 문제가 생기지 않을 것이다.
44	한 발 앞서다	ยื่นอยู่หน้าหนึ่งเท้า	ดีกว่า 노력하면 남들보다 한 발 앞설 수 있다.
45	한 발(짝) 더 나아가다	ดีมากกว่าหนึ่งเท้า	ดีกว่าหรือก้าวหน้า 한 발 더 나아가기 위해서는 노력이 필요하다.
46	발목을 묶다	มัดข้อเท้า	ทำให้ขยับตัวไม่ได้ 발목을 묶어 나쁜 짓을 못하게 해야 한다.
47	발목을 붙잡다	จับข้อเท้าไว้	ทำให้ขยับตัวไม่ได้ 나가려고 하니 내 발목을 붙잡고 놔 주질 않았다.
48	발목(을) 잡다	จับข้อเท้า	1) ทำให้ทำอะไรไม่ได้ 그 사람의 발목을 잡고 협박을 했다. 2) ทำให้ขยับตัวไปไหนไม่ได้เพราะงาน 지난 번 일이 내 발목을 잡아 아직 새 일을 시작하지 못하고 있다.

49	발목(을) 잡히다	ถูกจับข้อเท้า	1) งานเยอะไม่สามารถหลุดไปไหนได้ 부장이 시킨 일에 발목이 잡혀 내 일은 전혀 할 수가 없다. 2) โดนจับจุดอ่อน 나는 그에게 발목을 잡혀 협박을 당했다.
50	발목이 묶이다	ข้อเท้าถูกมัด	ไม่สามารถหลุดจากสถานการณ์ยากลำบากได้ 재정난으로 발목이 묶어버렸다.
51	발목잡기	การจับข้อเท้า	ไม่ให้ก้าวหน้า, ไม่ให้ไป 그 회사의 발목을 잡기 위해 정부에서는 판매를 중지시켰다.
52	발바닥에 불이 일다[나다]	มีไฟที่ฝ่าเท้า	ไปมาแต่ละที่ด้วยความเร่งรีบ 그는 요즘 유학준비로 발바닥에 불이 날 정도로 바쁘다.
53	발바닥에 흙 안 묻히고 살다	อยู่โดยไม่มีโคลนติดอยู่ที่ฝ่าเท้า	อยู่อย่างสบาย 나는 평생을 발바닥에 흙 안 묻히고 살아왔다.
54	발바닥(을) 핥다	เลียฝ่าเท้า	ประจบประแจง 그는 상사의 발바닥을 핥는 행동을 잘 한다.
55	발톱을 숨기다	ซ่อนเล็บเท้า	ซ่อนตัวตนที่แท้จริงไว้ 지금까지 발톱을 숨기고 있었다는 것에 깜짝 놀랐다.
56	발꿈치(를) 물리다, 발뒤축을 물다	ถูกกัดส้นเท้า กัดด้านหลังเท้า	โดนทรมาน 세상을 살다 보면 발꿈치 물리는 때도 있는 법이니 너무 속상해 하지 마라.
57	발뒤꿈치도 따를 수 없다, 발뒤꿈치도 못 따르다	ไม่สามารถตาม ส้นเท้าได้	เปรียบเทียบไม่ได้(อีกฝ่ายเก่งมาก) 그렇게 연습해서는 상대선수의 발뒤꿈치도 따를 수 없다.
58	발꿈치를 접하여 일어나다	สัมผัสส้นเท้าแล้วลุกขึ้น	มีเหตุการณ์หรือเรื่องเกิดขึ้นติดต่อกัน 남편의 사업 실패와 아들의 사고가 발꿈치를 접하여 일어나 요즘 너무 힘들다.

59	발등에 불이 떨어지다, 발등에 떨어지다, 발등의 불	ไฟหล่นลงที่หลัง เท้า ตกลงที่หลังเท้า ไฟบนหลังเท้า	ด่วนมาก, จวนตัว, ใกล้เข้ามา, จุกจุก มีเรื่องจวนตัว, เรื่องด่วน, งานด่วน 내일이 발표인데 준비를 다 못 끝냈으니 발등에 불이 떨어졌다.
60	발등(을) 디디다	เหยียบบนหลัง เท้า	ทำสิ่งที่คนอื่นตั้งใจจะทำก่อน, ทำตัดหน้า 내가 먼저 하려고 발등을 디딘 일이 후회가 된다.
61	발등(을) 밟히다	ถูกเหยียบหลัง เท้า	ถูกคนอื่นตัดหน้าทำสิ่งที่ตั้งใจจะทำไว้ก่อน 남에게 발등을 밟히기 전에 정신을 바짝 차리고 일해야 한다.
62	발등을 찍다	ประทับหลังเท้า	ทำलयงานของคนอื่น 나만 살자고 친구의 발등을 찍는 일은 없을 것이다.
63	발등(을) 찍히다	ถูกประทับหลัง เท้า	ถูกทรยศ 믿었던 친구에게 발등을 찍힐 줄 몰랐다.
64	발등의 불을 끄다	ดับไฟบนหลังเท้า	จัดการแก้ไขปัญหาที่อยู่ตรงหน้า 발표준비는 다했고 연습만 하면 되니 발등의 불은 끈 셈이다.

สำนวนที่มีคำว่า “เท้า” (발) มาจากวงความหมายของคำว่า “เท้า” (발) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “เท้า” (발) ที่พบในสำนวนได้แก่ การเข้าร่วมงาน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สิ่งที่ไม่มีความสำคัญ การเดินทาง ซึ่งความหมายนี้รวมถึงคำว่า “ข้อเท้า”(발목)ด้วย เพราะชาวเกาหลีสมัยก่อนเดินทางด้วยเท้าเป็นส่วนใหญ่จึงคิดว่าเท้าและข้อเท้าเป็นส่วนของร่างกายที่สำคัญมาก การมีเท้าหรือข้อเท้าใหญ่และกว้างจึงหมายถึงเดินทางมากคนรู้จักก็เยอะมากด้วย ส่วนคำว่า “เล็บเท้า” (발톱)จะมีความหมายว่า ตัวตนที่ซ่อนไว้

1.1.6 สำนวนที่มีคำว่า “หน้า” (낫, 안면, 얼굴) รวมทั้งสิ้น 54 สำนวน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 8 สำนวนที่มีคำว่า “หน้า” (낮, 안면, 얼굴)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	낮가족(이) 두껍다, 얼굴가족이 두껍다, 낮짜(이) 두껍다, 낮(이) 두껍다, 얼굴(이) 두껍다 낮바닥이 땅 두께 같다 낮짜이 소가죽보다 더 두껍다	หนังหน้าหนา หน้าหน้าเหมือน ผืนดิน หน้าหนากว่าหนัง วัว	หน้าด้าน, หน้าไม่อาย 부끄러워하지 않는 것을 보면 얼굴가족이 진짜 두꺼운 모양이다.
2	낮가족(이) 얇다	หนังหน้าบาง	มีความอาย 그는 낮가족이 얇아 장사를 잘 못한다.
3	낮설고 물 설다	ไม่คุ้มหน้าและไม่ คุ้มน้ำ	우리 가족은 아버지를 따라 낮설고 물 선 부산으로 이사를 했다.
4	낮(을) 가리다	แยกหน้า	กลัวคน, ไม่คุ้มคน 그녀는 낮을 많이 가리는 편이라 사람들을 쉽게 사귀지 못한다.
5	낮(을) 깎다, 낮(이) 깎이다, 얼굴(을) 깎다, 얼굴(이) 깎이다	ตัดหน้า	ทำให้เสียหน้า, โดนทำให้อาย โดนทำให้อัปยศ อดสู, ทำให้เสียศักดิ์ศรี 부모 낮 깎이는 행동하지 마라.
6	낮(을) 돌리다, 얼굴(을) 돌리다	หมุนหน้า	ต้อนรับอย่างเย็นชา เบือนหน้าหนี ไม่สนใจ 그는 나에게 화가 나서 얼굴을 돌리고 다른 일에 열중하는 척하고 있다.
7	낮(을) 들다	ยกหน้า	เชิดหน้า, ผยอง 그 사람은 그 일을 저지르고 나서도 뻔뻔하게 낮을 들고 다녔다.
8	낮(을) 들고 다닐 수 없다, 얼굴을 들고 다닐 수 없다	ไม่สามารถยก หน้าไปไหนมา ไหนได้	อัปอาย 어제 내가 한 일 때문에 얼굴을 들고 다닐 수가 없다.

9	낮을 들지 못하다, 낮을 못 들다, 얼굴을 못 들다	ถือหน้าไม่ได้	อายและตกอยู่ในสภาพลำบากใจ 그는 미안했는지 낮을 들지 못했다.
10	낮을 보다	เห็นหน้า	พบ, เจอ 나는 그 친구의 낮을 못 본지 꽤 오래되었다.
11	낮(을) 붉히다, 얼굴(을) 붉히다,	หน้าแดง	โกรธ, อาย 우리가 서로 얼굴 붉힐 일을 만들지 맙시다.
12	낮을 세우다, 얼굴(을) 세우다	ตั้งหน้า	มีหน้ามีตา 아들이 좋은 직장에 들어가 내 얼굴을 세워줬다.
13	낮(이) 간지럽다, 얼굴이 간지럽다	คันหน้า	อาย เหมิน เพราะไม่คุ้น 동네에 소문이 나서 낮이 간지러워 나갈 수가 없다.
14	낮(이) 뜨겁다, 낮짝(이) 뜨겁다, 얼굴이 뜨겁다, 낮(이) 뜨뜻하다, 낮짝(이) 뜨뜻하다	หน้าร้อน หน้าอุ่น	เขิน อาย 회의 때 갑자기 핸드폰이 울려 낮이 뜨거웠다.
15	낮이 넓다	หน้ากว้าง	มีคนรู้จักมาก 그 사람은 낮이 넓어서 도와줄 사람이 많을 것이다.
16	낮이 서다	หน้าตั้ง	รักษาเกียรติได้ 나는 가족들에게 낮이 서지 않는다.
17	낮(이) 설다	ไม่คุ้นหน้า	ไม่คุ้นหน้า, ไม่เคยเห็น 어떤 낮이 선 사람이 다가와서 아는 척을 했다.
18	낮(이) 익다	คุ้นหน้า	คุ้นหน้า, เคยเห็น 지나가다가 낮익은 사람을 보았는데 바로 중학교 동창이었다.
19	낮바닥이 흥당무[흥동지] 같다	พื้นหน้าเหมือนคนแค รอตแดง	เขิน, อาย 노래를 부르러 나간 그의 낮바닥이 흥당무 같았다.

20	안면(을) 몰수하다	ริบหน้า	แก๊งค์ทำเป็นไม่รู้จักรักคนที่เคยรู้จักหลังจากที่เปลี่ยนตำแหน่งหรือความคิด 일을 벌려 놓은 이들이 일이 생기자 안면몰수하였다.
21	안면(을) 바꾸다	เปลี่ยนหน้า	แก๊งค์ทำเป็นไม่รู้จักรักคนที่เคยรู้จักราวกับไม่เคยรู้จักมาก่อนหลังจากที่เปลี่ยนตำแหน่งหรือความคิด 그렇게 나를 챙기던 이들이 내가 어려움에 처하자 안면을 바꾸었다.
22	안면(이) 넓다, 얼굴이 넓다	หน้ากว้าง	มีคนรู้จักมาก 얼굴이 넓은 사람이니 부탁을 잘 하면 도와 줄 거야.
23	안면(이) 있다, 낯이 있다	มีหน้า	เคยเห็นมาก่อน 그녀와 나는 안면이 있는 사이다.
24	얼굴값(을) 하다	หน้ามีราคา	ทำงานเหมาะกับหน้าที่ที่ดี, ใช้หน้าที่ทำมาหากินได้ 잘생긴 남자들은 얼굴값을 한다고 한다.
25	얼굴에 그늘이 지다	เกิดเงาที่หน้า	เกิดความกังวลใจ 요즘 걱정이 많은 지 얼굴에 그늘이 져있다.
26	얼굴에 기름기(가) 흐르다	ไขมันไหลที่หน้า	ฐานะดี 얼굴에 기름기가 흐르는 걸 보니 돈은 많이 버는 것 같다.
27	얼굴에 노랑꽃이 피다	ดอกไม้สีเหลืองบานที่หน้า	ฐานะยากจนมาก 아프다고 하더니 진짜 얼굴에 노랑꽃이 피었다.
28	얼굴에 똥칠(을) 하다	ถ่ายอุจจาระที่หน้า	ทำให้พัง 내 얼굴에 똥칠을 하다니 참을 수가 없다.
29	얼굴에 먹칠을 하다	หมึกหกที่หน้า	ทำหน้าสกปรก ทำให้พัง 부모의 얼굴에 먹칠할 행동은 하지 않는 것이 좋다.
30	얼굴에 싹어 있다	เสียนไว้ที่หน้า	มีสีหน้าออกมาให้เห็น 그가 화가 났다는 것이 얼굴에 싹어있다.

31	얼굴에 철판(을) 깔다	ปูแผ่นเหล็กที่หน้า	หน้าด้านไม่มียางอาย 그는 얼굴에 철판을 깔아서 부끄러움을 모른다.
32	얼굴에 침(을) 뱉다	ถ่มน้ำลายที่หน้า	เหยียดหยาม 그 행동은 제 얼굴에 침뱉거나 다름이 없다.
33	얼굴(을) 고치다	แก้ไขหน้า	แต่งหน้าใหม่ 얼굴을 고치고 친구를 만나러 나갔다.
34	얼굴(을) 내놓다	วางหน้าไว้	มาให้เห็นหน้า 선배들이 나에게 얼굴 안 내놓는다고 난리다.
35	얼굴을 내놓을 수 없다	ไม่สามารถวาง หน้าไว้ได้	อายและตกอยู่ในสภาพลำบากใจ 나는 학교에 얼굴을 내놓을 수가 없다.
36	얼굴(을) 내밀다	ยื่นหน้า	แสดงให้เห็นภาพลักษณ์ 모임에 얼굴을 내밀 수 있었지만 그렇게 하고 싶지 않았다.
37	얼굴을 더럽히다	ทำหน้าสกปรก	ทำให้พัง 그 행동은 네 얼굴을 더럽히는 짓이다.
38	얼굴(을) 디밀다	ผลักดัน	เสนอหน้า มาให้เห็นหน้า 저희는 몇 년 만에 얼굴을 디밀고 갔다.
39	얼굴을 맞대다	เอาหน้ามาติดกัน	ประกายกัน 이런 이야기는 전화보다 얼굴을 맞대고 이야기하는 것이 낫다.
40	얼굴(을) 보다, 얼굴(을) 보아 주다, 채면을 세워 주다	ดูหน้า, ให้ดูหน้า	ทำให้มีหน้ามีตา(ในสังคม) 내 얼굴을 봐서라도 이 자리에 참석해줬으면 좋겠다.
41	얼굴(을) 찌푸리다	ทำหน้าบูดเบี้ยว	โกรธ ไม่ชอบ 그는 얼굴을 자주 찌푸렸다.
42	얼굴(을) 팔리다	ขายหน้า	มีชื่อเสียงมากขึ้น 친구가 내 사진을 올려 내 얼굴이 팔려 버렸다.
43	얼굴(을) 하다	ทำหน้า	ซักสีหน้า 그는 화난 얼굴을 하고 앉아 있었다.

44	얼굴이 노래지다	หน้าเหลืองขึ้น	เกิดความกลัวหรือตกใจ 친구의 사고 소식에 얼굴이 노래졌다.
45	얼굴이 달아오르다	หน้าอุ่นขึ้น	อาย 발표를 하다 실수를 해서 얼굴이 달아올랐다.
46	얼굴이 붉어지다	หน้าแดงขึ้น	เกิดความอาย 나의 말에 그녀의 얼굴이 붉어지면서 어쩔 줄 몰라 하였다.
47	얼굴이 붉으락푸르락해지 다	หน้าแดงและน้ำ เงินขึ้น	ไม่โหมมาก , โกรธมาก 나의 충고에 그의 얼굴이 붉으락 푸르락 해지더니 갑자기 화를 내었다.
48	얼굴이 좁다	หน้าแคบ	ไม่ค่อยมีคนรู้จัก 그의 얼굴이 좁은 이유는 성격때문이다.
49	얼굴이 파래지다	หน้าเป็นสีฟ้าขึ้น	ตกใจเพราะพลาดกลัว 부도가 났다는 말에 그의 얼굴이 파래졌다.
50	얼굴(이) 퍼지다	หน้ากางออก	ไม่มีความกังวลใจ, หมดทุกข์หมดโศก 어머니는 아들을 장가보내고 나니 얼굴이 퍼졌네.
51	얼굴이 하얘지다	หน้าขาวขึ้น	ตกใจเพราะพลาดกลัว 아버지의 임원 소식에 그의 얼굴이 하얘졌다.
52	얼굴이 흥당무가 되다	หน้าเป็นแครอท	หน้าแดง(ด้วยความอาย) 나의 고백에 그녀의 얼굴이 흥당무가 되었다.
53	얼굴이 화끈거리다	หน้าร้อนวูบขึ้น	อาย 좀 전의 일을 생각하면 얼굴이 화끈거리다.
54	천의 얼굴	พันหน้า	มีหลายนิสัยอยู่ในคนเดียว 그녀는 천의 얼굴을 가진 사람이다.

สำนวนที่มีคำว่า “หน้า” (หน้า, 안면, 얼굴) มาจากวงความหมายของคำว่า “หน้า” (หน้า, 안면, 얼굴) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “หน้า” (หน้า, 안면, 얼굴) ที่พบในสำนวนได้แก่ เกียรติยศ ชื่อเสียง ความภาคภูมิใจ ศักดิ์ศรี ฐานะ ภาพลักษณ์ ทั้งนี้ เนื่องจากหน้าเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายภายนอกที่เผยให้เห็นตัวตนและภาพลักษณ์ภายนอก นอกจากนี้

ยังมีความหมายถึงความรู้สึกเขินอาย และความรู้สึกโกรธ เนื่องจากคนเราส่วนใหญ่จะใช้หน้าในการแสดงความรู้สึกเหล่านี้

1.1.7 จำนวนที่มีคำว่า “หัว” (머리) รวมไปถึงจำนวนที่มีคำต่าง ๆ ที่เป็นส่วนต่าง ๆ ที่ประกอบในหัวคือ คำว่า “สมอง” (골머리, 골, 골치) รวม 52 จำนวน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 9 จำนวนที่มีคำว่า “หัว” (머리)

ลำดับที่	จำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้จำนวน
1	머리가 가볍다	หัวเบา	สดชื่น(ไม่มีเรื่องให้คิด หัวจึงไม่หนัก) 일이 다 해결되고 나니 머리가 가벼워졌다.
2	머리가 굳다	หัวแข็ง	1) มีความคิดเข้มงวด,เคร่งครัด 머리가 굳어 젊은이들의 생각을 이해할 수가 없다. 2) ความจำถดถอย 나이가 들어 다시 공부를 시작하려니 머리가 굳어 힘들다. (คำว่า “แข็ง”ในที่นี้หมายถึง วัตถุที่แข็ง หรือ แน่น)
3	머리(가) 굵다	หัวหนา	เติบโตเป็นผู้ใหญ่(ความหมายเหมือน “หัวใหญ่”) 아들이 머리가 굵으니 말을 좀처럼 듣지 않는다.
4	머리가 깨다	หัวแตก	หลุดจากความคิดล้าหลัง (การใช้คำว่า “แตก” หมายถึง เมื่อแตกแล้วจะแยกออกเป็นชิ้นได้ หรือพิจารณาได้ จึงมองว่าความหมายดี เพราะสามารถแยกเป็นส่วนๆได้) 그 사람은 머리가 일찍 깨서 사업에 성공하였다.
5	머리가 녹슬다	หัวขึ้นสนิม	ความจำถดถอย (คำว่า “ขึ้นสนิม”ในภาษาเกาหลีเป็นการเปรียบเทียบหมายถึงทิ้งไว้นานๆแล้วไม่ใช้ พอจะเอามาใช้ก็เก่าและเสื่อม) 머리가 녹슬어 이젠 공부하기가 쉽지 않다.

6	머리가 돌다	หัวหมุน	บ้า(คำว่า “หมุน” หมายถึง การหมุนวนไปมา หน้าหลัง หรือการกรอกไปกรอกมา) 일을 해도 끝이 보이지 않으니 머리가 돌지경이다.
7	머리가 멍하다	มึนหัว	คิดอะไรไม่ออก (เหมือนโดนของแข็งน็อค) 어제 저녁부터 머리가 멍해 아무 일도 할 수가 없었다.
8	머리가 모자라다	หัวไม่พอ	เง่า เง่(ความรู้ไม่พอ) 머리는 모자란 아이지만 심성은 아주 착하다.
9	머리가 무겁다	หัวหนัก	ปวดหัว(เหมือนมีงานหรือเรื่องมาใส่หัวมากๆทำ ให้หัวหนัก) 요즘 고민이 많아 머리가 무겁다.
10	머리가 복잡하다	หัววุ่นวาย	มีความทุกข์หรือมีความกังวลเยอะ 요즘 회사일에 집안일에 아이들 문제까지 머리가 너무 복잡하다.
11	머리가 비다	หัวว่าง	เง่(ใช้กับคนที่ไม่มีความรู้ในสมอง) 그녀는 쇼핑이나 자기 꾸미는 것만 알지 머리는 빈 것 같다.
12	머리가 수그러지다	หัวลู่ลง, หัวโน้ม ลง	เกิดความเคารพ (หัวเป็นอวัยวะที่สูง เมื่อโน้มลงก็หมายถึงการ ยอมรับและเคารพ) 그녀의 학생들을 사랑하는 마음에 머리가 저절로 수그러진다.
13	머리(가) 썩다, 머리(를) 썩이다	หัวเน่า	ความคิดล้าหลังไม่สามารถใช้การได้ (คำว่า “เน่า” ในที่นี้หมายถึง เน่าเสียจนนำมาใช้ ประโยชน์ไม่ได้แล้ว) 군대에서 머리가 썩어 사회에 나오니 사회생활을 하기가 힘들다.
14	머리(가) 아프다	เจ็บปวดหัว	เครียด, อารมณ์ไม่ดี (หัวเป็นจิตใจ ที่เจ็บปวด หัวก็หมายถึง เจ็บปวดที่ใจ) 아이들이 말을 듣지 않아 머리가 아프다.
15	머리가 (잘) 돌아 가다	หัวหมุนไปได้ดี	คิดอะไรออกได้ดี (เหมือนเครื่องจักรที่หมุน ทำงานได้ดี) 젊으니 머리가 나보다 잘 돌아가겠지.

16	머리가 쪼다	หัวซึ่ม(เข้าไปใน อะไรบางอย่าง)	ติดกับความคิดและชนบทรรมนิยมบางอย่าง เช่น ติดกับความคิดเกี่ยวกับชนชั้นวรรณะ 그는 이미 그 이념에 머리가 쪼어 버렸다.
17	머리(가) 크다	หัวใหญ่	เติบโตบรรลุนิติภาวะ, เป็นผู้ใหญ่ 머리가 크니 내 말은 듣지도 않는다.
18	머리꼭대기에 앉아있다, 머리 위에 올라서다, 머리 위에 올라왔다	นั่งอยู่บนปลาย หัว ขึ้นไปยืนที่บน หัว ขึ้นไปนั่งที่บน หัว	ไม่มีมารยาท 경쟁회사의 머리 위에 올라서야만 우리가 앞서 나갈 수 있다. 어린 녀석이 어른 머리 위에 올라 앉으려고 하다니!
19	머리끝까지	ถึงปลายหัว	มาก, อย่างรุนแรง 그 사람의 버릇없는 행동에 머리끝까지 화가 났다.
20	머리끝에서 발끝까지	จากปลายหัว ถึงปลายเท้า	ทั้งหมด(จากส่วนที่สูงสุดไปถึงส่วนที่อยู่ต่ำที่สุด) 그녀는 머리끝에서 발끝까지 온통 명품이다.
21	머리(를) 굴리다	กลิ้งหัว	ใช้ความคิดหาทางแก้ปัญหาได้ 이 일을 빨리 해결할 수 있게 머리 좀 굴려봐.
22	머리(를) 굽히다	ก้มหัว	ยอมจำนน, ถ่อมตัว 그 사람만큼은 머리를 굽히고 들어가지 않을 것이다.
23	머리(를) 굽다, 머리를 굽적이다	เกาหัว	กระดาก, เจินและอับอาย(จึงพยายามเกาหัว ไม่ให้เคอะเขิน) 실수를 하고는 민망해서 머리를 굽적였다.
24	머리(를) 끄덕이다	ผกหัว	เห็นด้วย ยอมรับ 선생님의 설명에 고개를 끄덕였다.
25	머리(를) 내밀다	ยื่นหัว	ปรากฏตัวขึ้น 그는 점심때가 다 되어서야 회의실에 머리를 내밀었다.
26	머리(를) 돌리다	หมุนหัว	มีความสนใจในเรื่องหนึ่งขึ้นมา 머리를 돌려 보았지만 뽀족한 수가 나지 않는다.

27	머리(를) 들다	ยกหัวขึ้น	เกิดความคิดอื่นขึ้นมา ซึ่งอาจจะมีความเห็นตรงกันข้าม 내 이야기에 머리를 들고 나설 사람은 없을 것이다.
28	머리(를) 맞대다	เอาหัวติดกัน	ปรึกษากัน 머리를 맞대고 이야기하면 아마 좋은 생각이 떠오를 것이다.
29	머리(를) 모으다	รวมหัว	รวมความคิดเห็นกัน 머리를 모으고 이야기를 한 번 나눠 봅시다.
30	머리를 못 들다	ยกหัวขึ้นไม่ได้	ลำบาก 자신도 잘못된 걸 아는 지 머리를 못 들었다.
31	머리(를) 세우다	ตั้งหัว	สนใจรอบข้าง 그는 승진한 이후 머리를 깨끗하게 세우고 다녔다.
32	머리(를) 수그리다, 머리(를) 숙이다	ก้มหัว	ยอมจำนน, ถ่อมตัว 성공한 사람일수록 머리를 숙일 줄 알아야 한다.
33	머리를 스치다	เฉียดหัว	คิดออก 그녀를 본 순간 옛 여자친구의 얼굴이 내 머리를 스쳐갔다.
34	머리(를) 식히다	ทำให้หัวเย็นซึ่ด	คลายจากอาการตื่นเต้นหรือประหม่า 머리도 식힐 겸 교외로 나가 점심을 먹고 왔다.
35	머리(를) 싸다	ห่อหัว	ใช้ทั้งกำลังและใจที่มี(ตั้งใจที่จะทำอะไรบางอย่าง) 머리를 싸고 생각해도 생각이 잘 떠오르지 않는다.
36	머리(를) 싸매다	ผูกหัว	พยายามโดยใช้กำลังที่มี 이번 시험은 머리를 싸매고 공부를 해서 성적이 잘 나왔다.
37	머리(를) 쓰다	ใช้หัว	ใช้สมอง 머리를 조금만 쓰면 해결될 일이니 걱정하지마세요.
38	머리(를) 쓰다듬다	ลูบหัว	ชม, ชมเชย 아버지께서 잘했다고 머리를 쓰다듬어 주셨다.

39	머리(를) 젓다	สั่นหัว	ไม่ใช่, ปฏิเสธ 사장님이 내 말에 머리를 저으며 아니라고 말했다.
40	머리(를) 조아리다	ก้มหัวลงติดพื้น	แสดงความเคารพนบ 머리를 조아리며 사과를 했다.
41	머리를 짜(내)다	คั้นหัว	พยายามทำให้คิดให้ออก(บีบคั้นจนให้ออกมา) 우리 팀원들의 머리를 짜낸 결과 훌륭한 아이디어가 나왔다.
42	머리(를) 흔들다	สั่นหัว	ปฏิเสธอย่างชัดเจน 그 여자는 머리를 흔들며 싫다고 했다.
43	머리만 크다	หัวเท่านั้นที่ ใหญ่	1) เริ่มดีในตอนแรกแต่จบไม่สวย 그의 말은 언제나 머리만 크고 끝을 맺지 못한다. 2) มีแต่รูปแบบเนื้อหาไม่มี 이책은 머리만 크고 내용은 별로 없다. 3) รู้แต่ทฤษฎีเป็นอย่างดีนำไปใช้ไม่ได้ 그는 머리만 컸지 실천을 하지 않는다.
44	머리 속에 그리다	วาดไว้ในหัว	จินตนาการ 평생을 머리 속에 그 여자만을 그리며 살아왔다.
45	머리 (속)에 들어 오다	เข้ามาที่ในหัว	เข้าใจ 폭 자고 일어나 새벽에 공부하니 머리 속에 잘 들어온다.
46	머리 속에 자리(를) 잡다	จับที่ไว้ในหัว	ปรับความคิดหรือมุมมอง 그는 실력있는 사람으로 사람들 머리 속에 자리를 잡았다.
47	머리에 두다	วางที่หัว	จดจำไว้ 그것은 머리에 두고 항상 잊지 말아야 한다.
48	머리에 맴돌다	วนเวียนที่หัว	คิดอยู่ตลอด 그 사람의 이름이 머리에 맴돌기만 하고 정확하게 생각이 안 난다.

49	머리에 피도 안 마르다	เลือดที่หัวก็ไม่ แห้ง	ยังเด็กอยู่ 머리에 피도 안 마른 녀석이 어른에게 대 들고 있다.
50	머리(의) 회전 이 빠르다	การหมุนของ หัวเร็ว	ฉลาด 머리 회전이 빠른 그는 무슨 일이 벌어지면 신속하게 해결을 잘 한다.
51	머리(통)에 털 나고	ขนขึ้นที่หัว	ถึงกำเนิด, เกิด 머리에 털 나고 한 번도 해외여행을 한 적이 없다.
52	머리에 쥐가 나다	หัวเป็นตะคริว	ความอยากหรือความคิดหายไป(เมื่อตกอยู่ใน สถานการณ์ที่ลำบากหรือไม่ชอบ 그는 수학시간만 되면 머리에 쥐가 난다고 말했다.

สำนวนที่มีคำว่า “หัว” (머리) มาจากวงความหมายของคำว่า “หัว” (머리) ที่นอกจากจะมี
ความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “หัว” (머리) ที่พบในสำนวนได้แก่
ความคิดเห็น การบรรลุนิติภาวะ ความจำ ความเคารพ ความเครียด ตำแหน่ง และฐานะทางสังคม ซึ่งเกิด
จากสังคมเกาหลีเป็นสังคมที่ยึดถือเรื่องความอาวุโส มีระดับชั้นทางสังคม

1.1.8 สำนวนที่มีคำว่า “หู” (귀) มีจำนวน 52 สำนวน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 10 สำนวนที่มีคำว่า “หู” (귀)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	귀가 가렵다, 귀가 간지럽다	คันหู	รู้สึกว่ามีคนอื่นนินทาหรือพูดถึง 누가 내 얘기를 하고 있는지 귀가 갑자기 가렵다
2	귀(가) 넓다	หูกว้าง	ฟังโดยไม่พิจารณาว่าจริงหรือไม่ 귀가 넓어 손해를 많이 보는 편이다.
3	귀가 닳다	หูสึก	ฟังหลายครั้งจนเบื่อ 열심히 공부하라는 말을 귀가 닳도록 들었다.
4	귀(가) 따갑다	แสบหู	เหนียวมาก 엄마의 잔소리를 너무 많이 들어 귀가 따갑다.

5	귀(가) 떨어지다	หูหล่น	เกิด, กำเนิด 내 귀가 떨어질 정도로 음악소리가 크다.
6	귀(가) 빠지다	หูหลุด	เกิด, กำเนิด 오늘은 내 귀가 빠진 날이다?
7	귀가 뚫리다	หูถูกเจาะ	ชินกับภาษาต่างประเทศ 미국에서 지내다 보니 자연스럽게 귀가 뚫린 것 같다.
8	귀가 뜨이다	หูเปิด	ให้ความสนใจ 돈을 많이 벌 수 있다는 말에 귀가 번쩍 뜨였다.
9	귀(가) 먹다, 귀(가) 멀다	หูหนวก	ไม่ได้ยินอะไรเลย 귀가 먹었는지 내 말을 잘 알아듣지 못한다.
10	귀가 무르다, 귀(가) 여러다	หูอ่อน	เชื่อกันง่ายโดยไม่รู้ตัวว่าอาจโดนหลอก 귀가 여러 (물러) 사기를 많이 당했다.
11	귀(가) 밝다	หูสว่าง	1) แม้แต่เสียงที่เบาก็ได้ยิน 나이가 들어 눈은 어두워졌지만 귀는 아직 밝다. 2) เข้าใจเรื่องของผู้อื่นได้ดี 영희는 귀가 밝은 사람이니 내 말을 이해했을 것이다.
12	귀(가) 설다, 귀에 설다	ไม่คุ้นหู	ไม่เคยได้ยิน 한국어가 아직 귀에 설다
13	귀가 솔깃하다	หูสนใจ, หูกระตือรือร้น	ฟังอย่างระวัง 공짜라는 말에 귀가 솔깃해졌다.
14	귀가 쓸리다	หูเฉย	ฟังอย่างระวัง 공짜라는 말에 귀가 쓸렸다.
15	귀가 얇다	หูบาง	ฟังจากคนอื่นแล้วปฏิบัติตาม 귀가 얇아서 남의 말을 잘 믿는다.
16	귀가 어둡다	หูมืด	1) ไม่ได้ฟังคำพูดคนอื่น 귀가 어두우신 할머니를 위해 보청기를 샀다. 2) ไม่ตอบสนอง, ไม่รู้ลึก 귀가 어두운 사람과 이야기를 하면 답답할 때가 많다.

			3) ไม่รู้ข่าวสาร 아직도 그 소식 몰랐어? 년 정말 귀가 어두운 것 같아!
17	귀가 열리다	หูเปิด	เข้าใจสภาพการณ์ 이 곳에서 1 년 정도 살면 자연스럽게 귀가 열릴 것 이다.
18	귀가 절벽이다	หูเป็นหน้าผา	1) ไม่เข้าหูเลย 할아버지는 나이가 많으셔서 귀가 절벽이 된 것 같다. 2) ไม่รับรู้ข่าวสาร 이 곳은 귀가 절벽이 되는 깊은 산골에 위치해 있다.
19	귀(가) 질기다	หูเหนียว	1) ไม่เข้าใจคำพูดของผู้อื่นเพราะไร 영희는 귀가 질려 여러 번 말해도 잘 못 알아듣는다. 2) ดื้อไม่ฟังคนอื่น 빨리 해야 한다고 말했는데 아직 안 할걸 보면 정말 귀가 질긴 사람이다.
20	귀가 뜨이다	หูเปิด	เข้าใจสภาพการณ์ต่างๆในโลก 뉴스와 신문을 자주 보면 귀가 금방 뜨이게 될 것이다.
21	귀(를) 기울이다	หูเอียง	ฟังอย่างระวังและรอบคอบ 나는 내 말에 귀를 기울여주는 남자가 좋다.
22	귀를 도사리다	หูนิ่ง	รวบรวมสมาธิฟังอย่างตื่นตัว 귀를 도사리고 옆 방에서 하는 말을 엿들었다.
23	귀(를) 뜨다	เปิดหู	ฟังออกเป็นครั้งแรกในชีวิต 아기 고양이가 귀를 떴다.
24	귀를 세우다	ตั้งหู	เตรียมกับการฟัง 주위가 시끄러워 귀를 세우고 들어야 했다.
25	귀를 씻다	ล้างหู	ทำใจให้สงบ 아무도 없는 먼 곳으로 떠나 귀를 씻고 싶다.
26	귀를 열다	เปิดหู	เตรียมที่จะฟัง 또 못 들었어? 귀 좀 열고 들어.

27	귀를 의심하다	สงสัยหู	รู้สึกกว่าฟังผิด 그가 결혼했다는 소식을 듣고는 내 귀를 의심할 수 밖에 없었다.
28	귀를 익히다, 귀에 익다	คุ้นหู	ชินแล้วเพราะฟังหลายครั้ง 귀에 익은 목소리가 들려 돌아보니 3년 동안 못 본 친구였다.
29	귀(를) 주다	ให้หู	1) แอบได้ยิน 자는 척하면서 옆 사람 말에 귀를 주었다. 2) แอบเอาไปบอกคนอื่นให้ระวัง 이 이야기를 알아야 할 것 같아 그에게 귀를 주었다.
30	귀를 팔다	ขายหู	ฟังความสนใจและสติไว้ที่อื่น 어디에 귀를 팔고 있는지 제대로 듣지 않고 있다.
31	귀밀이 빨개지다	ได้หูแดง	เงินอายมาก 발표를 하러 나간 친구의 귀밀이 빨개졌다.
32	한 귀로 흘리다	ไหลไปทางหูข้างเดียว	ไม่ฟัง(ไม่เชื่อ) 그 얘기는 한 귀로 듣고 한 귀로 흘려버려.
33	귀에 거슬리다	ขวางหู	อึดอัดใจที่จะฟัง 그녀는 내 귀에 거슬리는 말을 자주 해서 그녀와 대화하기가 꺼려진다.
34	귀에 딱지가 앉다	ใบสั่งนั่งที่หู	พูดเรื่องเดิมๆกลับไปมาจนไม่อยากจะฟังอีกต่อไป เหมือน 귀에 못이 박히다, 귀에 싹이 나다 어머니께서는 공부하라고 귀에 딱지가 앉을 정도로 이야기를 많이 하셨다.
35	귀에 못이 박히다	ตอกตะปูที่หู	พูดเรื่องเดิมๆกลับไปมาจนไม่อยากจะฟังอีกต่อไป เหมือน 귀에 못이 박히다, 귀에 싹이 나다 열심히 공부하라는 이야기는 귀에 못이 박히도록 들었다.

36	귀에 싹이 나다	รากงอกที่หู	พูดเรื่องเดิมๆกลับไปมาจนไม่อยากฟังอีกต่อไป เหมือน 귀에 못이 박하다, 귀에 딱지가 왔다 공부하라는 소리를 많이 들어서 귀에 싹이 날 것 같다.
37	귀밑이 빨개지다	ใต้หูสีแดงขึ้น	อิจฉา 귀 밑이 빨개진 걸 보니 많이 부끄러운 모양이다.
38	귀밖으로 듣다	ฟังโดยนอกหู	ไม่ตั้งใจฟังคำคนอื่น 중요한 얘기니 귀 밖으로 듣지 말고 좀 제대로 들어.
39	귀에 거칠다	หยาบหู	อึดอัดใจที่จะฟัง 그는 귀에 거친 말을 자주 한다.
40	귀에 걸리다	ติดที่หู	อึดอัดใจที่จะฟัง 그녀는 내 귀에 걸리는 말을 자주 한다.
41	귀에 담다	ใส่ในหู	ฟัง(อย่างละเอียด) 이 피아노 연주를 귀에 담아 두고 싶다.
42	귀에 들어가다	เข้าไปในหู	บอกแก่คนอื่น 아무에게도 말하지 않았는데 어떻게 그 사람 귀에 들어갔는지 모르겠다.
43	귀에 들어오다	เข้ามาในหู	เข้าใจ 결혼식 주례사 말이 귀에 들어왔다.
44	귀에 쟁쟁하다	ก้องที่หู	ไม่ลืมไปจากใจ 그들의 웃음소리가 아직 귀에 쟁쟁하다.
45	귓가에 맴돌다	วนรอบบริเวณหู	ยังคงเหลืออยู่ในใจ 그 가수의 노래가 귓가에 맴돈다.
46	귓가에 아른거리다, 귓전에 아른거리다	สิ่งที่ริมหู	ยังคงเหลืออยู่ในใจ 그가 떠난 지 한참이나 지났는데 그의 목소리가 내 귓가에 아른거린다.
47	귓구멍이 넓다	รูหูกว้าง	ฟังโดยไม่พิจารณาว่าจริงหรือไม่ 귓구멍이 넓은 언니는 이번에 또 남의 말에 속아넘어갔다.
48	귓등으로 듣다	ฟังโดยหลังหู	แกล้งทำเป็นฟังเท่านั้น 내 말을 귓등으로 듣지 말고 잘 들어 보란 말이야.

49	귓문이 넓다	แผ่นกระดูก อ่อนที่ยื่นอยู่ หน้าหูเป็นติ่ง เล็กๆกว้าง	ฟังโดยไม่พิจารณาว่าจริงหรือไม่ 귓문이 넓어 평생 내가 정말 하고 싶은 것은 못 해보고 살았다.
50	귓전에 맘돌다	วนอยู่ที่ริมหู	ยังคงเหลืออยู่ในใจ 어머니가 불러주시던 자장가가 귓전에 맘돈다.
51	귓전으로 듣다	ฟังโดยริมหู	ฟังแบบลวกๆไม่ตั้งใจฟัง 교수님의 말을 귓전으로 들으니 과제를 제대로 못 해오는 것이다.
52	귓전을 울리다	สั่นริมหู	ไม่ลืมไปจากใจ 낙엽 밟는 소리가 귓전을 울렸다.

สำนวนที่มีคำว่า “หู” (귀) มาจากวงความหมายของคำว่า “หู” (귀) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “หู” (귀) ที่พบในสำนวนได้แก่ การรับฟัง ความเคยชินในการรับฟัง ความสนใจ และความเข้าใจสภาพการณ์ต่างๆ ทั้งนี้เนื่องจากหูเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายที่ใช้ในการรับฟัง เมื่อมีการฟังอย่างตั้งใจก็ย่อมหมายถึงความสนใจ และเมื่อฟังเข้าใจก็หมายถึงความเข้าใจในสภาพการณ์ต่างๆ

1.1.9 สำนวนที่มีคำว่า “คอ” (목) รวมไปถึงสำนวนที่มีคำต่างๆที่เป็นส่วนต่างๆของคอคือคำว่า “ท้ายทอย” (뒤통수), “ช่วงระหว่างคอถึงไหล่” (뒷덜미) มีจำนวนทั้งสิ้น 46 สำนวน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 11 สำนวนที่มีคำว่า “คอ” (목), “ท้ายทอย” (뒤통수), “ช่วงระหว่างคอถึงไหล่” (뒷덜미)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	목구멍까지 (차) 오르다	ขึ้นถึงลำคอ	ไม่สามารถอดทนกับความโลภหรือความอยากได้ 화가 목구멍까지 차올랐지만 그 자리에서 화를 낼 수 없었다.
2	목구멍에 때 (를) 벗기다	ขัดสีโคลที่ลำคอ	ทำให้พอใจ, เต็มอิม (เมื่อได้กินอาหาร) 오늘 외식을 한다고 하니 목구멍에 때 좀 벗기겠다.

3	목구멍에 풀칠(을) 하다	தாகาวที่ลำคอ	กินอยู่อย่างยากลำบาก 요즘 돈 벌이가 없어 목구멍에 풀칠을 하고 있다.
4	목구멍이 크다	ลำคอใหญ่	1) ปริมาณมากจึงกินเยอะ 저걸 혼자 다 먹다니. 목구멍이 크긴 크다. 2) มีความโลภมาก 목구멍이 커서 그런지 남에게 양보할 줄을 모른다.
5	목에 거미줄(을) 치다	ชักใยแมงมุมที่คอ	อดอาหาร 돈 벌이가 없어 목에 거미줄 치게 생겼다.
6	목에 걸리다	ติดที่คอ	คาใจ 내가 좀 전에 했던 말이 목에 걸린다.
7	목에 칼이 들어와도	แม้จะมีมีดเข้ามาที่คอ	แม้จะมีความยากลำบากก็.. 목에 칼이 들어와도 절대 허락못한다.
8	목에 핏대를 세우다	เส้นเลือดดำตั้งที่คอ	ตื่นเต้น 그 사람은 목에 핏대를 세우며 이야기를 했다.
9	목에 힘(을) 주다	ให้พลังที่คอ	ใจอด, เย่อหยิ่ง 우리 회사 사장은 목에 힘을 주고 다닌다.
10	목에 힘이 들어가다	พลังเข้าไปที่คอ	หยิ่งยโสในอำนาจและความสามารถของตนเอง 그는 승진한 후부터 목에 힘이 들어갔다.
11	목(을) (길게) 빼다	ยืดคอ(ยาว)	รอดด้วยความเป็นห่วง 어머니는 딸이 돌아오기만을 목을 길게 빼고 기다리고 있다.
12	목을 (내)걸다	ติดคอ	1) ชีวิตขึ้นอยู่กับ 이번 전쟁에서 내 목을 걸고 열심히 싸우겠다. 2) เสียภัยอันตรายน 내 목을 걸고라도 할 말은 해야겠다.

13	목(을) 놓다	วางคอก	ร้องไห้อย่างเสียใจ 아버지가 돌아가셨다는 말에 목 놓아 울었다.
14	목(을) 매(달)다	แขวนคอก	พึ่งพาคนอื่นเรื่องงาน 그 여자는 남자에게 목 매단 것처럼 보인다.
15	목을 뺏뺏이 세우다	ตั้งคอกแข็งทื่อ	ใจอวด, เย่อหยิ่ง 이번에 승진하더니 목을 뺏뺏하게 세우고 다니네.
16	목을 세우다	ตั้งคอก	โกรธมากหรือตื่นเต้นมาก 나는 그가 목을 세워 말하는 모습을 이해할 수 없었다.
17	목을 움츠리다	หดคอก	เกิดความขลาดกลัว 어머니가 화가 나신 걸 알고는 목을 움츠리고 가만히 있을 수 밖에 없었다.
18	목(을) 자르다, 목을 떼다[따다] 목(이) 잘리다	ตัดคอก, ถูกตัดคอก	ไล่ออก 경기가 좋지 않아 공장직원들의 목을 잘라야 할 것 같다. ถูกไล่ออก 그는 20년 동안 근무한 직장에서 목이 잘렸다.
19	목(을) 조르다	กดคอก	ทำให้ขยับไม่ได้(ศึกษาจากจุดอ่อนของอีกฝ่าย) 이번에 발표한 정책이 농민들의 목을 졸랐다.
20	목(을) 조이다	บีบคอก	ทำให้ขยับไม่ได้(ศึกษาจากจุดอ่อนของอีกฝ่าย) 시험에 대한 압박감이 내 목을 조여왔다.
21	목을 축이다	ทำให้คอกชุ่มชื้น	ต็มน้ำหรือเครื่องต้มแก้กระหาย 목을 축이고 나서 다시 이야기하세요.
22	목을 치다	ตีคอก	ไล่ออก 이번이 마지막 기회야. 이번에도 못하면 사장이 내 목을 칠 것이다.

23	목(을) 파다	ทุคคอ	แทงคอดด้วยมีด 도둑이 그 사람의 목을 파서 죽였다.
24	목을 풀다	ผ่นคลายคอ	คุมเสียงเพื่อที่จะร้องเพลงหรือกล่าว 노래대회에 나가기 전에 목을 풀어야 한다.
25	목이 간들거리다	คอแขวนแกว่ง ไปมา	1) เผชิญหน้ากับสภาวะใกล้ตาย 전쟁에서 목이 간들거리는 위험을 느꼈다. 2) ถูกปลดออกจากตำแหน่ง 내 목도 간들거리려 도와주지 못하겠다.
26	목(이) 곧다	คอตรง	ไม่ยอมอ่อนน้อมให้คนอื่นง่ายๆและมีความ ดีดังสูง 내 남편은 목이 곧은 그 사람이라 내 말을 절대로 듣지 않는다.
27	목이 날아가다[달아나다]	คอบินไป	1) โดนฆ่าตาย 그 나라에서는 행동을 조심하지 않으면 목이 날아갈 것이다. 2) โดนไล่ออก 그는 이번 일을 실패하여 목이 날아가게 되었다.
28	목이 달랑달랑하다	คอห้อย ต้องแต่ง	อยู่ในตำแหน่งหรือสถานการณ์ที่ค่อนข้าง เสี่ยง 그는 회사에서 실수를 많이 저질러 목이 달랑달랑하게 되었다.
29	목(이) 떨어지다	คอหล่น	1) ตาย 결국 그의 목이 떨어지고 말았다. 2) ออกจากตำแหน่งหนึ่ง 똑바로 일하지 않으면 목이 떨어질 거야.
30	목(이) 마르다	คอแห้ง	กระหาย, อดอยากได้ 나는 아직도 다른 사람의 관심에 목이 마르다.
31	목(이) 막히다	คอติดขัด	พูดไม่ออกเพราะเศร้าใจมาก 목이 막혀 아무 말도 하지 못하고 눈물만 흘리고 있었다.

32	목(이) 매이다	ผูกคอห้อย	กตให้อยู่ในสถานการณ์ที่โดนบังคับ 이번 행사에 목이 매여 다른 일은 하지 못하고 있다.
33	목(이) 메(이)다	คอใส่ห่วง	เกิดความรู้สึกท้อแท้ 슬픔에 목이 메어 아무 말도 할 수 없었다.
34	목이 붙어있다	คอติดอยู่	1) มีชีวิตอยู่ 많은 전쟁을 겪고도 목이 붙어 있는 것이 신기하다. 2) ยังคงอยู่ในตำแหน่งเดิม 그가 목이 붙어 있는 이유는 정 때문이다.
35	목(이) 빠지게	คอจะหลุด	รอนานมาก 목이 빠지게 친구를 기다리고 있다.
36	목이 뻗뻗하다	คอแข็งทื่อ	ไอ้จืด, เยื่อหุ้ม 목이 뻗뻗한지 통 인사를 하지 않는다.
37	목이 잘리다	ตัดคอ	ถูกไล่ออก IMF 때 많은 사람들이 목이 잘렸다.
38	목이 잠기다	คอลึบ	พูดแล้วเสียงไม่ออกมา 어제 노래방에 가서 노래를 너무 많이 불렀더니 목이 잠겼다.
39	목이 찢어지게 [찢어지도록]	จนคอจะฉีก	ด้ายเสียงทั้งหมดที่มี 그는 노래방에서 목이 찢어지도록 노래를 불렀다.
40	목이 타다	คอไหม้	กระหายน้ำ 더운데 오래 있었더니 목이 탄다.
41	뒤통수(가) 켕기다	ท้ายทอยตั้ง	ไม่สบายใจเนื่องจากความผิดของตัวเอง 뒤통수가 켕겨 잠이 오지 않았다.
42	뒤통수(를) 굶다	เกาท้ายทอย	อายหรือเคอะเขินกับการกระทำของตัวเอง 자신이 한 행동이 민망했는지 뒤통수를 굶었다.
43	뒤통수(를) 때리다	ตีท้ายทอย	โดนเรื่องที่ไม่คาดคิด 내가 그렇게 믿었건만 내 뒤통수를 때리다니!

44	뒤통수(를) (언어) 맞다	โดนท้ายทอย	โดนเรื่องที่ไม่คาดคิด 믿었던 친구에게 뒤통수를 언어 맞은 기분이 들었다.
45	뒤통수(를) 치다	ตบท้ายทอย	ทำสิ่งที่คนอื่นไม่คิด 나중에 뒤통수 치지 말고 지금 나에게 얘기해.
46	뒷덜미를 잡다, 뒷덜미를 잡히다	จับช่วงบ่า	ค้นพบจุดอ่อนหรือข้อด้อย 여자친구 몰래 다른 여자를 만나다가 뒷덜미를 잡히고 말았다.

สำนวนที่มีคำว่า “คอ” (목), “ท้ายทอย” (뒤통수), “ช่วงระหว่างคอถึงไหล่” (뒷덜미) มาจากความหมายของคำว่า “คอ” (목), “ส่วนหลังคอ” (고개), “ท้ายทอย” (뒤통수), “ช่วงระหว่างคอถึงไหล่” (뒷덜미) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “คอ” (목), “ท้ายทอย” (뒤통수), “ช่วงระหว่างคอถึงไหล่” (뒷덜미) ที่พบในสำนวนได้แก่ ชีวิต ลมหายใจ การกินอยู่ ความหยิ่งยโส ความโลภ การเสี่ยงอันตราย ตำแหน่ง นอกจากนี้คำว่า “ช่วงระหว่างคอถึงไหล่” (뒷덜미) มีความหมายถึงจุดอ่อนหรือข้อด้อยอีกด้วย ทั้งนี้เนื่องจากคอเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายที่เป็นที่ตั้งของหัว การที่หัวตั้งอยู่ที่คอได้คอจึงต้องมีความมั่นคง ดังนั้นจึงมีการเปรียบคอเป็นการมีชีวิต ลมหายใจ ตลอดจนความเป็นอยู่ที่มั่นคง หากคอไม่มั่นคงก็จะเป็นอันตรายต่อร่างกายได้ นอกจากนี้เมื่อหัวตั้งอยู่บนคอได้อย่างมั่นคงอาจมีความรู้สึกถึงความหยิ่งยโส และความโลภได้

1.1.10 สำนวนที่มีคำว่า “ร่างกาย” (몸) มีจำนวนทั้งสิ้น 38 สำนวน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไป

ตารางที่ 12 สำนวนที่มีคำว่า “ร่างกาย” (몸)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	몸 돌 바를 모르다	ไม่รู้จะวาง ร่างกายไว้ที่ไหน	สับสนไม่รู้จะทำตัวอย่างไร(เพราะอายุหรือ ตกใจ) 그는 여자들 틈에서 몸 돌 바를 몰랐다.
2	몸에 배다	ซึมเข้าร่างกาย	คุ้นเคย(ในงานหรือชีวิต) 그는 절약이 몸에 밴 사람이다.

3	몸에 붙다	ติดอยู่ที่ร่างกาย	คุ้นเคย 한국에서 생활하니 한국어가 몸에 붙었다.
4	몸으로 때우다	ชดใช้ด้วย ร่างกาย	เสริมเติมความบกพร่องด้านอื่นด้วยความพยายามทางร่างกาย 나는 몸으로 때우는 일을 할테니 너희는 머리쓰는 일을 해라.
5	몸으로 뛰다	วิ่งด้วยร่างกาย	ปฏิบัติตัว 그 논문은 몸으로 뛴 논문이 아니라 연구실에서 머리만 굴린 논문이다.
6	몸(을) 가지다	มีร่างกาย	ตั้งครรภ์ 아내가 몸을 가지게 되었다.
7	몸을 꼬다	บิดร่างกาย	อายแต่ก็ล่อใจเพศตรงข้าม 그녀는 몸을 꼬며 애교를 부렸다.
8	몸(을) 놀리다,	เล่นร่างกาย	มีประสบการณ์เรื่องเพศ 어머니께서는 나에게 함부로 몸을 놀려서는 안된다고 말씀하셨습니다.
9	몸을 굴리다	กลิ้งร่างกาย	มีประสบการณ์เรื่องเพศ 어머니께서는 나에게 함부로 몸을 굴려서는 안된다고 말씀하셨습니다.
10	몸(을) 닦다	ขัดถูร่างกาย	เลี้ยงดู, อุปถัมภ์, รับผิดชอบ 몸을 닦으러 산에 올라갔다.
11	몸(을) 담다	ใส่ร่างกาย	เข้าทำงาน, ผูกตัวเองไว้กับงาน 나는 한평생 교육계에 몸을 담았다.
12	몸(을) 더럽히다	ทำร่างกายสกปรก	ผู้หญิงสูญเสียพรหมจรรย์ 몸을 더럽히는 행동은 하지 않을 것이다.
13	몸을 던지다	ขว้างร่างกาย	กระตือรือร้นในงาน 그는 회사일에 몸을 던져 일을 하였다.
14	몸(을) 두다	วางร่างกายไว้	ไปอยู่หรือทำงานในที่ที่ปลอดภัย 나는 몸을 두고 지낼 곳이 없다.
15	몸을 망치다	ทำลายร่างกาย	สูญเสียความบริสุทธิ์ 그녀는 어린 나이에 몸을 망쳐버려 평생을 혼자 살아왔다.

16	몸(을) 바치다	อุทิศร่างกาย	ทำงานอย่างอุทิศชีวิต 오늘은 우리 나라를 위해 몸을 바쳐 싸우신 분들을 기념하는 날이다.
17	몸(을) 받다	ได้รับร่างกาย	ทำงานแทนผู้ใหญ่หรือผู้ที่มีตำแหน่งสูงกว่า 왕의 몸을 받아 일한 그는 젊은 나이에 일찍 세상을 떠나고 말았다.
18	몸(을) 버리다	ทิ้งร่างกาย	1) ผู้หญิงสูญเสียพรหมจรรย์ 어린 나이에 벌써 몸을 버리게 되었다. 2) เป็นพิษต่อร่างกาย 그런 음식은 몸을 버리게 되니 먹지 마라.
19	몸(을) 붙이다	ติดร่างกาย	ใช้ชีวิตอยู่ในที่ที่ปลอดภัย 몸을 붙이고 살 집이 빨리 필요하다.
20	몸(을) 빼다	ถอนร่างกาย	ใช้เวลาจากช่วงที่ยุ่งๆ 요즘 논문 준비로 몸을 뺄 시간이 없다.
21	몸(을) 사리다, 몸(을) 움츠리다	เก็บร่างกาย	หลบหลีกเลี่ยง, ระวัง 몸 사리지 말고 열심히 좀 해.
22	몸을 섞다, 몸(을) 합치다	ผสมร่างกาย	ร่วมเพศ 그들은 신혼여행을 가서 처음 몸을 합치게 되었다.
23	몸(을) 쓰다	ใช้ร่างกาย	ใช้ความสามารถด้วยร่างกาย 나는 머리를 쓰는 일보다 몸을 쓰는 일을 더 잘 한다.
24	몸(을) 아끼다	ประหยัดร่างกาย	ไม่พยายาม, ไม่ได้มัน 그는 모든 일에 몸을 아끼지 않는다.
25	몸을 잠그다	ล็อกร่างกาย	ทำอย่างเต็มที่ 네가 몸을 잠그고 일을 하면 분명 성공할 것이다.
26	몸을 잡다 몸을 잡치다	ร่างกายยุ่งเหยิง	สภาพร่างกายแย่แะใช้การไม่ได้ 술을 많이 마셔 몸을 잡게 되었다.

27	몸(을) 팔다	ขายร่างกาย	ขายตัว 형편이 어려워 몸을 팔 수 밖에 없었다.
28	몸(을) 풀다	ปล่อยคลาย ร่างกาย	1) คลอดลูก 아내는 오늘 새벽에 몸을 풀었다. 2) คลายความตึงตันหรือความเหนียวล้า ของร่างกาย 경기 전에 먼저 몸을 풀어야 한다.
29	몸을 허락하다	อนุญาตร่างกาย	ผู้หญิงยอมให้ผู้ชายมีความสัมพันธ์ทางเพศ กับตนเองได้ 그에게 내 몸을 허락하기로 했다.
30	몸이 굳다	ร่างกายแข็ง	ประหม่า, ตึงตัน 몸이 굳어 한 발자국도 움직일 수 없었다.
31	몸이 근질근질하다	คันร่างกาย	เกิดความรำคาญใจอยากทำอะไรบางอย่าง 방학인데 아무 일도 안하고 집에만 있으려니 몸이 근질근질하다.
32	몸(이) 나다	เกิดร่างกาย	ขี้วันขึ้น 아무 일도 하지 않고 텅굴기만 하니 몸이 날 수 밖에 없다.
33	몸(이) 달다	ร้อนร่างกาย	1) เกิดความรำคาญใจอยากทำอะไรบางอย่าง 그녀는 여행을 가고 싶어 몸이 달았다. 2) ใจร้อนเร่งรีบ 그는 자기 차례가 다가오자 몸이 달아 안절부절 못하였다.
34	몸이 달아 오르다	ร่างกายร้อนขึ้น	เกิดกิเลส, ตัณหา 그녀를 보자 몸이 달아 올랐지만 참았다.
35	몸이 무겁다	ร่างกายหนัก	1) ตั้งครมภ์ 아내는 몸이 무겁다고 아무 일도 하지 않는다. 2) เหนื่อย 여행을 다녀온 이후 부터 몸이 무겁다.

36	몸(이) 비지 않다	ร่างกายไม่ว่าง	ตั้งครรภ 몸이 비지 않은 그녀가 생계를 위해 밖에 나가 일을 하고 있다.
37	몸이 천근 만근이다	ร่างกายหนัก 1,000คีน 10,000 คีน	เหนื่อยมาก 등산을 하고 왔더니 몸이 천근 만근이다.
38	한 몸이 되다	เป็นหนึ่งในร่างกาย	เป็นคู่สามีภรรยา 이제 한 몸이 되었으니 서로를 아끼고 살아가세요.

สำนวนที่มีคำว่า “ร่างกาย” (몸) มาจากวงความหมายของคำว่า “ร่างกาย” (몸) ที่นอกจากจะมีความหมายโดยตรงเป็นร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “ร่างกาย” (몸) ที่พบในสำนวนได้แก่ ชีวิต การปฏิบัติตัว การมีส่วนร่วมในงาน และความบริสุทธิ์ ซึ่งเนื่องมาจากสังคมเกาหลีเป็นสังคมที่ยึดถือประเพณีมาแต่ช้านาน ทำให้มองว่าการที่ผู้หญิงไม่มีความบริสุทธิ์หรือพรหมจารีเป็นสิ่งที่ทำให้ร่างกายเปื้อนหรือสกปรกได้

1.1.11 สำนวนที่มีคำว่า “จมูก” (코) รวมไปถึงสำนวนที่มีคำต่างๆที่เป็นส่วนต่างๆของจมูก คือคำว่า “ตั้งจมูก” (콧대, 콧등) มีจำนวน 34 สำนวน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 13 สำนวนที่มีคำว่า “จมูก” (코), “ตั้งจมูก” (콧대, 콧등)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	코가 꺾이다	ถูกร้อยจมูก	ถูกผูกมัด 그 사람에게 코가 꺾여 매일 끌려 다닌다.
2	코가 납작해지다	จมูกแพบไป	เสียเกียรติ, เสียหน้า 이번 시험에 불합격하면서 매일 잘난 척하던 그가 코가 납작해졌다.
3	코가 높다	จมูกสูง	ทำเป็นเก่ง จองทอง 그녀는 코가 높아 웬만한 남자는 쳐다보지도 않는다.
4	코가 땅에 닿다	จมูกแตะพื้นดิน	ทำตัวอ่อนน้อมถ่อมตน 코가 땅에 닿을 때까지 머리 숙여 사과를 했다.

5	코(가) 빠지다	จมูกหลุด	หมดกำลังใจ มีความกังวลจนไม่มีแรงใจ 요즘 왜 이렇게 코가 빠진 것 같아 보이니?
6	코가 삐뚤어지다	จมูกเบี้ยว	เมาเหล้ามาก 어제 친구들과 코가 삐뚤어지게 술을 마셨다.
7	코(가) 세다	จมูกแข็ง	ดีใจแต่ใจตัวเองไม่ฟังผู้อื่น 그는 코가 세서 남의 말을 전혀 듣지 않는다.
8	코가 우뚝하다	จมูกโด่ง	ทำเป็นเก่ง 나는 코가 우뚝한 사람을 싫어한다.
9	코값을 하다	มีราคาจมูก	ส่งภูมิฐานเป็นชายชาติวี 그는 제법 컷다고 코 값을 하는구나.
10	코끝도 볼 수 없다	ไม่สามารถเห็น แม้ปลายจมูก	ไม่เปิดเผยบุคลิก, ไม่ปรากฏตัวตน 몇 달 전부터 만나자고 해놓고 코끝도 볼 수 없다.
11	코끝이 찡하다	ปลายจมูกเย็น	ชาบซึ่ง 정든 고향을 떠나 타지로 가려고 하니 코끝이 찡해진다.
12	코를 걸다	แขวนจมูก	ทำอย่างไรก็จะหาข้อบกพร่องให้ได้ 그녀는 내가 하는 일에 무조건 코를 건다.
13	코를 맞대다	ปะทะจมูก	ใกล้มาก 우리는 코를 맞대고 사는 사이이다.
14	코(를) 박다	ตอกจมูก	ใจจดใจจ่อ, กระตือรือร้น 그는 코를 박고 열심히 공부하였다.
15	코(를) 빠뜨리다	ทำจมูกตก	ทำให้ใช้ไม่ได้ 마무리를 잘 했는지 잘 확인해봐. 다된 밥에 코 빠뜨리지 말고.
17	코(를) 풀다	พ่นจมูก	ขัดขวาง, ขัดจังหวะ 잘 되어 가고 있는데.. 그가 마지막에 코를 풀어서 일을 망쳐놓았다.
18	코(를) 흘리다	ทำจมูกไหล	ยังเด็ก 아직 코 흘리는 나이에 벌써부터 술을 먹니?

19	코를 흘쩍거리다	ทำจมูกสะอื้น	ร้องไห้ 여자 친구가 지하철에서 코를 흘쩍이는 바람에 난감하였다.
20	코 묻은 돈	เงินที่ฝังที่จมูก	เงินจำนวนน้อยที่ได้กมี 우리 아이 코 묻은 돈까지 탐을 낸다.
21	코 아래 입	ปากใต้จมูก	ความสัมผัสใกล้ชิดชิดมาก 우리 집과 철수의 집은 코 아래 입이다.
22	코 아래 진상	สินบนใต้จมูก	ให้ของกินหรือสินบน 그는 말은 일은 제대로 하지도 않고 코 아래 진상이나 하고 있다.
23	코 앞도 보지 못하다	ไม่เห็นอะไรหน้าจมูก	ไม่สามารถคาดเดาอนาคตที่อยู่ใกล้ๆได้ 코 앞도 보지 못하면서 무슨 투자야!
24	코 앞에 딱치다	ใกล้เข้ามาหน้าจมูก	ทำให้เสร็จในช่วงเวลาในการทำงานที่เหลือ ไม่มากเท่าไร 그는 모든 일을 코 앞에 딱쳐야 한다.
25	코 앞에 두다	วางไว้ที่หน้าจมูก	ช่วงเวลาในการทำงานบางอย่างเหลือไม่ มากเท่าไร 월드컵 4 강을 코 앞에 두고 있다.
26	코에 걸다	แขวนที่จมูก	ติดตัวไว้ด้วยความภาคภูมิใจ 그녀는 자기 학벌을 코에 걸고 다닌다.
27	코에 붙이다	ติดที่จมูก	มีน้อยมาก 빵이 너무 작아서 코에 붙이지도 못하겠다.
28	큰 코(를) 다치다	บาดเจ็บจมูกมาก	โดนเคราะห์ร้ายอย่างรุนแรง 저렇게 까불다가 큰 코 다치지.
29	콧대가 높다	ดั้งจมูกสูง	ปุ่มบ่าม, ทะลิ่ง, ทำเป็นเก่ง 잘난 것도 없으면서 콧대만 높다.
30	콧대가 세다	ดั้งจมูกแข็ง	ปุ่มบ่าม, ทะลิ่ง, ทำเป็นเก่ง 그는 잘 나가는 기자라 콧대가 세다.
31	콧대를 꺾다	หักดั้งจมูก	ตัดทอนความหยิ่งทรนง 잘난 척만 하는 저 여자의 콧대를 꺾어 놓을 것이다.

32	콧대(를) 세우다	ตั้งตั้งจุมุก	มีความมั่นใจในตนเองสูง 넌 잘하니까 콧대를 좀 세울 필요가 있어.
33	콧등이 세다	สันจุมุกแข็ง	บุ่มบ่าม , ทะลิ่ง, ทำเป็นเก่ง 그는 콧등이 세서 내 말은 듣지 않을 것이 분명하다.
34	콧등이 시큰거리다	สันจุมุกซา	ซาบซิ่ง 그 드라마는 나의 콧등을 시큰거리게 만든다.

สำนวนที่ใช้คำว่า“จุมุก” (코) มาจากวงความหมายของคำว่า“จุมุก” (코) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นอวัยวะหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “จุมุก” (코) ที่พบในสำนวนเกาหลี คือ ความเสียใจ ความดีใจ ความอาย ความสูญเสีย ส่วนถ้าเอ่ยถึงตั้งจุมุกสันจุมุกจะมีความหมายถึงความภาคภูมิใจ ความทะนงในตนเอง

1.1.12 สำนวนที่มีคำว่า “ท้อง” (배) รวมไปถึงสำนวนที่มีคำต่างๆที่เป็นส่วนต่างๆที่เกี่ยวกับท้อง คือ คำว่า “สะดีอ” (배 곱) มีจำนวน 20 สำนวน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 14 สำนวนที่มีคำว่า “ท้อง” (배) , “สะดีอ” (배 곱)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	배(가) 다르다	ท้องต่างกัน	พ่อเดียวกันแต่คนละแม่ 그들은 배가 다른 형제인데도 문제 없이 잘 지낸다.
2	배가 등에 붙다	หลังติดท้อง	ผมแห้งอดอยากเพราะไม่มีอะไรกิน 어제 저녁부터 먹은 것이 없어 배가 등에 붙었다.
3	배(가) 맞다	ท้องติดกัน	1) มีความสัมพันธ์ทางร่างกายระหว่างสองเพศ 아랫집 부인과 윗집 남편이 배가 맞아 도망을 갔다. 2) เข้าใจกันได้ดี(ในการทำงาน) 두 사람은 서로 배가 맞아 못된 짓만 하고 다닌다.

4	배가 부르다	ท้องอืด	1) ตั้งครรภ์ 아내는 배가 많이 불러 걷기조차 힘들다고 한다. 2) ไม่มีอะไรน่าเสียดาย 내가 해준 음식을 아이들이 맛있는 게 먹는 것만 봐도 배가 부르다.
5	배가 불룩해지다	ท้องป่องขึ้น	ตั้งครรภ์ 아내의 배가 점점 불룩해지기 시작했다.
6	배(가) 아프다	ปวดท้อง	อิจฉา 친구가 아주 비싼 집을 샀다는 말에 배가 아팠다.
7	배(를) 내밀다	ยื่นท้อง	ไม่สนใจ, ไม่ทำตามที่คนอื่นขอร้อง, แกล้งทำเป็นไม่รู้ 내 얘기는 듣지도 않고 배만 내밀고 있다.
8	배(를) 두드리다	ต่อยท้อง	ชีวิตมั่งคั่งอยู่อย่างสบาย 나는 언제쯤 배를 두드리며 편히 살날이 올까.
9	배(를) 불리다	ทำให้ท้องอืด	เติมเต็มความโลภหรือความอยากได้ 그녀는 자기 자식 배 불리는 데만 신경쓰지 다른 사람 생각은 전혀 하지 않는다.
10	배(를) 앞다	ปวดท้อง	อิจฉาที่คนอื่นได้ดี 내가 먼저 승진을 했으니 그 친구는 배를 앞을 것이다.
11	배(를) 채우다	เติมท้องให้เต็ม	เติมเต็มความโลภหรือความอยากได้ 그녀는 자기 자식 배를 채우는 데만 신경쓰지 다른 사람 생각은 전혀 하지 않는다.
12	배(를) 통기다	ยืดท้อง	ไม่ทำตามที่คนอื่นขอร้อง 그는 배를 통기는 모양이 꼭 놀부 같다.
13	배보다 배꼽이 크다	สะดือใหญ่กว่าท้อง	เสียเวลาหรือเงินกับสิ่งที่เล็กกว่ามากกว่าสิ่งที่สำคัญ 에어컨을 사면 명품시계를 준다니 배보다 배꼽이 더 큰 격이다.

14	배 부른 소리(를) 하다	ทำเสียงอ้อม	พูดด้วยที่ไม่สนใจสภาพการณ์ของคนอื่น 우리 중에 휴가가 가장 긴 녀석이 휴가가 더 길었으면 좋겠다는 배부른 소리를 하고 있다.
15	배에 기름이 오르다	น้ำมันขึ้นที่ท้อง	ความเป็นอยู่เพียงพอลขึ้น 그는 배에 기름이 오르더니 가난하던 시절을 다 잊어버리고 사는 것 같다.
16	배에 기름이 지다	มีน้ำมันที่ท้อง	กินดีอยู่ดีทำให้เป็นคนเจ้าเนื้อมากขึ้น 오랜만에 엄마가 해 준 음식을 먹어서 배에 기름이 졌다.
17	배꼽(이) 빠지다, 배꼽(을) 빼다	สะดือหลุด, ดึงสะดือ	น่าหัวเราะ, น่าขัน 그 영화가 너무 웃겨 배꼽을 뺐다.
18	배꼽 밑에 털 나다	มีขนขึ้นที่ใต้ สะดือ	เติบโตเป็นผู้ใหญ่ 배꼽 밑에 털이 나서 그런지 어릴 때와 느낌이 많이 다르다.
19	배꼽(을) 잡다, 배꼽(을) 쥐다	จับสะดือ, กำสะดือ	น่าหัวเราะ, น่าขัน 얘기가 너무 웃겨 한참이나 배꼽을 잡고 웃었다.
20	배꼽이 웃다	สะดือหัวเราะ	เหลวไหล, ไร้สาระ 그 얘기는 정말 배꼽이 웃을 얘기다.

สำนวนที่มีคำว่า “ท้อง” (배), “สะดือ” (배꼽) มาจากวงความหมายของคำว่า “ท้อง” (배), “สะดือ” (배꼽) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “ท้อง” (배) ที่พบในสำนวนเกาหลี คือ ความเป็นอยู่ ความโลภ ความสัมพันธ์พี่น้องแม่เดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากท้องเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายที่สำคัญในการกินและการอยู่ หากท้องต้องการอาหารมากก็หมายถึงความโลภ และเนื่องจากมนุษย์เกิดจากการตั้งครรภ์ของมารดา หากเกิดจากครรภ์เดียวกันก็หมายถึงเป็นพี่น้องแม่เดียวกัน ส่วนคำว่า “สะดือ” (배꼽) ที่ใช้ในสำนวนมีความหมาย คือ สิ่งตลกขบขัน เหลวไหล และไร้สาระ เนื่องจากสะดือเป็นส่วนที่เมื่อเด็กคลอดจากท้องมารดาได้ระยะหนึ่งจะตัดออกไป จึงถือว่าเป็นส่วนที่ไม่สำคัญในการดำเนินชีวิตทั่วไป

1.1.13 สำนวนที่มีคำว่า “ไหล่” (어깨) มีจำนวน 18 สำนวน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้
 ตารางที่ 15 สำนวนที่มีคำว่า “ไหล่” (어깨)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	어깨가 가벼워지다, 어깨가 가볍다	ไหล่เบาขึ้น ไหล่เบา	รู้สึกเบาและสบายใจ 아들을 결혼 시키고 나니 어깨가 가벼워졌다.
2	어깨가 늘어지다, 어깨가 처지다	ไหล่ทรุด ไหล่ห่อ	หมดแรงใจ 사업에 실패한 남편의 어깨가 늘어졌다.
3	어깨가 무겁다	ไหล่หนัก	รู้สึกหนักใจ 두 아이의 아버지가 되니 어깨가 무거워졌다.
4	어깨가 올라가다	ไหล่ขึ้นไป	ปลื้มใจหรือภูมิใจ(เมื่อได้รับคำชม) 상을 받은 아이의 어깨가 올라갔다.
5	어깨가 움츠러들다	ไหล่หด	ซีमितัว, ห่อเหี่ยวใจ 지난 번 실수한 이후부터 어깨가 움츠러들었다.
6	어깨(를) 으쓱거리다	ไหล่ยัดขึ้น	เชิดหน้า, วางท่า 승진한 이후부터 어깨를 으쓱거리며 돌아다녔다.
7	어깨 너머로 (배우다)	(เรียน)โดยผ่าน ไหล่	เรียนรู้โดยวิธีอื่นโดยไม่ได้เรียนในการศึกษา ภาคปกติหรือในห้องเรียน 어깨 너머로 배운 요리솜씨가 대단하다.
8	어깨로 숨을 쉬다	หายใจโดยไหล่	หายใจด้วยความลำบาก 너무 빨리 뛰어서 어깨로 숨을 쉴 수 밖에 없다.
9	어깨(를) 겨누다, 어깨(를) 겨루다, 어깨(를) 견주다, 어깨를 나란히 하다	วัดไหล่ ตีเสมอไหล่ เปรียบเทียบไหล่ เคียงข้างไหล่	อยู่ในระดับเดียวกัน 그는 나와 어깨를 겨룰만한 실력을 갖추게 되었다.
10	어깨를 견다	โอบไหล่	ร่วมมือกันทำงานเพื่อเป้าหมายเดียวกัน 우리 어깨를 견고 열심히 일하자!

11	어깨(를) 낮추다	ทำไหล่ต่ำลง	อ่อนน้อมถ่อมตน 높은 지위를 가진 사람일수록 어깨를 낮춰야 한다.
12	어깨(를) 두들기다	ทุบไหล่	กระตุ้น, ผลักดัน, ปลอบโยน 선생님께서서는 내 어깨를 두들기며 격려해주셨다.
13	어깨를 들먹이다	ยกไหล่	สะอื้นให้ 그녀는 나를 보자마자 어깨를 들먹였다.
14	어깨를 들이밀다[들이대다]	ผลักไหล่อย่าง แรง	วิ่งเข้าหางานหรือเรื่องบางอย่างอย่างไม่ลังเล 그는 무슨 일이 든지 먼저 어깨를 들이미는 사람이다.
15	어깨를 짓누르다	กดไหล่ลงอย่าง แรง	สร้างความกดดันในหน้าที่หรือความ รับผิดชอบ 요즘 논문이 내 어깨를 짓누르고 있다.
16	어깨(를) 펴다	แผ่ไหล่	มีความมั่นใจ 어깨를 펴고 당당하게 걸으세요.
17	어깨에 짊어지다, 어깨에 걸머지다	แบกไว้ที่ไหล่	รับผิดชอบ 나이를 먹을 수록 어깨에 짊어질 것이 많아진다.
18	어깨에 힘(을) 주다	ให้พลังที่ไหล่	หยิ่งยะโส, ชอบใช้อำนาจบาตรใหญ่ 이번 시험에 1 등했다고 어깨에 힘을 주고 다닌다.

สำนวนที่มีคำว่า “ไหล่” (어깨) มาจากวงความหมายของคำว่า “ไหล่” (어깨) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “ไหล่” (어깨) ที่พบในสำนวนเกาหลี คือ ความภาคภูมิใจ และความรับผิดชอบ ทั้งนี้เนื่องจากไหล่เป็นส่วนของร่างกายที่ต้องรองรับคอกและหัว ดังนั้นไหล่จึงมีความหมายโดยนัยเป็นความรับผิดชอบ หน้าที่บางอย่าง เมื่อมีหน้าที่หรือความรับผิดชอบ มากก็จรรู้สึกว่าไหล่หนักและลำบาก แต่เมื่อได้กระทำการดังกล่าวก็ย่อมเกิดความภาคภูมิใจโดยอาจรวมไปถึงความหยิ่งยโสได้ นอกจากนี้ไหล่ยังมีความหมายรวมถึงระดับของคน เช่นสำนวนว่า “วัดไหล่” หรือ “เทียบไหล่” หมายถึงคนที่อยู่ระดับเดียวซึ่งเนื่องจากหากมีระดับของไหล่เท่ากันก็ย่อมหมายถึง สูงเท่ากัน หรืออยู่ในระดับเดียวกันได้

1.1.14 สำนวนที่มีคำว่า “หลังคอก” (고개) มีจำนวน 18 สำนวน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้
ตารางที่ 16 สำนวนที่มีคำว่า “หลังคอก” (고개)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	고개가 수그러지다	ย่อหลังคอก	เกิดความรู้สึกเคารพ 교수님 앞에만 서면 저절로 고개가 수그러졌다.
2	고개를 갸우뚱거리다	หลังคอกเอียง	สงสัย(เพราะไม่เข้าใจ) 내가 여러 번 설명을 했는데도 아직 고개를 갸우뚱거리고 있다.
3	고개(를) 꼬다[비틀다]	เอี้ยวหลังคอก	1) คิดถึงเลอยู่แล้วเอี้ยวหลังคอกไปมา 그녀는 내 질문에 대답은 하지 않고 고개만 꼬았다. 2) ไม่เชื่อง่ายๆ มีความสงสัยจึงเอี้ยวหลังคอกไปมา 고개를 꼬면서 내 말을 믿지 않았다.
4	고개를 끄덕거리다, 고개를 끄덕이다	พยักหลังคอก	เห็นด้วย 그녀는 고개를 끄덕이며 알겠다고 했다.
5	고개를 내밀다	ยื่นหลังคอก	ปรากฏตัว, เกิดขึ้น 사회 분위기가 좋아지자 새로운 화젯거리가 고개를 내밀었다.
6	고개(를) 돌리다	เหวี่ยงหลังคอก	ไม่ยอมรับ 내가 말하는 도중에도 고개를 돌리고 내 얘기를 듣지 않았다.
7	고개(를) 들다	ยกหลังคอก	1) ความคิดค่อยๆ ออกมา 잊혀지고 있었던 그 이야기가 인터넷을 통해 고개를 들고 있다. 2) ตรงไปตรงมา, ผ่าเผย 어제 내가 한 실수 때문에 사무실에서 고개를 들고 다닐 수가 없게 되었다.
8	고개를 들먹이다	ยกหลังคอกขึ้นลง	เกิดความคิด(ที่โดยถูกกดไว้)ขึ้นมาอีก 잊었다고 생각했는데 그녀를 보자 그 기억이 고개를 들먹었다.

9	고개를 떨구다	หลังคอก้มลง	ชัดเจน, ทำให้ท้อใจ 역전패에 선수들은 고개를 떨구었다.
10	고개를 못 들다	ยกหลังคอไม่ได้	อับอาย 그녀는 부끄러워 고개를 못 들었다.
11	고개를 뺏뺏이 들다	ยกหลังคอแข็ง ที่คอ	1) ทำตัวตรงไปตรงมา 옳지 않다고 생각하는 일에 대해서 고개를 뺏뺏이 들고 자신의 의견을 말할 수 있어야 한다. 2) ทำตัวสูงส่งหยิ่งยโส 대기업에 취직했다고 고개를 뺏뺏이 들고 다닌다.
12	고개를 수그리다	ห้อยหลังคอดลง	ความมีชีวิตชีวาหายไป, ความกระตือรือร้น น้อยลง, อ่อนลง 고개를 수그리고 잘못을 빌었다.
13	고개를 숙이다	ก้มหลังคอ	1) อยู่นิ่งๆเรียบร้อย 그 배우는 고개를 숙여 용서를 빌었다. 2) ความมีชีวิตชีวาหายไป, ความ กระตือรือร้นน้อยลง, อ่อนลง 한참 잘난척하던 그 배우는 그 사건 이후로 고개를 숙이고 다닌다.
14	고개(를) 젖다	ส่ายหลังคอ	ปฏิเสธ 용돈을 주어도 고개를 저으며 받지 않겠다고 했다.
15	고개를 조아리다	ก้มหลังคอดลง มากๆ	ยอมรับ, สาราภาพ 그렇게 당당하던 김대리도 부장 앞에서 고개를 조아리고 있다.
16	고개를 쳐들다	ยกหลังคอขึ้น	เกิดความคิด(ที่เดิมถูกกดไว้)ในหัว 고개를 쳐들고 보았다고 선생님에게 야단을 맞았다.
17	고개를 흔들다	สั่นหลังคอ	ปฏิเสธ 내가 말하자 그는 고개를 흔들며 아니라고 말했다.

18	고개 하나 까딱하지 않다	หลังคอกไม่ สะเทือนแม้แต่น้อย	จิตใจแน่วแน่ไม่ปั่นป่วน 내가 죽는다고 해도 아버지는 고개 하나 까딱하지 않을 것이다.
----	---------------	------------------------------	---

สำนวนที่มีคำว่า “หลังคอก” (고개) มาจากวงความหมายของคำว่า “หลังคอก” (고개) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “หลังคอก” (고개) ที่พบในสำนวนเกาหลีคือ ความเคารพ เนื่องจากหลังคอกเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายที่ค้ำหัวไว้ เมื่อมีการโน้มหลังคอกลงย่อมหมายถึงโน้มหัวลงด้วย ซึ่งในสังคมเกาหลีการโน้มหัวถือเป็นการทำความเคารพ นอกจากนี้ยังพบว่ามีความหมายว่า ความสงสัยและความลังเล ซึ่งเนื่องมาจากการเอียงหลังคอกไปมาเป็นการเกิดความไม่แน่ใจ ส่วนความหมายว่าการปรากฏตัว ความคิด เกียรติยศ ก็เนื่องมาจากหลังคอกเป็นส่วนหนึ่งที่ติดกับหัวแสดงให้เห็นถึงการมีความคิด และมีเกียรติยศ

1.1.15 สำนวนที่มีคำว่า “หลัง” (등) มีจำนวน 13 สำนวน ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้ ตารางที่ 17 สำนวนที่มีคำว่า “หลัง” (등)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	등에 업다, 등(에) 지다	แบกไว้ที่หลัง, ค้ำไว้ที่หลัง	มีการพึ่งพาอำนาจ(จากคนที่มีอำนาจ) 권력을 등에 업더니 자기 마음대로 하는구나.
2	등에 찬물을 끼얹는 듯	เหมือนสาดน้ำเย็นที่หลัง	รู้สึกหวาดเสียวหรือประหม่ามาก ๆ 나는 오늘 등에 찬물을 끼얹은 듯 깜짝 놀랄 소식을 전해 들었다.
3	등을 굶어먹다[잡아먹다]	ทะหลังกิน	ใจร้ายและแย่งทรัพย์สินของคนอื่นอย่างมีเจ้าเล่ห์ 외국인 노동자의 등을 굶어먹는 사장들은 처벌 받아야 한다.
4	등(을) 대다	ล้มผัสหลัง	รับการสนับสนุน 기업이 살아 남을 수 있었던 것은 정부에 등을 댔기 때문이다.
5	등(을) 돌리다	หมุนหลัง	1) ทวยศ, หักหลัง 내 사업이 어려워지자 친한 친구까지 등을 돌렸다. 2) ตัดความสัมพันธ์ 그가 나에게 등을 돌렸다.

6	등(을) 떠밀다, 등을 밀다	ผลักหลัง	สั่งบังคับให้ทำงาน 등을 떠미는 바람에 내가 일을 맡게 되었다.
7	등(을) 맞대다	ปะทะหลัง	อยู่ฝ่ายตรงข้ามหรือความคิดเห็นตรงข้ามกัน 그 친구와 등을 맞댄지 5년이 다 되어 간다.
8	등을 벗겨 먹다	ถอดหลัง(คนอื่น) กิน	แย่งสมบัติไป(ด้วยวิธีที่ไม่ถูกต้อง) 그녀는 선배의 등을 자 벗겨 먹는다.
9	등(을) 지다	วางที่หลัง	ปฏิเสธ, ละทิ้ง 그녀는 나와 친구문제로 등을 졌다.
10	등(을) 치다	ตีหลัง	ใช้วิธีฉลาดแกมโกงแย่งทรัพย์สินของคนอื่น 그는 내 등을 치고 달아나버렸다.
11	등(이) 달다	หลังเดือด	เศร้าใจเพราะไม่ได้ตั้งใจ 지금쯤 등이 달아 저 구석에서 울고 있을 것이다.
12	등(이) 닿다	แตะหลัง	พึ่งพาและติดต่อกับคนเบื้องหลัง 습관적으로 그 사람에게 내 등이 닿아 있는 것을 알게 되었다.
13	등(이) 휘다	หลังงอ	ลำบาก, เหนื่อยยาก 등이 휠 정도로 열심히 일을 했다.

สำนวนที่มีคำว่า “หลัง” (등) มาจากวงความหมายของคำว่า “หลัง” (등) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “หลัง” (등) ที่พบในสำนวนเกาหลี คือ ภาวะ การพึ่งพิง และการสนับสนุน ทั้งนี้เนื่องจากหลังเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายที่สำคัญในการดำรงชีวิตซึ่งต้องใช้หลังในการแบกหาม การที่ต้องแบกของไว้ที่หลังมากๆย่อมหมายถึงการมีชีวิตที่ลำบากมีภาระมากทำให้หลังอ ซึ่งเป็นที่มาของสำนวน “หลังงอ” แสดงถึงความลำบาก ส่วนในความหมายว่า การพึ่งพิงนั้นสืบเนื่องมาจากหลังเป็นส่วนที่กว้างและสำคัญในร่างกายเมื่อมีการแตะหรือเชื่อมโยงก็จะหมายถึงการติดต่อ การสนับสนุน และการพึ่งพิงได้

1.1.16 ส่วนวนที่มีคำว่า “พิน” (이, 이빨) รวมไปถึงส่วนวนที่มีคำต่างๆที่เป็นส่วนต่างๆของพินคือ คำว่า “พินกราม” (어금니) มีจำนวนทั้งสิ้น 10 ส่วนวนดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 18 ส่วนวนที่มีคำว่า “พิน” (이, 이빨), “พินกราม” (어금니)

ลำดับที่	ส่วนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้ส่วนวน
1	어금니를 악물다, 이를 (악) 물다	กัดพินกราม กัดพิน	อดทนต่อความยากลำบาก 어금니를 악물고 공부를 한 번 해 봐야겠다.
2	이(가) 갈리다	ขบพิน	โกรธแค้น 그에게 당한 걸 생각하면 이가 갈린다.
3	이(가) 떨리다 이(를) 떨다	พินสั่น	เปื้อนอายและแข็ง 이젠 그 사람의 이름만 들어도 이가 떨린다.
4	이(가) 맞다	พอดีพิน	เข้ากันได้ดี 이 두개의 가구는 이가 잘 맞는다.
5	이(가) 빠지다	พินหลุด	ได้รับความเสียหาย 이 빠진 접시를 손님에게 대접해서는 안 된다.
6	이(를) 갈다	ขบพิน	แค้นใจอยากแก้แค้น 다음 기회에 꼭 복수하겠다고 이를 갈았다.
7	이도 안 나다	พินก็ไม่ขึ้น	ไม่ได้มีการเตรียมพร้อมพอ 이도 안 난니가 그 일을 하기에는 너무 어렵다.
8	이도 안 들어가다	พินก็ไม่เข้าไป	ไม่ว่าจะพูดหรือทำอะไรก็ไม่ตอบสนอง 내가 하는 말은 이도 안 들어 갈 것이다.
9	이빨(을) 까다	เลาะพิน	พูดหยาบคาย (ใช้ตอนนินทาเป็นส่วนใหญ่) 그녀는 수업때마다 이빨을 까다.
10	이빨(이) 세다	พินแข็ง	พูดเก่ง(ใช้ในความหมายเมื่อพูดจาหยาบ คาย) 그는 이빨이 세서 말로 그를 이길 사람이 없을 것이다.

สำนวนที่มีคำว่า “พัน” (이, 이빨), “พันกรรม” (어금니) มาจากวงความหมายของคำว่า “หลัง” (등) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “พัน” (이, 이빨) ที่พบในสำนวนเกาหลี คือ การพูดจา ความเข้ากันได้ดี ความอดทน ความโกรธ ความเบื่อหน่าย และความเสียหาย ทั้งนี้เนื่องจากพันเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายที่ใช้ในการออกเสียง และพันเป็นส่วนที่แข็งแรงคงทน จึงมีความหมายโดยนัยถึงความอดทน ซึ่งหากพันได้รับความเสียหายย่อมหมายถึงเกิดความเสียหายอย่างมากต่อชีวิต

1.1.17 สำนวนที่มีคำว่า “ขา” (다리) รวมไปถึงสำนวนที่มีคำต่างๆที่เป็นส่วนต่างๆของขา คือคำว่า “หัวเข่า” (무릎) มีจำนวนทั้งสิ้น 9 สำนวนดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 19 สำนวนที่มีคำว่า “ขา” (다리)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	다리가 길다	ขายาว	มาโชคเรื่องกิน 나는 다리가 길어 가는 곳 마다 맛있는 음식을 먹게 된다.
2	다리(를) 뺀고 자다, 다리(를) 펴고 자다, 다리(를) 쪽 뺀다	เหยียดขาแล้วนอน กางขาแล้วนอน เหยียดขาตรง	จิตใจสบาย, วางใจแล้ว, อยู่อย่างสบาย 이제 시험이 끝났으니 다리를 뺀고 잘 수 있겠다.
3	양다리(를) 걸다, 양다리(를) 걸치다	คร่อมสองขา	มีตำแหน่งหรือหน้าที่สองอย่างในเวลาเดียวกัน, มีความสัมพันธ์กับทั้งสองฝ่ายเพื่อผลประโยชน์ 나와 다른 여자사이에서 양다리를 걸친 것이 들통이 났다.
4	한 다리(를) 걸치다, 한 다리(를) 끼다	คร่อมขาเดียว	เข้าไปมีส่วนร่วม 이번 영화를 만드는 일에 나도 한 다리 걸치고 있다.
5	남의 다리(를) 굶다	เกาขาคนอื่น	งานที่ทำกลายเป็นงานของคนอื่น 열심히 일을 했지만 결과는 남의 다리 굶는 일만 했다.

6	무릎맞춤	การพอดีหัวเข่า	บอกให้คนที่สามตัดสิน(เมื่อความคิดเห็นของคนสองคนไม่ตรงกัน) 무릎맞춤을 해야 누가 잘못을 했는지 알 수 있겠다.
7	무릎(을) 꿇다	คุกเข่า	ขอมงานน 나에게 다가와 눈물을 흘리며 무릎을 꿇었다.
8	무릎을 맞대다, 무릎을 마주하다[같이하다]	หันเข่าเข้าหากัน	ปรึกษากัน 내가 들어가니 벌써 무릎을 맞대고 앉아 이야기를 나누고 있었다.
9	무릎(을) 치다	ตีหัวเข่า	อุทยานเมื่อเกิดความคิดดี ๆ 인터넷을 하던 철수가 무릎을 치며 해결책을 찾았다고 말했다.

สำนวนที่มีคำว่า “ขา” (다리) มาจากวงความหมายของคำว่า“ขา” (다리) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “ขา” (다리) ที่พบในสำนวนเกาหลี คือ โชค ความสบาย และตำแหน่งหรือหน้าที่การงาน ทั้งนี้เนื่องจากขาเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายที่ใช้ในการเดินทาง และการทำมาหาเลี้ยงชีพ เมื่อขาดีสุขภาพดีย่อมหมายถึงมีโชคดี อยู่สบาย และมีหน้าที่การงานดี

1.1.18 สำนวนที่มีคำว่า “สะโพก” (엉덩이, 궁둥이) มีจำนวนทั้งสิ้น 7 สำนวนดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 20 สำนวนที่มีคำว่า “สะโพก” (엉덩이, 궁둥이)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	엉덩이가 가볍다, 궁둥이가 가볍다	สะโพกเบา	อยู่เฉยๆไม่ได้ 그는 엉덩이가 가벼워 한시도 가만히 있지 못 한다.
2	엉덩이가 근질근질하다	คันสะโพก	อยากทำงานหรืออยากทำกิจกรรม 엉덩이가 근질근질해서 산책하러 나왔다.
3	엉덩이가 무겁다, 궁둥이가 무겁다, 궁둥이가 질기다	สะโพกหนัก สะโพกเหนียว	มีความอดทนที่จะนั่งอยู่ที่หนึ่งนานๆ 공부를 잘하는 사람은 엉덩이가 무거운 법이다.

4	엉덩이만 크다	สะโพกเท่านั้น ใหญ่	รูปลักษณะภายนอกเท่านั้นที่สวยงาม 그녀는 엉덩이만 컸지 아무 것도 하지 못하는 여자다.
5	엉덩이 밑에 깔다	ปูที่ได้สะโพก	ภรรยาข่มสามี 남편을 엉덩이 밑에 깔고 사는 여자가 점점 늘어나고 있다.
6	엉덩이에 뽀나다	เขางอกที่สะโพก	ไม่มีมารยาท 엉덩이에 뽀난 녀석들은 혼을 내주어야 한다.
7	엉덩이를 붙이다, 궁둥이를 붙이다	ติดสะโพก	1) นั่งว่างอยู่ 요즘은 궁둥이를 붙일 여유도 없다. 2) ตัดสินใจเลือกที่อยู่อาศัยที่มั่นคง 이젠 나이도 들었으니 한 곳에서 궁둥이를 붙이고 살아라.

สำนวนที่มีคำว่า “สะโพก” (엉덩이, 궁둥ิ) มาจากวงความหมายของคำว่า “สะโพก” (엉덩ี, 궁둥ิ) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “สะโพก” (엉덩ี, 궁둥ิ) ที่พบในสำนวนเกาหลี คือ การทำงาน ความสวย การนั่ง และการติดอยู่กับที่ ทั้งนี้ เนื่องจากสะโพกเป็นส่วนของร่างกายที่ใช้ในการนั่งอยู่กับที่ และการทำงานซึ่งต้องลุกขึ้นทำให้สะโพกไม่ได้ติดกับส่วนใดหรือสิ่งใด

1.1.19 สำนวนที่มีคำว่า “หน้าผาก” (이마) มีจำนวนทั้งสิ้น 7 สำนวนดังรายละเอียดตามตารางต่อไป
ตารางที่ 21 สำนวนที่มีคำว่า “หน้าผาก” (이마)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	이마가 땅에 닿다	หน้าผากแตะพื้น	โน้มตัวลงมากๆ 그는 나에게 이마가 땅에 닿을 정도로 고개를 숙여 인사를 하였다.
2	이마를 맞대다	แตะหน้าผาก	1) ประชิด, ติดกัน 우리 아파트는 백화점과 이를 맞대고 있다. 2) ทำด้วยกัน(ปรึกษากัน) 이마를 맞대고 의논해 봅시다.

3	이마를 (탁) 치다	ตีหน้าผาก(พัลวะะ)	จู่ก็นึกคิดขึ้นได้ 그는 갑자기 이마를 치며 새로운 의견을 내놓았다.
4	이마에 내천자를 쓰다	ทำหน้าผากเป็นลายเส้นน้ำ	ทำหน้าไม่สามารถยอมรับได้, ทำหน้าไม่พอใจ 그는 항상 이마에 내천자를 쓰고 다녔다.
5	이마에 와 닿다	มาแตะหน้าผาก	เวลาใกล้เข้ามา 개혁이 이마에 와 닿았다.
6	이마에 피도 안 마르다	เลือดที่หน้าผากก็ไม่แห้ง	ยังเด็ก 이마에 피도 안 마른 녀석이 담배를 피우다니!
7	이맛살(을) 찌 푸리다	ทำเนื้อหน้าผากบึง	ทำหน้าไม่สามารถยอมรับได้, ทำหน้าไม่พอใจ 나는 지하철에서 한 커플의 행동에 이맛살을 찌 푸렸다.

สำนวนที่มีคำว่า “หน้าผาก” (이마) มาจากวงความหมายของคำว่า“หน้าผาก” (이마) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “หน้าผาก” (이마) ที่พบในสำนวนเกาหลี คือ สีหน้า ความนึกคิด ความคิดเห็น เนื่องจากหน้าผากเป็นส่วนของร่างกายที่อยู่บนหน้าซึ่งปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัดและแสดงระยะทางที่ใกล้จนประชิด

1.1.20 สำนวนที่มีคำว่า “แขน” (팔), “ปลายแขน, ข้อมือ” (팔뚝), “ข้อศอก” (팔꿈치) มีจำนวนทั้งสิ้น 6 สำนวนดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 22 สำนวนที่มีคำว่า “แขน” (팔), “ปลายแขน, ข้อมือ” (팔뚝), “ข้อศอก” (팔꿈치)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	팔(을) 걷고 나서다	พับแขนแล้ว ปรากฏตัว	มีความกระตือรือร้น 그는 자신의 일처럼 팔을 걷고 나서주었다.
2	팔을 걷어 붙이다	พับแขนแล้วติด	มีความกระตือรือร้น 그가 팔을 걷어 붙이고 나서주어서 일을 일찍 끝낼 수 있었다.

3	팔을 (휘)젓고 다니다	โบกมือแล้วไปมา	วิ่งพล่าน, อาละวาด, ทำตัวสูงส่งหยิ่งยโส 그는 승진했다고 회사에서 팔을 휘젓고 다닌다.
4	팔이 근질근질하다	คันแขน	อยากทำอะไรบางอย่างมากๆ 일을 몇 년 쉬었더니 일을 하고 싶어 팔이 근질근질하다.
5	팔뚝을 뽐내다	ยัดปลายแขน ออก	โชว์พลัง 남자들이 만나면 팔뚝을 뽐내기 마련이다.
6	팔꿈치로 (쿡) 찌르다	ทิ่มด้วยศอก	ส่งสัญญาณทางสายตา 팔꿈치로 쿡 찌르며 이야기하라고 재촉했다.

สำนวนที่มีคำว่า “แขน” (팔), “ปลายแขน, ข้อมือ” (팔뚝), “ข้อศอก” (팔꿈치) มาจากความหมายของคำว่า “แขน” (팔), “ปลายแขน, ข้อมือ” (팔뚝), “ข้อศอก” (팔꿈치) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “แขน” (팔) ที่พบในสำนวนเกาหลี คือ ความกระตือรือร้นอยากทำงาน ทั้งนี้เนื่องจากมือเป็นส่วนของร่างกายที่ต้องใช้ในการทำงาน ส่วนคำว่า ข้อมือ” (팔뚝) หมายถึง พลัง และคำว่า “ข้อศอก” (팔꿈치) หมายถึง สัญญาณบางอย่าง

1.1.21 สำนวนที่มีคำว่า “เส้นผม” (머리카락, 머리) มีจำนวนทั้งสิ้น 6 สำนวนดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้
ตารางที่ 23 สำนวนที่มีคำว่า “เส้นผม” (머리카락, 머리)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมาย
1	머리가 빠지다	ผมร่วง	มีเรื่องให้คิดหรือเครียดมากจึงเหนื่อย 공부할 과목이 너무 많아 머리가 빠질 것 같다.
2	머리카락이 서다, 머릿발이 서다	ผมตั้ง	กลัวมาก 귀신이야기를 하면 머리카락이 서는 것을 느낀다.
3	머리(를) 풀다	ปล่อยผม	เป็นเจ้าภาพงานศพ 머리를 풀고 있는 사람이니까 언행을 더 조심해야지!
4	머리(를) 깎다	โกนผม	บวชเป็นพระ 그 사람은 모든 일을 잊고자 머리를 깎고 산으로 들어갔다.

5	머리(를) 깎이다	ถูกโกนผม	โดนบังคับให้ทำอะไรบางอย่าง 강제로 머리를 깎이다시피 이 일을 맡게 되었다.
6	귀밑머리(를) 마주 풀고 만나다, 귀밑머리(를) 올리다, 귀밑머리(를) 풀다, 귀밑머리(를) 풀어엿다	มัดผมหลังหูแล้ว พบกัน, เอาผมหลังหูขึ้น, มัดผมหลังหู, ปล่อยผมหลังหู แล้วจัดผม	เข้าพิธีแต่งงาน(ใช้กับผู้หญิง) 그 둘은 오늘 귀밑머리를 마주 풀고 만나게 되었다. 한 달 뒤면 우리 언니도 귀밑머리를 올릴 것이다. 친구의 소개로 만난 남자와 귀밑머리를 풀게 되었다.

สำนวนที่มีคำว่า “เส้นผม” (머리카락, 머리) มาจากวงความหมายของคำว่า “เส้นผม” (머리카락, 머리) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “เส้นผม” (머리카락, 머리) ที่พบในสำนวนเกาหลี คือ ความกลัวและความเคียด นอกจากนี้ลักษณะรูปแบบเส้นผมยังมีความสำคัญกับชาวเกาหลี คือ ผู้ชายหากโกนผมหมายถึงการบวชเป็นพระ ส่วนผู้หญิงหากมีการมัดผมหรือรวบผมขึ้นก็จะถือว่าแต่งงานแล้ว

1.1.22 สำนวนที่มีคำว่า “มือเท้า” (손발) มีจำนวนทั้งสิ้น 5 สำนวนดังรายละเอียดตามตารางต่อไป

ตารางที่ 24 สำนวนที่มีคำว่า “มือเท้า” (손발)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยค
1	손발(을) 맞추다	ปรับมือเท้า	ปรับความคิดและพฤติกรรมให้เข้ากัน 새로 들어온 신입사원들은 손발을 맞추어 열심히 일을 한다.
2	손발(을) 묶다	มัดมือเท้า	ทำให้เคลื่อนไหวไม่ได้ 요즘 폭설로 손발이 묶여 아무 일도 못하고 있다.
3	손발(을) 치다	ตีมือเท้า	ตะโกนบอกสิ่งที่ตนเองค้นพบแก่คนอื่นๆ 건물에 불이 난 것을 보고는 손발을 쳤다.
4	손발이 닳도록 빌다	อธิษฐานจนมือ เท้าสึก	ร้องขออ้อนวอนอย่างสุดชีวิต 그는 잘못을 뉘우치고 나에게 손발이 닳도록 빌었다.

5	손발이 되다	เป็นมือเท้า	ทำงานแทนคนอื่น,ทำตามที่คนอื่นสั่ง 당신의 손발이 되어서 열심히 일하겠습니다.
---	--------	-------------	---

สำนวนที่มีคำว่า “มือเท้า” (손발) มาจากวงความหมายของคำว่า “มือเท้า” (손발) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “มือเท้า” (손발) ที่พบในสำนวนเกาหลีสื่อความถึงชีวิตหรือส่วนที่สำคัญที่สุดของร่างกายเมื่อถูกพันธนาการก็จะไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ นอกจากนี้ยังหมายความถึงการทำงานเนื่องจากในการทำงานต้องใช้ทั้งมือและเท้าคู่กัน

1.1.23 สำนวนที่มีคำว่า “ทวารหนัก” (똥구멍, 똥집) มีจำนวนทั้งสิ้น 5 สำนวนดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 25 สำนวนที่มีคำว่า “ทวารหนัก” (똥구멍, 똥집)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมาย
1	똥구멍으로 호박씨(를) 까다	เมล็ดพืชทองติด อยู่ที่รูทวารหนัก	แกล้งทำเป็นเรียบร้อยแต่พอลับหลังก็ทำได้ทุก สิ่ง 암전하게 생겨서는 똥구멍으로 호박씨를 잘 까다.
2	똥구멍(을) (살살) 긁다	เการูทวารหนัก	ประจบ 똥구멍을 살살긁어 부장을 내 편으로 만들었다.
3	똥구멍(이) 찢어지다[짜지다]	ทวารหนักฉีก ขาด	ยากจนมาก(เพราะกินอาหารไม่ดี) 어머니는 어렸을 때 똥구멍이 찢어지게 가난했었다고 한다.
4	똥줄(이) 빠지게	อย่างส่าย อุจจาระหลุด	1) โกรธมาก 그는 내 말을 듣자마자 똥줄이 빠지도록 급하게 뛰어갔다. 2) เหนื่อยมาก 똥줄이 빠지게 공부했지만 좋은 점수를 받지 못했다.
5	똥집(이) 무겁다	ทวารหนักหนัก	ถ้าได้นั่งแล้วก็ไม่ออมลูกจากที่ 어찌나 똥집이 무거운지 집에 갈 생각을 안한다.

สำนวนที่มีคำว่า “ทวารหนัก” (똥구멍, 똥집) มาจากวงความหมายของคำว่า “ทวารหนัก” (똥구멍, 똥집) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “ทวารหนัก” (똥구멍, 똥집) ที่พบในสำนวนเกาหลีหมายความว่าถึงความเป็นอยู่เพราะเมื่อฐานะยากจนไม่ค่อยได้ทานอาหารที่ดีการขับถ่ายก็จะเป็นไปได้ยาก นอกจากนี้ยังมีความหมายถึงการลุกขึ้นหรือนั่งลงของร่างกายซึ่งถ้าทวารหนักหนักก็จะลุกขึ้นได้ยากลำบาก

1.1.24 สำนวนที่มีคำว่า “ผิวหนัง” (피부) มีจำนวน 2 สำนวนดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้ ตารางที่ 26 สำนวนที่มีคำว่า “ผิวหนัง” (피부)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	피부로 느끼다	รู้สึกด้วยผิวหนัง	มีประสบการณ์จริงๆ 공부의 중요성을 피부로 느끼고 있다.
2	피부에 와 닿다	มาสัมผัสที่ผิวหนัง	รู้สึกว่าเป็นเรื่องที่เคยมีประสบการณ์จริงๆ 책에서 읽은 그 글귀가 피부에 와 닿았다.

สำนวนที่มีคำว่า “ผิวหนัง” (피부) มาจากวงความหมายของคำว่า “ผิวหนัง” (피부) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “ผิวหนัง” (피부) ที่พบในสำนวนเกาหลีหมายความว่าถึงการได้รับประสบการณ์จากเรื่องต่างๆ เพราะผิวหนังเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายที่สัมผัสกับสิ่งต่างๆ ได้ง่ายที่สุด

1.1.25 สำนวนที่มีคำว่า “หูและตา” (이목) มีจำนวน 2 สำนวนดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้ ตารางที่ 27 สำนวนที่มีคำว่า “หูและตา” (이목)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	이목이 넓다	หูกับตากว้าง	มีสิ่งที่ได้ดูได้ฟังมากจึงทำให้รู้มาก 이일은 이목이 넓은 사람이 필요해요.
2	이목을 끌다	จูงหูกับตา	ถูกพ่วงเลี้ยง 현수는 남의 이목을 끌기 위해 독특한 머리 모양을 하고 다닌다.

สำนวนที่มีคำว่า “หูและตา” (이목) มาจากวงความหมายของคำว่า “หูและตา” (이목) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “หูและตา” (이목) ที่พบในสำนวนเกาหลีหมายความว่าถึงการได้ฟังและได้เห็น และความสนใจ เพราะหูและตาเป็นอวัยวะที่สำคัญในการรับรู้

1.1.26 สำนวนที่มีคำว่า “แก้ม” (뺨) มีจำนวน 1 สำนวนดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้ ตารางที่ 28 สำนวนที่มีคำว่า “แก้ม” (뺨)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	뺨치다	ตีแก้ม	ไม่ด้อยกว่า, ไม่ต่ำกว่า, ไม่เป็นรอง 그녀는 소녀시대 뺨칠 정도의 춤 실력을 가지고 있다.

สำนวนที่มีคำว่า “แก้ม” (뺨) มาจากวงความหมายของคำว่า “แก้ม” (뺨) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “แก้ม” (뺨) ที่พบในสำนวนเกาหลี หมายความว่าถึงความโดดเด่น เพราะแก้มเป็นส่วนที่ใหญ่บนใบหน้าและเห็นได้ชัด

1.1.27 สำนวนที่มีคำว่า “สีข้าง” (옆구리) มีจำนวน 1 สำนวนดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้ ตารางที่ 29 สำนวนที่มีคำว่า “สีข้าง” (옆구리)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	옆구리(를) 찌르다	ทิ่มที่สีข้าง	ส่งสัญญาณทางสายตา 내가 옆구리를 찌러도 아무 눈치를 못 채었다.

สำนวนที่มีคำว่า “สีข้าง” (옆구리) มาจากวงความหมายของคำว่า “สีข้าง” (옆구리) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “สีข้าง” (옆구리) ที่พบในสำนวนเกาหลีหมายความว่าความไวในการรับรู้ การทิ่มสีข้างจึงเหมือนเป็นการส่งความรู้สึกซึ่งจะได้รับการสนองตอบได้อย่างรวดเร็ว

1.2 ประเภทสำนวนที่เกี่ยวข้องกับร่างกายภายใน คือ สำนวนที่มีคำเกี่ยวกับส่วนต่างๆภายในร่างกาย เช่น สำนวนที่มีคำว่า กระดูก ลิ้นไก่ หลอดเสียง หลอดเลือด ฯลฯ โดยจำแนกรายละเอียดตามลำดับจำนวนดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 30 สำนวนที่เกี่ยวข้องกับร่างกายภายใน

ลำดับที่	สำนวนที่เกี่ยวข้องกับร่างกายภายใน	จำนวน (สำนวน)	ร้อยละ
1	กระดูก(뼈), กระดูกสันหลัง(등골), โครงกระดูก(골격), ไชกระดูก(골수)	43	35.8
2	เลือด(피), เลือดในหัวใจ(심혈)	26	21.7
3	สมอง(골)	15	12.5
4	หลอดเลือด(맥)	12	10
5	เนื้อ(살)	10	8.4
	แก้วหู(귀청)	5	4.2
6	ลิ้นไก่(목젖)	4	3.3
7	กล่องเสียง(목청)	3	2.5
8	ปอด(허파)	1	0.8
9	ไขมัน(군살)	1	0.8
	รวม	120	100

จากตารางข้างต้นสรุปได้ว่าร่างกายภายในที่นำมาเปรียบเทียบใช้เป็นสำนวนมากที่สุดคือ กระดูก(뼈), กระดูกสันหลัง(등골), โครงกระดูก(골격), ไชกระดูก(골수) มีจำนวน 43 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 35.8 ส่วนร่างกายภายในที่นำมาเปรียบเทียบใช้น้อยที่สุดคือ ปอด(허파)และ ไขมัน(군살) มีจำนวนอย่างละ 1 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 0.8 รายละเอียดของสำนวนมีดังต่อไปนี้

1.2.1 สำนวนที่มีคำว่า “กระดูก” (뼈) ในภาษาเกาหลี รวมไปถึงสำนวนที่มีคำต่างๆที่เป็นส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกระดูกคือคำว่า “กระดูกสันหลัง” (등골), “โครงกระดูก” (골격), “ไชกระดูก” (골수) มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 43 สำนวนดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 31 จำนวนที่มีคำว่า“กระดูก” (뼈)

ลำดับ ที่	จำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้จำนวน
1	뼈(가) 빠지다, 뺏글(이) 빠지다	กระดูกหลุด	ยากลำบาก(เมื่อทำงานใช้แรงงาน) 어머니는 우리를 위해 뼈가 빠지도록 일을 하셨다.
2	뼈(가) 있다	มีกระดูก	มีความคิดตรงกันข้ามกับผู้อื่น 그의 말이 뼈가 있어서 조금 기분이 나빴다.
3	뼈가 녹다[녹아나다]	กระดูกละลาย	ยากหรือลำบาก 우리 부모님은 우리를 위해 뼈가 녹도록 일을 하셨다.
4	뼈가 휘다	กระดูกงอ	ยากลำบาก(เมื่อทำงานใช้แรงงาน) 자식을 위해 뼈가 휠 정도로 열심히 장사를 한다.
5	뼈다귀(를) 녹이다	หลอมชิ้น กระดูก	ทำให้หลงใหล, ทำให้ไม่สามารถควบคุม ร่างกายหรือจิตใจได้ 그녀는 상대방의 뼈다귀를 녹일 정도로 애교가 많다.
6	뼈대(가) 있다	มีโครงกระดูก	1) มีเชื้อสายวงศ์ตระกูลดี 나는 뼈대 있는 집의 자손이라고 매일 들으며 자라왔다. 2) ใจแน่วแน่ไม่เปลี่ยนใจง่ายๆ,ไม่สับสนกับ คำพูดของคนอื่น 어머니는 나에게 남자는 뼈대가 있어야 한다고 말했다.
7	뼈대가 굽어지다	โครงกระดูก หนาขึ้น	เติบโตเป็นผู้ใหญ่ 뼈대가 굽어졌으니 이젠 독립을 해라.
8	뼈대도 못 추리다, 뼈도 못 추리다	แม้โครงกระดูก ก็เลือกไม่ได้, แม้กระดูกก็ เลือกไม่ได้	เปรียบเทียบไม่ได้หากมีการแข่งกันก็แพ้ แน่นอน 저 사람과 싸워서 뼈도 못 추릴 것 같다.

9	뼈대를 갖추다	จัดโครงกระดูก ให้	จัดเตรียมสิ่งที่สำคัญ 회사의 뼈대를 갖추기위 해서 많은 시간과 돈이 들었다.
10	뼈를 갈다	บดกระดูก	กัดฟันทนต่อความเจ็บปวด 뼈를 가는 듯한 아픔을 겪고 나니 앞으로 더 잘 할 수 있을 것 같다.
11	뼈를 긁어내다	ถูกระดูก	(ความเจ็บปวดใจ)อย่างรุนแรง 뼈를 긁어내는 아픔을 감수하고 이 일을 시작하려고 한다.
12	뼈를 깎다	ตัดกระดูก	เจ็บปวดทรมาน 이 작품을 완성하기 위해서 뼈를 깎는 노력을 했다.
13	뼈를 묻다	ฝังกระดูก	อุทิศตนเพื่อกลุ่มหรือองค์กรตลอดชีวิต 그 분은 우리 단체를 위해 뼈를 묻으셨다.
14	뼈만 남다, 뼈만 앙상하다	เหลือแต่กระดูก	ตกอยู่ในสภาพการณ์ที่เลวร้ายและย่ำแย่ 고생을 많이 하여 뼈만 남았다.
15	뼈(속)에 사무치다	ทะลุไปใน กระดูก	รู้สึกยังลึกเข้าไปในใจ 그 사람은 나쁜 의도로 한 말이 아니었지만 나는 뼈에 사무치는 것 같았다.
16	뼈(속)에 스미다	ซึมทะลุไปใน กระดูก	รู้สึกเจ็บปวดยังลึกเข้าไปในใจ 사랑하는 이의 죽음이 뼈 속에 깊이 스미었다.
17	뼈 아프다	เจ็บกระดูก	รู้สึกเจ็บปวด 외로움이 이렇게 힘들다는 것을 뼈아프게 느꼈다.
18	뼈에 (아로) 새기다, 뿔골에 (아로) 새기다	สลักที่กระดูก อย่างชัดเจน	จำได้ 어려서의 가난을 뼈에 아로 새겨 자식은 가난을 경험하게 하지 않을 것이다.
19	뼈와 가죽뿐이다	แค่กระดูกและ หนังเท่านั้น	ตกอยู่ในสภาพการณ์ที่เลวร้ายและย่ำแย่ 어린 나이에 쉬는 날 없이 일을 많이 하여 뼈와 가죽밖에 안 남았다.
20	뼈와 살로 만들다	ทำด้วยกระดูก และเนื้อ	เข้าใจได้ด้วยตนเอง, รับรู้ได้ด้วยตนเอง 지금 하는 공부를 너의 뼈와 살로 만들면 너는 아주 좋은 대학에 갈 수 있을 것이다.

21	뼈와 살이 되다	เป็นกระดูกและเนื้อ	ช่วยทางด้านจิตใจ 지금 내가 하는 말 한마디 한마디가 너의 뼈와 살이 될 것이다.
22	뼈골에 사무치다	เข้าไปในกระดูก	ความแค้นหรือความเจ็บปวดฝังลึกไม่มีวันลืม 그에 대한 그리움이 뼈골에 사무쳤다.
23	뼈골(을) 빼다	ดึงกระดูกออก	ทำให้หมดแรง, ทำให้อ่อนแรง 젊어서 공사장 일을 많이 하여 뼈골을 많이 빼다.
24	뼈골(이) 아프다	เจ็บปวดกระดูก	เจ็บปวดรุนแรง 우리의 부모님들은 자식들을 위해 뼈골이 아프도록 일하셨다.
25	잔뼈가 굵다	กระดูกอ่อนหนา	เข้าร่วมงานบางอย่างนานๆ 희수는 이 분야에서 잔뼈가 굵은 사람이다.
26	잔뼈가 굵어지다	กระดูกอ่อนหนาขึ้น	เข้าร่วมงานบางอย่างนานๆ 회사생활에 잔뼈가 굵어지다 보니 이제 웬만한 일은 잘 처리한다.
27	등골에 식은땀이 나다, 등줄기에 식은땀을 흘리다, 등줄기에 식은땀이 나다 등(줄기)에 식은땀을 흘리다, 등(줄기)에 식은땀이 나다	เหงื่อออกที่กระดูกสันหลัง เหงื่อออกที่หลัง	ประหม่าจนอยู่ไม่ได้ 내가 발표할 순서가 되니 등줄기에 식은땀이 났다.
28	등골(을) 빨아먹다	คั้นกระดูกสันหลังกิน	ไม่ทำงานเอาแต่ใช้ชีวิตด้วยการช่วยเหลือจากพ่อแม่หรือผู้อื่น 일은 하지 않고 부모의 등골만 빨아 먹는다.
29	등골(을) 빼먹다	ดึงกระดูกสันหลังมากิน	ไม่ทำงานเอาแต่ใช้ชีวิตด้วยการช่วยเหลือจากพ่อแม่หรือผู้อื่น 남편의 등골을 빼먹고 산다는 소리에 기분이 아주 나빴다.

30	등골(을) 뽑다	ดึงกระดูกสันหลัง	ไม่ทำงานเอาแต่ใช้ชีวิตด้วยการช่วยเหลือจากพ่อแม่หรือผู้อื่น 내 등골을 뽑아서라도 자식에게 집한 채를 마련해주고 싶다.
31	등골(을) 우리다	เคี้ยวกระดูกสันหลัง	ไม่ทำงานเอาแต่ใช้ชีวิตด้วยการช่วยเหลือจากพ่อแม่หรือผู้อื่น 저 놈이 바로 우리의 등골을 우려먹은 놈이다.
32	등골(이) 빠지다	กระดูกสันหลังหลุด	เหนื่อยเพราะทำงานหนักหรือทำงานที่ลำบาก 등골이 빠지도록 일을 했다.
33	등골이 서늘하다	กระดูกสันหลังเย็น	รู้สึกกลัว 아무도 없는 어두운 길을 걸으려니 등골이 서늘하다.
34	등골이 오싹하다	เสี้ยวกระดูกสันหลัง	รู้สึกกลัว 귀신 얘기를 들으니 등골이 오싹해졌다.
35	골격을 갖추다	จัดโครงกระดูก	จัดเตรียมสิ่งที่สำคัญ 많은 이들의 도움으로 회사의 골격을 갖추게 되었다.
36	골격을 유지하다	เก็บรักษาโครงกระดูก	รักษาสິงที่เป็นพื้นฐานไว้ 회장이 바뀌어도 우리 회사의 골격을 유지시킬 것이다.
37	골격이 서다	โครงกระดูกตั้งตรง	จัดเตรียมสิ่งที่สำคัญ 골격이 먼저 서 있어야 이번 행사를 추진할 수 있다.
38	골격이 잡히다	โครงกระดูกถูกจับ	จัดเตรียมสิ่งที่สำคัญเป็นพื้นฐาน 이제야 골격이 잡혀가는 것 같다.
39	골수에 맺히다	ต่อไขกระดูก	จดจำไว้ในส่วนลึกของใจไม่ลืม 골수에 맺힌 원한은 풀기 힘들다.
40	골수에 사무치다	ทะลุไขกระดูก	จดจำไว้ในส่วนลึกของใจไม่ลืม 그에 대한 그림움이 골수에 사무쳤다.
41	골수에 들다	เข้าในไขกระดูก	โรคได้กระจายเข้าไปลึกในร่างกาย 그녀의 아버지는 병이 골수에 들었고 한다.

42	골수에 박히다[뿌리박히다]	ตอกติดที่ไข กระดูก	เชื่อหรือคิดหรือรู้สึกบางอย่างอย่างเอาจริงเอา จัง 나는 어렸을 때 부터 여자는 암전해야 한다고 골수에 박히도록 들어왔다.
43	골수에 새기다	สลักไว้ที่ไข กระดูก	จำไว้อย่างดี 선생님의 말씀을 골수에 새기도록 하겠습니다.

สำนวนที่มีคำว่า“กระดูก” (뼈) มาจากวงความหมายของคำว่า “กระดูก” (뼈) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “กระดูก” (뼈) ที่พบในสำนวนเกาหลีมีความหมายถึง ส่วนสำคัญในการทำงาน ความคิดเห็น เนื่องจากกระดูกเป็นส่วนของร่างกายที่สำคัญในการมีชีวิตอยู่ การทำงานจึงต้องมีกระดูกเป็นส่วนสำคัญ นอกจากนี้ในสำนวนกลุ่มนี้ยังมีคำว่า “กระดูกสันหลัง” (등골) ซึ่งหมายความว่าส่วนสำคัญในการทำงานหรือใช้ชีวิต อีกทั้งคำว่า “โครงกระดูก” (뼈대, 골격) ในสำนวนจะหมายถึงการเจริญเติบโต เชื้อสายวงศ์ตระกูล และความแน่วแน่ตั้งใจ ส่วนคำว่า “ไขกระดูก” (골수)ในสำนวนจะหมายถึง ส่วนลึกของร่างกายหรือจิตใจ

1.2.2 สำนวนที่มีคำว่า “เลือด” (피) รวมถึงสำนวนที่มีคำว่า “เลือดในหัวใจ” (심혈) รวมทั้งสิ้น 26 สำนวน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้
ตารางที่ 32 สำนวนที่มีคำว่า “เลือด” (피)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	피가 거꾸로 돌다, 피가 거꾸로 솟다	เลือดหมุนกลับ ด้าน เลือดพุ่งกลับ ด้าน	รู้สึกไม่พอใจที่สถานการณ์หรือสิ่งที่ไม่ ถูกใจเอามาก ๆ ถึงขั้นโกรธ 거짓말 하는 친구를 보니 피가 거꾸로 돌았다.
2	피(가) 끓다	เลือดเดือด	ตื่นเต้นเพราะได้รับการยุแหย่หรือกระตุ้น 10대들은 그는 요즘 피가 끓는 나이다.
3	피(가) 나다	เลือดออก	ลำบากมาก(จนเลือดออก 성공하기 위해서 피 나는 노력을 하였다.
4	피가 되고 살이 되다	เป็นเลือดและ เป็นเนื้อ	ช่วยได้มาก 이번 경험이 너에게 피가 되고 살이 될 것이다.

5	피가 뜨겁다	เลือดร้อน	มีความแฉะร้อน 그는 피가 뜨거운 나이다.
6	피가 마르다	เลือดแห้ง	ทุกซี้ใจ, ทรมานใจ 딸의 합격소식을 기다리느라 피가 마른다.
7	피(가) 맺히다	ชำเลือด	มีความไม่พอใจหรือเสียใจติดอยู่ 그 소설은 우리의 피가 맺힌 역사에 대한 이야기다.
8	피가 썩기다(핏줄)	เส้นเลือดตึง	เชื่อมกันได้ด้วยความรู้สึก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความสัมพันธ์ทางสายเลือด 피가 썩기는 것을 보면 내 아들임이 틀림 없다.
9	피가 통하다	เลือดผ่านกัน	1) มีชีวิตอยู่ 그 아이는 아직 피가 통한다. 2) เชื่อมกันได้ด้วยความรู้สึก 그 사람을 보자마자 피가 통하는 것을 느낄 수 있었다.
10	피도 눈물도 없다	ไม่มีทั้งเลือด และน้ำตา	โหดร้ายอย่างไม่เห็นใจ 그는 피도 눈물도 없는 사람이니 기대하지 말아라.
11	피로 피를 씻다	ล้างเลือดด้วย เลือด	1) สายเลือดเดียวกันต่อสู้ฆ่ากัน 우리는 피로 피를 씻는 아픔을 겪었다. 2) ล้างแค้น, แก้แค้น 피로 피를 씻는 다면 더 큰 상처를 남기게 될 것이다.
12	피를 긁다	ขูดเลือด	แย่งทรัพย์สินที่คนอื่นเก็บสะสมด้วยความยากลำบาก 백성들의 피를 긁은 양반은 암행어사에게 잡혀갔다.
13	피를 나누다	แบ่งเลือด	มีความสัมพันธ์ทางสายเลือด 알고 보니 그들은 피를 나누는 형제였다.
14	피를 마시다	ดื่มเลือด	สาบานอย่างแน่วแน่ 그들은 피를 나눠 마시며 굳은 맹세를 했다.

15	피(를) 말리다	ทำเลือดแห้ง	ทำให้กระวนกระวายใจ 빨리 말해. 내 피를 말리려고 작정했니?
16	피를 받다	รับเลือด	รับพันธุกรรมด้านนิสัยหรือร่างกายจากพ่อแม่ หรือบรรพบุรุษ 그는 좋은 피를 이어받았다.
17	피(를) 보다	ดูเลือด	ได้รับความเสียหายหรือเคราะห์ร้ายอย่างใหญ่ หลวง 그렇게 성급하게 하다가 피를 보는 수가 있다.
18	피를 부르다	เรียกเลือด	นำมาซึ่งการกระทำที่ชั่วร้าย 음주운전은 피를 부르는 행동이다.
19	피를 빨다 (빨아먹다)	คั้นเลือด	ทำงานหนัก 노동자들의 피를 빨아먹는 악덕업주들은 사라져야 한다.
20	피를 토하다	อาเจียน เลือดออก	โกรธ 그는 피를 토하며 이야기하였다.
21	피(를) 흘리다	เลือดไหล	สละชีพ(ในการต่อสู้กับศัตรู) 우리 나라의 통일을 위해 많은 이들이 피를 흘렸다.
22	피에 (끓)주리다	อดเลือด	ตั้งใจจะฆ่าอย่างไร้ความปรานี 피에 끓주린 적군들은 아군을 향해 달려들었다.
23	피에 울다	ร้องที่เลือด	ร้องให้ด้วยความเสียใจมาก 그는 가족을 잃고 피에 울었다.
24	피와 살로 만들다	ทำด้วยเลือด และเนื้อ	(สิ่งที่เรียน)เข้าใจดีแล้วทำให้เป็นของตนเอง 이 회사는 내 피와 살로 만든 것이다.
25	피와 살이(, 로) 되다	กลายเป็นเลือด และเนื้อ	(สิ่งที่เรียน, ความรู้) เข้าใจดีแล้วก็ให้เป็นส่วน หนึ่งของตนเอง 지금 열심히 공부하면 나중에 너의 피와 살이 될 것이다.
26	심혈을 기울이다, 심혈을 쏟다	รวมเลือดใน หัวใจ เทเลือดในหัวใจ	ใช้ความพยายามเพื่อบรรลุเป้าหมาย 이번 작품은 심혈을 기울여 만든 만큼 기대도 크다.

สำนวนที่มีคำว่า “เลือด” (피) มาจากวงความหมายของคำว่า “เลือด” (피) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “เลือด” (피) ที่พบในสำนวนเกาหลีหมายถึงความรู้สึกต่างๆ ได้แก่ ความตื่นเต้น ความเฝ้าร้อน ความทุกข์ใจ ความปรานี และความเสียใจ นอกจากนี้ยังมีความหมายรวมถึงความสัมพันธ์ทางสายเลือด พันธุกรรม และชีวิต ส่วนคำว่า “เลือดในหัวใจ” (심혈) ในสำนวนจะมีความหมายว่าสิ่งที่สำคัญหรือความตั้งใจ

1.2.3 สำนวนที่มีคำว่า “สมอง” (골, 골치) มีจำนวน 15 สำนวน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 33 สำนวนที่มีคำว่า “สมอง” (골, 골치)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	골(를) 썩이다 골치(를) 썩이다 골머리를 썩이다	ทำสมองเน่า	เป็นกังวลใจ, ทุกข์ใจ 요즘 취직걱정에 골머리를 썩이고 있다.
2	골머리를 앓다	สมองป่วย	เป็นกังวลใจ, ทุกข์ใจ 아버지가 딸의 대학문제로 골머리를 앓고 있다.
3	골(을) 내다	เอาสมอง ออกมา	โกรธ 골내지 말고 천천히 들어봐.
4	골(을) 때리다	ตีสมอง	ไม่ปกติ, เป็นพิเศษ, เป็นที่ยกเว้น 현수는 골 때리는 행동을 많이 한다.
5	골(을) 싸매다	ห่อแล้วผูก สมอง	ทำอะไรบางอย่างด้วยแรงทั้งหมดที่มี 나는 요즘 골을 싸매고 열심히 공부하고 있다.
6	골을 썩이다	ทำสมองเน่า	ตั้งใจหมกมุ่นคิด 요즘 아들이 나의 골을 썩이고 있다.
7	골을 쓰다	ใช้สมอง	คิดและเป็นกังวลกับปัญหาใดปัญหาหนึ่ง 이 일은 골을 쓴다고 쉽게 해결될 문제는 아닌 것 같다.
8	골이 빠지다	สมองหลุด	ได้รับความเครียดมาก, ใช้สมองมากจน เครียด 자식을 먹여 살리느라고 골이 빠지도록 일을 했다.
9	골이 상투 끝까지 나다	หัวขึ้นถึงผมที่ เกล้าไว้	โกรธมาก 나의 행동을 비웃는 친구들 때문에

			나는 골이 상투 끝까지 났다.
10	골(이) 나다	สมองออกมา	โกรธ 골이 나서 아무말도 하기 싫다.
11	골(이) 비다	สมองโล่ง	ไม่มีความคิดเห็นของตนเอง 그 사람은 돈만 많았지 골이 빈 것 같다.
12	골(이) 오르다	สมองขึ้น	โกรธ 골이 올라 다짜고짜 화를 내 버렸다.
13	골치(가) 아프다	เจ็บสมอง	(มีเรื่องหรือสถานการณ์)แก้ไขได้ยาก 요즘 사업 문제로 골치가 아프다.
14	골치(를) 앓다	สมองป่วย	แก้ไขได้ยาก 지구는 환경 문제로 골치를 앓고 있다.
15	골칫덩어리	ก้อนสมอง	ตัวก่อกวน 내가 가장 아끼던 컴퓨터가 이제는 골칫덩어리가 되어버렸다.

สำนวนที่มีคำว่า “สมอง” (골, 골치) มาจากวงความหมายของคำว่า “สมอง” (골, 골치) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “สมอง” (골, 골치) ที่พบในสำนวนเกาหลีหมายถึงความรู้สึกต่างๆ ได้แก่ ความโกรธ ความกังวล และความเครียด เนื่องจากสมองเป็นการรับรู้ความรู้สึกต่างๆ

1.2.4 สำนวนที่มีคำว่า “หลุดเลือด” (맥) มีจำนวน 12 สำนวน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้ ตารางที่ 34 สำนวนที่มีคำว่า “หลุดเลือด” (맥)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	맥(도) 모르다	ไม่รู้จักแม้ หลุดเลือด	ไม่สามารถรู้เรื่องภายในงาน 그는 맥도 모르면서 나서기만 한다.
2	맥(을) 놓다	วางหลุดเลือด	คลายความกังวลแล้วได้แต่เหม่อ 한참을 맥을 놓고 멍하니 앉아 있었다.
3	맥(을) 보다	ดูหลุดเลือด	1) ชีพจรเต้นเร็วแล้วค่อยๆดูความแข็งช้า 그 한의원은 맥을 잘 보기로 유명하다.

			2) สังเกตสายตาและท่าทีของคนอื่น 그들과 같이 밥을 먹으며 맥을 보니 그 둘은 사귀고 있는 것이 분명하다.
4	맥(을) (못) 추다	คุมหลุดเลือด ไม่ได้	ใช้พลังไม่เต็มประสิทธิภาพเพราะมีคน ที่เหนือกว่ากดไว้ 우리팀은 첫 경기에 맥도 못 추고 쓰러지고 말았다.
5	맥(을) 쓰다	ใช้หลุดเลือด	ใช้ความรู้สึกหรือกำลังเพื่อแสดงประสิทธิภาพ ออกมา 우리팀은 오늘은 맥 한번 못 쓰고 지고 말았다.
6	맥(을) झा다	หยิบหลุด เลือด	ล่วงรู้จิตใจของผู้อื่น 그는 나를 맥 झा어보려고 물어본 것이 분명하다.
7	맥(이) 끊어지다	หลุดเลือด ขาด	หมดความรู้สึก, หมดความหวัง 첫 경기부터 탈락하자 선수들의 맥이 끊어져 버렸다.
8	맥(이) 나다	หลุดเลือด เกิดขึ้น	หมดแรงหรือความต้องการลดลง 하루 종일 앉아서 일만 했더니 맥이 다서 더이 상 일을 할 수가 없다,
9	맥(이) 닿다	สัมผัสหลุด เลือด	เชื่อมต่อกันได้ 그 회사와 맥이 닿기 위해 노력했지만 잘 되지 않았다.
10	맥(이) 빠지다	หลุดเลือด หลุด	(คลายความประหม่าหรือหมดสิ้นความหวัง) ไม่มีกำลัง, หมดเรี่ยวแรง 불합격소식에 맥이 빠져버렸다.
11	맥(이) 없다	ไม่มีหลุดเลือด	ไม่มีกำลัง, ไม่มีแรง 이틀 동안 거의 먹지 못해 맥이 없다.
12	맥(이) 풀리다	หลุดเลือด คลาย	(คลายความประหม่าหรือหมดสิ้นความหวัง) ไม่มีกำลัง, หมดเรี่ยวแรง 응원하러 와주는 사람이 아무도 없어 맥이 풀려버렸다.

จำนวนที่มีคำว่า “หลุดเลือด” (맥) มาจากวงความหมายของคำว่า “หลุดเลือด” (맥) ที่นอกจาก
จะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “หลุดเลือด” (맥) ที่พบในจำนวน

เกาหลีหมายถึง ความรู้สึกต่างๆ ได้แก่ ความต้องการ ความหวัง ความกังวล นอกจากนี้ยังหมายถึงความถึงกำลังหรือเรี่ยวแรงอีกด้วย

1.2.5 จำนวนที่มีคำว่า “เนื้อ” (살) มีจำนวน 10 จำนวน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้
ตารางที่ 35 จำนวนที่มีคำว่า “เนื้อ” (살)

ลำดับที่	จำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้จำนวน
1	살을 깎고 뼈를 갈다	ตัดเนื้อแล้วบดกระดูก	ลำบาก, พยายาม 이 정도의 점수를 내기 위해서는 살을 깎고 뼈를 가는 노력을 해야 한다.
2	살을 깎다	ตัดเนื้อ	ประสบความลำบาก 승리하기 위해 살을 깎는 노력을 했다.
3	살을 도려내다	เจาะเนื้อ	เจ็บปวดมาก 친구의 배신에 살을 도려내는 듯한 아픔을 겪었다.
4	살(을) 떨다	เนื้อสั่น	คลื่นเหือดดาลหรือกลัว 민정이는 그 친구얘기만 나오면 살을 떨었다.
5	살을 맞대다	เอาเนื้อเทียบกัน	อยู่ด้วยกันโดยมีความสัมพันธ์ทางร่างกาย 부부가 살을 맞대고 살아야 정이 든다고 한다.
6	살(을) 박아 치다	ต่อยเนื้อ	ตีแรงๆ 친구가 나에게 살을 박아 치고 도망갔다.
7	살(을) 붙이다	ติดเนื้อ	เพิ่มติดเข้าไป 이 내용에 살을 조금만 더 붙이면 아주 훌륭한 보고서가 될 것 같다.
8	살(을) 섞다	ผสมเนื้อ	มีความสัมพันธ์ทางเพศ, ใช้ชีวิตอยู่อย่างสามีภรรยา 남편과 살을 섞은 첫날 아이가 생겼다.
9	살을 예고 소금 치는 소리	เสียงตัดเนื้อแล้วพ่นเกลือ	คำพูดที่เสียดแทงและรุนแรง 누군가 살을 예고 소금 치는 소리를 하더라도 나는 굴하지 않을 것이다.

10	살(이) 깊다	เนื้อลึก	เนื้อหนาหรือเนื้อเยอะ 유리에 찢렸지만 살이 깊어 다행히 크게 다치지 않았다.
----	---------	----------	---

สำนวนที่มีคำว่า “เนื้อ” (살) มาจากวงความหมายของคำว่า “เนื้อ” (살) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “เนื้อ” (살) ที่พบในสำนวนเกาหลีหมายถึง ความเป็นอยู่ ซึ่งเมื่อมีความเป็นอยู่ที่ดีย่อมมีเนื้อมาก แต่เมื่อมีการเจ็บหรือตัดเนื้อแสดงว่าความเป็นอยู่ค่อนข้างลำบาก นอกจากนี้ยังพบว่า “เนื้อ” มีความหมายรวมถึงความสัมพันธ์ทางร่างกายเป็นการคำว่า “เนื้อ” มาเป็นนามนัยแทนร่างกายทั้งหมด เมื่อเนื้อติดกันก็หมายถึงทั้งร่างกายติดกัน

1.2.6 สำนวนที่มีคำว่า “แก้วหู” (귀청) มีจำนวน 5 สำนวน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้ ตารางที่ 36 สำนวนที่มีคำว่า “แก้วหู” (귀청)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	귀청(이) 떨어지다	แก้วหูหล่น	เสียงดังมาก เหมือน 귀청(이) 찢어지다. 귀청이 떨어질 정도로 큰 소리로 소리를 질렀다.
2	귀청(이) 찢어지다	แก้วหูฉีก	เสียงดังมาก เหมือน 귀청(이) 떨어지다. 귀청이 찢어질 정도로 큰 소리로 소리를 질렀다.
3	귀청을 때리다	ตีแก้วหู	ได้ยินเสียงดังมาก 천둥 소리가 내 귀청을 때렸다.
4	귀청을 떼다	ดึงแก้วหูออก	เสียงดังมาก เหมือน 귀청(이) 떨어지다. 귀청이 떨어 정도로 큰 소리로 소리를 질렀다.
5	귀청이 터지다	แก้วหูระเบิด	เสียงดังมาก เหมือน 귀청(이) 떨어지다. 귀청이 터질 정도로 큰 소리로 소리를 질렀다.

สำนวนที่มีคำว่า “แก้วหู” (귀청) มาจากวงความหมายของคำว่า “แก้วหู” (귀청) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “แก้วหู” (귀청) ที่พบในสำนวนเกาหลีหมายถึง ลักษณะอาการรับฟังเสียงที่ดังมากจึงเอามาเปรียบว่าแก้วหูจะรับไม่ไหว

1.2.7 สำนวนที่มีคำว่า “ลึ้นไก” (목젓) มีจำนวน 4 สำนวน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้
 ตารางที่ 37 สำนวนที่มีคำว่า “ลึ้นไก” (목젓)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	목젓이 간질간질하다	คันลึ้นไก	อยากพูด 나는 그녀를 보자 마자 목젓이 간질간질해졌다.
2	목젓이 내리다	ลึ้นไกลง	ลึ้นไกบวมเพราะเป็นหวัดหรือจากการทำงานหนัก 목젓이 내려 말하기 대회에 나갈 수 없게 되었다.
3	목젓(이) 떨어지다, 목젓이 닳다	ลึ้นไกหลุด, ลึ้นไกสึก	อยากกินมากๆ 고기 굽는 냄새를 맡으니 목젓이 떨어질 지경이다.
4	목젓이 타는 것 같다	ดูเหมือนลึ้นไก จะไหม้	ประหม่าใจเต้น 연설장에 들어서니 갑자기 목젓이 타는 것 같다.

สำนวนที่มีคำว่า “ลึ้นไก” (목젓) มาจากวงความหมายของคำว่า “ลึ้นไก” (목젓) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “ลึ้นไก” (목젓) ที่พบในสำนวนเกาหลีหมายถึง ส่วนสำคัญในการพูด ส่วนเล็กๆ ในร่างกายแต่เมื่อเกิดผลกระทบก็จะทำให้ร่างกายย่อยยับได้นอกจากนี้ยังหมายความถึงอาการอยากทานมากๆ และความรู้สึกประหม่า

1.2.8 สำนวนที่มีคำว่า “กล่องเสียง” (목청) มีจำนวน 3 สำนวน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้
 ตารางที่ 38 สำนวนที่มีคำว่า “กล่องเสียง” (목청)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	목청을 높이다, 목청(을) 돋우다	ทำหลอดเสียง ขึ้นสูง	แสดงความคิดเห็นทำเสียงขึ้นสูง 목청을 높여 이야기 했지만 아무도 내 의견을 들어 주지 않았다.
2	목청을 뽑다	หยิบหลอด เสียง	แสดงความคิดเห็นขึ้นเสียงสูง(ร้องเพลง) 분위기도 좋은데 목청을 뽑아보아라.
3	목청이 크다	หลอดเสียง	พูดแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่าง

		ใหญ่	ดูเด็ด 목청이 크다고 해서 무조건 이기는 것은 아니다.
--	--	------	--------------------------------------

สำนวนที่มีคำว่า “กล่องเสียง” (목청) มาจากวงความหมายของคำว่า “กล่องเสียง” (목청) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “กล่องเสียง” (목청) ที่พบในสำนวนเกาหลีหมายถึง การร้องเพลงและการแสดงความคิดเห็น

1.2.9 สำนวนที่มีคำว่า “ปอด” (허파) มีจำนวน 1 สำนวน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้ ตารางที่ 39 สำนวนที่มีคำว่า “ปอด” (허파)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	허파에 바람이 들다	มีลมเข้าที่ปอด	หัวเราะอย่างไม่มีเหตุผลบ่อยๆ 허파에 바람이 든 사람처럼 실실 웃어대기만 하였다.

สำนวนที่มีคำว่า “ปอด” (허파) มาจากวงความหมายของคำว่า “ปอด” (허파) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “ปอด” (허파) ในสำนวนคือปอดเป็นอวัยวะที่เมื่อหัวเราะแล้วจะมีลมเข้าไป ดังนั้นการที่มีลมเข้าไปในปอดมากจึงหมายถึงการหัวเราะบ่อยๆ

1.2.10 สำนวนที่มีคำว่า “ไขมัน” (군살) มีจำนวน 1 สำนวน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้ ตารางที่ 40 สำนวนที่มีคำว่า “ไขมัน” (군살)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	군살(을) 빼다	ตัดไขมัน	ขจัดสิ่งที่ไม่จำเป็น 군살을 빼야 우리 회사도 이익을 남길 수 있을 것이다.

สำนวนที่มีคำว่า “ไขมัน” (군살) มาจากวงความหมายของคำว่า “ไขมัน” (군살) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “ไขมัน” (군살) ในสำนวนคือ สิ่งที่ไม่จำเป็น

1.3 ประเภทสำนวนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จับถ่าย คือ สำนวนที่มีคำเกี่ยวกับสิ่งต่างๆที่ร่างกายขับออกมา เช่น น้ำลาย, น้ำตา, เหงื่อ, ซี้ไคล, อุจจาระ ฯลฯ โดยจำแนกรายละเอียดตามลำดับจำนวนดังตารางต่อไปนี้ ตารางที่ 41 สำนวนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จับถ่าย

ลำดับที่	สำนวนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จับถ่าย	จำนวน (สำนวน)	ร้อยละ
1	เหงื่อ (땀)	12	27.9
2	น้ำตา(눈물)	11	25.6
3	อุจจาระ(똥)	10	23.2
4	น้ำลาย (침)	5	11.6
5	ซี้ไคล” (때)	3	7
6	เลือดกำเดา (코피)	2	4.7
	รวม	43	100

จากตารางข้างต้นสรุปได้ว่าสิ่งที่จับถ่ายที่นำมาเปรียบเทียบเป็นสำนวนมากที่สุดคือเหงื่อ (땀) มีจำนวน 12 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 27.9 และสิ่งที่จับถ่ายที่นำมาเปรียบเทียบเป็นสำนวนน้อยที่สุดคือ เลือดกำเดา (코피)มีจำนวน 2 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 4.7 รายละเอียดของสำนวนมีดังต่อไปนี้

1.3.1 สำนวนที่มีคำว่า “เหงื่อ” (땀) มีจำนวน 12 สำนวนดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้ ตารางที่ 42 สำนวนที่มีคำว่า “เหงื่อ” (땀)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	땀(을) 들이다	ข้อมสี้เหงื่อ	พักผ่อน 먼저 땀을 들이고 다시 일을 시작하자.
2	땀(을) 빼다	ตัดเหงื่อ	เหนื่อยยากมาก 컴퓨터가 갑자기 고장이 나서 고치느라 땀을 뺐다.
3	땀(을) 쏟다	ทำเหงื่อหก	ทำงานอย่างขยัน 망가진 책상을 고치느라 땀을 쏟았다.
4	땀(을) 흘리다	ทำเหงื่อไหล	ทำงานอย่างขยัน 땀을 흘려 일한 보람이 있다.

5	땀으로 미역을 감다		เหงื่อไหลออกมาก 운동을 하고 나니 땀으로 미역을 감은 듯 하였다.
6	땀(이) 나다	เหงื่อออก	ประสบเหตุร้าย 발에 땀이 나도록 열심히 뛰어 다녔다.
7	땀(이) 빠지다	เหงื่อหลุด	เหนื่อย 땀이 빠지는 일을 하고 있지만 보람도 크다.
8	식은땀(을) 흘리다	ทำเหงื่อเย็นไหล	สับสน(ด้วยความประหม่า) 입사 면접 때 처음으로 식은 땀이 흘렀다고 말했다.
9	식은땀(이) 나다	เหงื่อเย็นไหล	สับสน 내 차례가 다가오니 손에 식은 땀이 났다.
10	진땀(을) 내다, 진땀(을) 빼다, 진땀(을) 흘리다 피땀(이) 흐르다	เหงื่อ(ที่เกิดจาก ความพยายามหรือ ความลำบาก)ไหล ออกมา เหงื่อเลือดไหล	เหนื่อยยากมาก 차가 너무 막혀 제 시간에 맞춰 오느라 진땀을 뺐다.
11	피땀(을) 흘리다	ทำเหงื่อเลือดไหล	ขยันทำงานและมีความพยายามและ ยากลำบาก 이것은 내가 피땀을 흘려 만든 작품이다.
12	비지땀(을) 흘리다	เหงื่อ(ที่เกิดจาก การทำงานหนัก) ไหล	เหนื่อยมาก 그는 비지땀을 흘리며 일하고 있다.

สำนวนที่มีคำว่า “เหงื่อ” (땀) มาจากวงความหมายของคำว่า “เหงื่อ” (땀) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “เหงื่อ” (땀) ในสำนวนคือ การทำงานและความเหน็ดเหนื่อย เนื่องจากเมื่อมีการทำงานมากย่อมมีเหงื่อไหลเป็นจำนวนมากแสดงถึงความเหน็ดเหนื่อยจากการทำงาน

1.3.2 จำนวนที่มีคำว่า “น้ำตา” (눈물) มีจำนวน 11 จำนวน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้
 ตารางที่ 43 จำนวนที่มีคำว่า “น้ำตา” (눈물)

ลำดับที่	จำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้จำนวน
1	눈물을 머금다	น้ำตาคลอ	อดทนไว้ 눈물을 머금은 채 고향을 떠나야 했다.
2	눈물을 삼키다	กลืนน้ำตา	อดทนไว้ 슬픈 모습을 보이기 싫어 눈물을 삼켰다.
3	눈물(이) 나다	น้ำตาออกมา	ประทับใจ, ตื้นตันใจ 정든 친구들과 헤어지려고 하니 눈물이 난다.
4	눈물이 앞을 가리다	น้ำตาบัง ด้านหน้า	เศร้า 눈물이 앞을 가려 말을 잊지 못했다.
5	눈물(이) 없다	ไม่มีน้ำตา	ไม่มีความเมตตากรุณา, ไม่มีจิตใจเกื้อการุ 그는 눈물이 없는 사람이다.
6	눈물이 핑 돌다	น้ำตาเอ่อ	เศร้า 딸을 시집보내려니 눈물이 핑 돌았다.
7	눈시울을 붉히다	น้ำตาเป็นสีแดง	ประทับใจ 내가 작별인사를 하자 친구들이 눈시울을 붉혔다.
8	눈시울이 뜨거워지다	น้ำตาร้อนขึ้น	ประทับใจ 사랑하는 이를 떠나보내는 여자 주인공을 보니 내 눈시울이 뜨거워졌다.
9	피눈물(을) 뿌리다	โปรยน้ำตาเลือด	ลำบาก 가족을 잃고 피눈물을 뿌리며 아무도 없는 집으로 돌아왔다.
10	피눈물(을) 흘리다	น้ำตาเลือดไหล	ลำบาก 우리가 속을 섞어 어머니께서 피눈물을 흘리셨다.
11	피눈물(이) 나다	น้ำตาเลือดออก	ลำบาก 어머니 눈에서 피눈물 나지 않게 잘 해 드러라.

สำนวนที่มีคำว่า “น้ำตา” (눈물) มาจากวงความหมายของคำว่า “น้ำตา” (눈물) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “น้ำตา” (눈물) ในสำนวนคือ ความอดทน ความเศร้า ความประทับใจ และความยากลำบาก เนื่องจากเมื่อมีความรู้สึกเศร้าหรือประทับใจคนจะแสดงออกด้วยการร้องไห้มีน้ำตาออกมา เมื่อมีการกลืนน้ำตาก็จะหมายความว่าอดทน และเมื่อมีน้ำตาออกมามากๆก็จะมี ความหมายถึงความยากลำบาก

1.3.3 สำนวนที่มีคำว่า “อุจจาระ” (똥) มีจำนวน 10 สำนวน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้ ตารางที่ 44 สำนวนที่มีคำว่า “อุจจาระ” (똥)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	똥(이) 되다	เป็นอุจจาระ	เสียหน้า, เสียเกียรติ 이번 일로 내 얼굴굴이 똥이 되어 버려 속이 상한다.
2	똥오줌(을) 못 가리다	ไม่สามารถ แยกแยะอุจจาระ กับปัสสาวะได้	ไม่สามารถแยกเรื่องส่วนตัวได้ 아직 어려 똥오줌을 못 가리는 모양이니 네가 이해해라.
3	똥(을) 싸다	ถ่ายอุจจาระ	ทำเรื่องพัง, ทำงานพัง 똥 싸게 일해도 돌아오는 건 아무 것도 없다.
4	똥끝이 타다	ปลายอุจจาระ ไหม้	จิตใจเป็นกังวลมาก 마감일이 오늘인데 다 하지 못해 똥끝이 탄다.
5	똥(을) 밟다	เหยียบอุจจาระ	โชคไม่ดี, ชวย 똥 밟았다고 생각하고 잊어버려.
6	똥줄(이) 나게	สายอุจจาระริบ ออกมา	ริบหนึ่ 그 아이는 내가 나타나자 똥줄이 나게 도망을 갔다.
7	똥줄(이) 당기다	ดึงสายอุจจาระ	ใจเสาะ 빌린 돈 값을 날이 되었는데 아직 돈을 못 구해서 똥줄이 당긴다.
8	똥줄(이) 타다	สายอุจจาระไหม้	ใจเสาะ 발표일이 다가오니 똥줄이 탄다.

9	피똥(을) 싸다	ถ่ายอุจจาระ เลือด	ลำบากมากหรือตกอยู่ในสถานการณ์ที่ ยากลำบาก 한번도 해본 적 없는 일을 하려니 피똥싸겠다.
10	죽을 똥(을) 싸다	ถ่ายอุจจาระ ลำบากมาก	เหนื่อยมากในการทำงาน 죽을 똥을 쌀 정도로 열심히 일을 하였다.

สำนวนที่มีคำว่า “อุจจาระ” (똥) มาจากวงความหมายของคำว่า “อุจจาระ” (똥) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “อุจจาระ” (똥) ในสำนวนคือ เรื่องส่วนตัว เกียรติยศหน้าตา และความซวย

1.3.4 สำนวนที่มีคำว่า “น้ำลาย” (침) มีจำนวน 5 สำนวน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้ ตารางที่ 45 สำนวนที่มีคำว่า “น้ำลาย” (침)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	침 발라 놓다	ทาน้ำลายไว้	แสดงความเป็นเจ้าของ 이 물건은 내가 침 발라 놓은 거니까 가져갈 생각하지마!
2	침(을) 뱉다	ถ่มน้ำลาย	ดูหมิ่น, ดูถูก, เหยียดหยาม 돈 없이는 살 수 없는 이세상에 침을 뱉었다.
3	침(을) 삼키다	กลืนน้ำลาย	ปรารถนาสิ่งที่ดีๆ 내 친구는 좋은 조건의 남자를 보자 침을 삼켰다.
4	침(을) 흘리다	น้ำลายไหล	ปรารถนา(สิ่งดี ๆ) 남자들이 길가는 여자를 보며 침을 흘렸다.
5	침이 마르도록	จนน้ำลายแห้ง	อย่างมาก 그 사람에게 대해서 침이 마르도록 칭찬을 했다.

สำนวนที่มีคำว่า “น้ำลาย” (침) มาจากวงความหมายของคำว่า “น้ำลาย” (침) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “น้ำลาย” (침) ในสำนวนคือ ความเป็นเจ้าของ การดูหมิ่นเหยียดหยาม และความปรารถนา เนื่องจากอาหารที่ตนเองรับประทานแล้วย่อมมี

น้ำลายติดอยู่ และการถ่มน้ำลายถือเป็นการแสดงความไม่สุภาพต่อผู้อื่น นอกจากนี้เมื่อคนเรามีความต้องการอยากทานบางอย่างมาก ๆ ก็จะมีน้ำลายไหล

1.3.5 สำนวนที่มีคำว่า “ชี้ไคล” (때) มีจำนวน 3 สำนวน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้ ตารางที่ 46 สำนวนที่มีคำว่า “ชี้ไคล” (때)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	때(가) 묻다	ชี้ไคลติด	รู้จักและเข้าใจโลกดีขึ้น 나이가 드니 나도 점점 때가 묻는 것 같다.
2	때(를) 벗다	ถอดชี้ไคล	ชัดเจน, ชัดถู 때를 벗으니 이제 사람같다.
3	때 빼고 광내다	ชัดชี้ไคลแล้ว สดใส	แต่งตัวอย่างดี 나는 오늘 때 빼고 광내고 친구의 결혼식에 갔다.

สำนวนที่มีคำว่า “ชี้ไคล” (때) มาจากวงความหมายของคำว่า “ชี้ไคล” (때) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “ชี้ไคล” (때) ในสำนวนคือ ความสกปรก เมื่อมีการชัดชี้ไคลร่างกายก็จะสะอาดขึ้น

1.3.6 สำนวนที่มีคำว่า “เลือดกำเดา” (코피) มีจำนวน 2 สำนวน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้ ตารางที่ 47 สำนวนที่มีคำว่า “เลือดกำเดา” (코피)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	코피(가) 터지다	เลือดกำเดา ทะลัก	ถูกต้องดี 그 사람에게 덤벼다가는 네 코피만 터질 것이다.
2	코피(를) 쏟다	เลือดกำเดาไหล	ขาดทุน 열심히 일해주었지만 이익은 커녕 내 코피만 쏟았다.

สำนวนที่มีคำว่า “เลือดกำเดา” (코피) มาจากวงความหมายของคำว่า “เลือดกำเดา” (코피) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “เลือดกำเดา” (코피) ในสำนวนคือ ความเสียหายที่เกิดกับร่างกายหรือทรัพย์สิน

1.4 ประเภทสำนวนที่มีความเกี่ยวข้องกับร่างกาย คือ สำนวนที่มีคำที่เป็นมีส่วนเกี่ยวข้องกับร่างกาย เช่น พลังที่ออกจากร่างกาย ระบบประสาท วิศวกรรม ฯลฯ โดยจำแนกรายละเอียดตามลำดับจำนวนดังตารางต่อไป

ตารางที่ 48 สำนวนที่มีความเกี่ยวข้องกับร่างกาย

ลำดับที่	สำนวนที่มีความเกี่ยวข้องกับร่างกาย	จำนวน (สำนวน)	ร้อยละ
1	พลังที่ออกจากร่างกาย (기)	10	45.4
2	ประสาท (신경)	6	27.3
3	วิศวกรรม(주름, 주름살)	3	13.6
4	ไฟ, เนืองอก (혹)	2	9.1
5	ความดันโลหิต (혈압)	1	4.6
	รวม	22	100

จากตารางข้างต้นสรุปได้ว่าสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับร่างกายที่นำมาเปรียบเทียบเป็นสำนวนมากที่สุดคือ พลังที่ออกจากร่างกาย (기) มีจำนวน 10 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 45.4 และสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับร่างกายที่นำมาเปรียบเทียบเป็นสำนวนน้อยที่สุดคือ ความดันโลหิต (혈압) มีจำนวน 1 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 4.6 รายละเอียดของสำนวนมีดังต่อไปนี้

1.4.1 สำนวนที่มีคำว่า “พลังที่ออกจากร่างกาย” (기) มีจำนวน 10 สำนวน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 49 สำนวนที่มีคำว่า “พลังที่ออกจากร่างกาย” (기)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	기(가) 꺾이다	ทำให้พลัง(ที่ออกจากร่างกาย)หัก	ตัดทอนเกียรติทำให้อ่อนกำลังลง 못한다고 혼을 냈더니 기가 꺾여 더 이상 할 생각을 안 한다.
2	기(가) 나다, 기(가) 살다	เกิดพลัง(ที่ออกจากร่างกาย) มีพลัง(ที่ออกจากร่างกาย)ขึ้นมา	มีพลัง, มีแรง 친구들의 지원을 들으니 기가 났다. 아버지의 기가 살도록 열심히 공부해야 한다.

3	기(가) 막히다	พลัง(ที่ออกจากร่างกาย)ติดขัด	1) เมื่อตกใจหรือยอมรับไม่ได้ 우리는 그의 행동에 기가 막혀 헛웃음만 나왔다. 2) ยิ่งใหญ่จนไม่รู้ว่าจะพูดอย่างไร, มากๆ 이 가게 음식은 기가 막히게 맛있다.
4	기(가) 세다	พลัง(ที่ออกจากร่างกาย)แรง	มีนิสัยที่เข้มแข็ง 바닷가 쪽에 사는 사람들은 기가 센 편이다.
5	기(가) 죽다	พลัง(ที่ออกจากร่างกาย)ตาย	ตัดทอนเกียรติ, ทำให้อ่อนกำลังลง 그 사람 앞에만 서면 기가 죽는다.
6	기가 질리다	พลัง(ที่ออกจากร่างกาย)ซีซลาด	ซีซลาดจึงไม่มีความกล้าหาญ 그 사람의 덩치를 보고 기가 질려버렸다.
7	기(가) 차다	พลัง(ที่ออกจากร่างกาย)เต็มดั้น	1) เหลวไหล, ไร้สาระ, ไร้เขต 자기의 잘못을 나에게 뒤집어 씌우려고 하다니! 기가 차서 말이 안 나온다. 2) ยอดเยี่ยม, เก่งดี 우리 엄마 요리솜씨는 기가 차게 맛있다.
8	기(를) 쓰다	ใช้ลมพลัง(ที่ออกจากร่างกาย)	ใช้กำลังทั้งหมด 그는 이 일에 기를 쓰고 덤벼들었다.
9	기(를) 죽이다	ฆ่าพลัง(ที่ออกจากร่างกาย)	ตัดทอนเกียรติแล้วคุกคาม 어른들이 어린아이의 기를 죽여서는 안 된다.
10	기(를) 펴다, 기(를) 못 펴다	แผ่พลัง(ที่ออกจากร่างกาย), แผ่พลัง(ที่ออกจากร่างกาย) ไม่ได้	หลุดจากแรงกดดันต่างๆและทำตามใจ ตนเองได้, ได้รับการกดดันทางความรู้สึก 아내 앞에서는 기를 못 펴고 지낸다.

สำนวนที่มีคำว่า “พลังที่ออกจากร่างกาย” (기) มาจากวงความหมายของคำว่า“พลังที่ออกจากร่างกาย” (기) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า“พลังที่

ออกจากร่างกาย” (기) ในสำนวนคือ กำลังใจ ความเข้มแข็ง ความกล้าหาญ และความภาคภูมิใจ ทั้งนี้ เนื่องจากเมื่อมีพลังในร่างกายมาก ก็ย่อมมีกำลังใจ มีความกล้าหาญ เข้มแข็งที่จะฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆได้

1.4.2 สำนวนที่มีคำว่า “ประสาท” (신경) มีจำนวน 6 สำนวน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้ ตารางที่ 50 สำนวนที่มีคำว่า “ประสาท” (신경)

ลำดับที่	สำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้สำนวน
1	신경(을) 건드리다	สะกิดประสาท	กวนประสาท 동생은 자주 내 신경을 건들인다.
2	신경을 곤두세우다	ตั้งประสาทขึ้น	ตั้งใจมากขึ้น 회사 사람들 모두 이번 일에 신경을 곤두세우고 있다.
3	신경(을) 끊다	ประสาทขาด	ไม่มีความสนใจ 내 일에 신경을 끊고 네 일이나 해라.
4	신경(을) 쓰다	ใช้ประสาท	มีความสนใจ 쓸데없는 일에 신경쓰지 마라.
5	신경이 가늘다	ประสาทบาง	ในเรื่องเล็กๆก็ระวังมากเหมือนเป็นเรื่องใหญ่ 그녀는 신경이 가늘고 예민한 사람이다.
6	신경이 굵다	ประสาทหนา	ใจกว้างไม่คิดมากในเรื่องต่างๆ 이번일은 신경이 굵은 철수 씨가 맡아서 해 보세요.

สำนวนที่มีคำว่า “ประสาท” (신경) มาจากวงความหมายของคำว่า “ประสาท” (신경) ที่นอกจาก จะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “ประสาท” (신경) ในสำนวนคือ ความตั้งใจ ความสนใจ และเรื่องที่สำคัญ

1.4.3 จำนวนที่มีคำว่า “ริ้วรอย” (주름, 주름살) มีจำนวน 3 จำนวน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไป

ตารางที่ 51 จำนวนที่มีคำว่า “ริ้วรอย” (주름, 주름살)

ลำดับที่	จำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้จำนวน
1	주름살이 늘어나다	ริ้วรอยเพิ่มขึ้น	เกิดความกังวลมากขึ้น 자식걱정에 주름살이 늘어난다.
2	주름(살)이 지다	เกิดริ้วรอย	มีอาการกังวล 주름살이 진 부모님의 얼굴을 보니 마음이 짠하다.
3	주름(을) 잡다	จับริ้วรอย	ยึดถือความเป็นผู้นำแล้วทำตามใจตัวเอง 내가 한때는 우리동네에서 주름을 좀 잡았었다.

จำนวนที่มีคำว่า “ริ้วรอย” (주름, 주름살) มาจากวงความหมายของคำว่า “ริ้วรอย” (주름, 주름살) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “ริ้วรอย” (주름, 주름살) ในจำนวนคือ ความกังวล และความเป็นตัวของตัวเอง

1.4.4 จำนวนที่มีคำว่า “ไผ่, เนืองออก” (혹) มีจำนวน 2 จำนวน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไป

ตารางที่ 52 จำนวนที่มีคำว่า “ไผ่, เนืองออก” (혹)

ลำดับที่	จำนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้จำนวน
1	혹(을) 달다	มีไผ่ติดอยู่	มีลูกกับสามีหรือภรรยาเก่า 재혼인 것도 못마땅한데 혹까지 달고 결혼한다고 한다.
2	혹(을) 떼려다 혹 붙이다	เอาไผ่ออกแล้วก็ติดไผ่	เอาความกังวลหรือสิ่งไม่ดีออกไปแต่ก็เอากลับมาอีก 그는 혹 떼려다 혹 붙이고 돌아왔다.

จำนวนที่มีคำว่า “ไผ่, เนืองออก” (혹) มาจากวงความหมายของคำว่า “ไผ่, เนืองออก” (혹) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “ไผ่, เนืองออก” (혹) ในจำนวนคือ ภาวะ และความกังวล

1.4.5 ส่วนวนที่มีคำว่า “ความดันโลหิต” (혈압) มีจำนวน 1 ส่วนวน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไป

ตารางที่ 53 ส่วนวนที่มีคำว่า “ความดันโลหิต” (혈압)

ลำดับที่	ส่วนวน	คำแปล	ความหมายและตัวอย่างประโยคที่ใช้ส่วนวน
1	혈압(을) 올리다	เพิ่มความดันขึ้น	โกรธ, โมโห 아들녀석이 시킨 일은 안 하고 내 혈압만 올리고 있다.

ส่วนวนที่มีคำว่า “ความดันโลหิต” (혈압) มาจากวงความหมายของคำว่า “ความดันโลหิต” (혈압) ที่นอกจากจะมีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ความหมายของคำว่า “ความดันโลหิต” (혈압) ในส่วนวนคือ ระดับของอารมณ์ หากความดันขึ้นสูงก็หมายถึงระดับอารมณ์โกรธมากขึ้น

จากข้อมูลส่วนวนที่เกี่ยวกับร่างกายข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปสาเหตุที่เกิดส่วนวนเกาหลีได้ดังนี้

- 5) เพื่อสื่อความรู้สึกให้ชัดเจนเพียงพอโดยการประหยัดคำ
- 6) เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้คำบางคำที่หยาบคาย คำต้องห้าม คำที่พูดแล้วทำให้ผู้ฟังไม่สบายใจ
- 7) เพื่อให้เกิดความสุภาพหรือเหมาะสมกับฐานะของบุคคล

2. โครงสร้างของส่วนวนเกาหลีที่เกี่ยวกับร่างกาย

จากการศึกษาข้อมูลส่วนวนเกาหลีที่เกี่ยวกับร่างกายพบโครงสร้างส่วนวน 14 แบบ ดังต่อไปนี้

2.1 นามวลี

ตัวอย่าง

1) 골칫덩어리	(ก้อนสมอง)
2) 코 묻은 돈	(เงินที่ฝังที่จมูก)
3) 천의 얼굴	(พันหน้า)
4) 발등의 불	(ไฟที่หลังเท้า)
5) 발목잡기	(การจับข้อเท้า)

2.2 วิเศษณ์วลี

ตัวอย่าง

1) 똥줄이 빠지게	(อย่างสายอุจจาระจะหลุด)
2) 침이 마르도록	(จนน้ำลายแห้ง)

- 3) 목이 찢어지게 (อย่างคอจะฉีก)
- 4) 눈이 뚫어지게 (อย่างตาจะทะลุ)
- 5) 눈이 가매지게 (จนตาดำลง)

2.3 ประธาน + ภาคแสดง โดยโครงสร้างของสำนวนเกาหลีส่วนใหญ่จะมีลักษณะเช่นนี้

ตัวอย่าง

- 1) 입이 궁금하다 (ปากอยการู้)
- 2) 제 눈의 안경이다 (เป็นแว่นตาของตาฉัน)
- 3) 콧등이 세다 (สันจมูกแข็ง)
- 4) 몸이 무겁다 (ร่างกายหนัก)
- 5) 머리가 가볍다 (หัวเบา)

2.4 ประธาน + กรรม + ภาคแสดง โดยลักษณะโครงสร้างนี้ไม่ปรากฏในสำนวนเกาหลีมากนัก

ตัวอย่าง

- 눈물이 앞을 가리다 (น้ำตาบังด้านหน้า)

2.5 ประธาน+ ส่วนเสริม + ภาคแสดง

ตัวอย่าง

- 1) 가슴이 솟등걸이 되다 (ใจกลายเป็นเก้าอี้)
- 2) 얼굴이 흥당무가 되다 (หน้าเป็นแครอทแดง)

2.6 ประธาน + วิเศษณ์ + ภาคแสดง

ตัวอย่าง

- 1) 눈이 핑핑 돌아가다 (ตาหมุนไปตัวๆ)
- 2) 발이 손이 되도록 빌다 (อธิษฐานจนเท้าจะกลายเป็นมือ)
- 3) 배가 등에 붙다 (หลังติดที่ท้อง)
- 4) 눈이 빠지도록 기다리다 (รอจนตาหลุด)

2.7 วิเศษณ์ + ภาคแสดง

ตัวอย่าง

- 1) 골수에 들다 (เข้าไปในไขกระดูก)
- 2) 몸에 배다 (ซึมเข้าร่างกาย)
- 3) 머리꼭대기에 앉아있다 (นั่งอยู่บนปลายหัว)
- 4) 눈 앞에 나타나다 (ปรากฏที่หน้าตา)

2.8 กรรม + ภาคแสดง โครงสร้างของสำนวนเกาหลีประเภทนี้เป็นโครงสร้างที่พบมากที่สุด

ตัวอย่าง

1) 가슴을 불태우다	(เผาใจ)
2) 귀를 팔다	(ขายหู)
3) 등을 맞대다	(เอาหลังติดกัน)
4) 코를 풀다	(เป่าจมูก)
5) 살을 깎다	(ตัดเนื้อ)

2.9 กรรม + विशेषณ์ + ภาคแสดง

ตัวอย่าง

1) 똥구멍을 살살 긁다	(เการูทวารหนักแกรๆ)
2) 목을 길게 빼다	(ยืดคอยาว)
3) 목을 뻗뻗이 세우다	(ตั้งคอแข็งทื่อ)
4) 눈을 똑바로 뜨다	(ลืมตาเขม็ง)
5) 눈을 딱 감다	(หลับตาสนิท)

2.10 विशेषณ์ + ภาคแสดง

ตัวอย่าง

1) 발아래에도 못 가다	(ไปไม่ได้แม้ที่ได้เท้า)
2) 눈에서 벗어나다	(ถอดออกจากตา)
3) 눈에 잘 보이다	(เห็นชัดที่ตา)
4) 목에 걸리다	(ติดที่คอ)

2.11 विशेषณ์ + กรรม + ภาคแสดง

ตัวอย่าง

1) 입에 거품을 내다	(ฟองขึ้นที่ปาก)
2) 얼굴에 평판을 깔다	(ปูแผ่นเหล็กที่หน้า)
3) 눈에 쌍심지를 켜다	(จุดตะเกียงคู่ที่ตา)
4) 목에 힘이 들어가다	(พลังเข้าไปที่คอ)
5) 목에 거미줄을 치다	(ชักใยแมงมุมที่คอ)

2.12 विशेषณ์ + ประธาน + ภาคแสดง

ตัวอย่าง

1) 발에 불이 나다	(ไฟไหม้ที่เท้า)
2) 얼굴에 그늘이 지다	(เกิดเงาที่หน้า)
3) 얼굴에 기름기가 흐르다	(ไขมันไหลที่หน้า)
4) 눈에서 황이 나다	(เกิดกำมะถันที่ตา)

2.13 กรรม+ภาคแสดง+ คำเชื่อม+ ภาคแสดง

ตัวอย่าง

- 1) 얼굴을 들고 다닐 수 없다(ไม่สามารถยกหน้าไปไหนมาไหนได้)
- 2) 발을 뺀고 자다 (ยัดเท้าแล้วนอน)
- 3) 두 손을 털고 나서다 (สะบัดสองมือแล้วออกมา)
- 4) 때 빼고 광내다 (ขัดซีโคลแล้วสดใส)

2.14 วิเศษณ์ + ประธาน+ คำเชื่อม+ ภาคแสดง โดยลักษณะโครงสร้างแบบนี้ไม่ปรากฏในสำนวน

เกาหลีมากนัก

ตัวอย่าง

발바닥에 흙 안 묻히고 살다 (อยู่โดยไม่มีโคลนติดอยู่ที่ฝ่าเท้า)

บทที่ 4

ภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏ ในสำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย

จากการศึกษาสำนวนภาษาเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกายพบว่าปรากฏภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมเกาหลีดังต่อไปนี้

1. ภาพสะท้อนทางสังคม

ในสำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกายปรากฏภาพสะท้อนทางสังคมในสมัยก่อนได้ว่าสังคมเกาหลีเป็นสังคมเกษตรกรรมที่มีการเพาะปลูกพืชผัก เช่น พักทอง แครอท และมีการเลี้ยงสัตว์ เช่น วัว การเดินทางจะมีการแบกของไว้ที่หลัง การเดินทางจะใช้เท้าเป็นหลัก ดังเห็นได้ในสำนวนต่อไปนี้

1) 얼굴이 흥당무가 되다 (หน้าเป็นแครอทแดง)

สำนวนนี้หมายความว่า “เขิน, อาย” จนหน้าแดง ซึ่งเปรียบสีของใบหน้ากับแครอทแดงที่ชาวเกาหลีเพาะปลูกไว้ ดังนั้นสำนวนนี้จึงสะท้อนให้เห็นสังคมเกษตรกรรมของเกาหลีที่มีการเพาะปลูกแครอท

2) 똥구멍으로 호박씨를 까다(แกะเมล็ดพัททองด้วยรูทวารหนัก)

สำนวนนี้หมายความว่า “แกล้งทำเป็นเรียบร้อยไม่รู้ไม่ชี้แต่พอลับหลังก็แอบทำหลายอย่างหรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม” ซึ่งเปรียบเทียบการแกะเมล็ดพัททองเป็นงานส่วนรูทวารหนักเป็นส่วนที่อยู่ด้านหลังของร่างกายและถูกปกปิดด้วยเสื้อผ้าจึงไม่ค่อยมีคนเห็น การแกะเมล็ดพัททองด้วยรูทวารหนักจึงเป็นเปรียบเทียบการทำงานบางอย่างลับหลังไม่ให้ผู้อื่นรู้ หรือมีสิ่งดีก็แอบซ่อนไว้ ดังนั้นสำนวนนี้จึงสะท้อนให้เห็นสังคมเกษตรกรรมของเกาหลีที่มีการเพาะปลูกพัททอง

3) 코가 께이다 (ถูกร้อยจุมุก)

สำนวนนี้หมายความว่า “ถูกผูกมัด” ซึ่งการร้อยจุมุกจะทำเฉพาะกับวัวโดยต้องมีการร้อยจุมุกวัวเพื่อลากจูงทำงาน ดังนั้นจึงเปรียบเทียบการร้อยจุมุกเป็นการผูกมัด สำนวนนี้จึงสะท้อนให้เห็นสังคมเกษตรกรรมของเกาหลีที่เลี้ยงวัวเพื่อทำการเกษตร

4) 등에 업다 (แบกไว้ที่หลัง)

สำนวนนี้หมายความว่า “มีการพึ่งพาอำนาจ(จากคนที่มีอำนาจ)” ซึ่งการแบกสัมภาระหรือคนไว้ที่หลังมีน้ำหนักลงที่หลังทำให้หลังต้องรับภาระ เปรียบเสมือนการพึ่งพาอำนาจบารมีของผู้มีอำนาจมากกว่า ดังนั้นสำนวนนี้จึงสะท้อนให้เห็นว่าสังคมเกาหลีมีการแบกสัมภาระหรือคนไว้ที่หลัง

5) 발이 넓다 (เท้ากว้าง)

สำนวนนี้หมายความว่า “มีคนรู้จักมาก” ในสมัยก่อนชาวเกาหลีเดินทางโดยใช้เท้าเป็นหลัก ซึ่งคนที่เท้ากว้างหมายถึงคนที่เดินทางบ่อยจึงทำให้มีรู้จักคนมาก ส่วนคนที่เดินน้อยก็จะเท้าแคบดังสำนวนที่ว่า 발이 좁다(เท้าแคบ)หมายความว่า “มีคนรู้จักน้อย” ซึ่งคนที่รู้จักคนน้อยไม่ค่อยเดินทางหรือมีการพบปะสังสรรค์กับใคร นอกจากนี้ยังมีสำนวน 발이 닿다(เท้าสีก)ซึ่งมีความหมายว่า “เดินทางบ่อย” จนเท้าสีก ดังนั้นสำนวนดังกล่าวทั้งสามสำนวนนี้จึงสะท้อนให้เห็นสังคมเกาหลีว่าในสมัยก่อนชาวเกาหลีเดินทางด้วยเท้า

2. ภาพสะท้อนทางวัฒนธรรม

ในสำนวนเกาหลีที่เกี่ยวกับร่างกายปรากฏภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมในสมัยก่อนได้ 5 อย่าง ดังต่อไปนี้

2.1 วัฒนธรรมการแต่งงาน จากสำนวนเกาหลีที่มีคำว่า “ผม” วัฒนธรรมการแต่งงานของชาวเกาหลีผู้หญิงเกาหลีเมื่อแต่งงานก็ต้องมีการมัดผมขึ้นไปด้านบนศีรษะ ดังเห็นได้จากสำนวนต่อไปนี้

귀밑머리(를) 올리다 (เอาผมหลังหูขึ้น)

สำนวนนี้มีความหมายว่า “แต่งงาน” ซึ่งใช้สำหรับผู้หญิง เนื่องจากเมื่อแต่งงานเจ้าสาวจะมีการมัดผมขึ้น สำนวนนี้จึงสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมการแต่งงาน

2.2 วัฒนธรรมการบวช เกาหลีเป็นประเทศที่มีคนนับถือศาสนาพุทธอยู่จำนวนมาก ดังนั้นในสำนวนเกาหลีจึงสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมการบวช ดังเห็นได้จากสำนวนต่อไปนี้

머리(를) 깎다 (โกนผม)

สำนวนนี้มีความหมายว่า “บวชเป็นพระ” เมื่อมีการบวชเป็นพระจะมีการโกนผม ดังนั้นสำนวนนี้จึงสะท้อนให้เห็นว่าในสมัยก่อนชาวเกาหลีมีการบวชเป็นพระ

2.3 วัฒนธรรมงานศพ ในสำนวนเกาหลีที่เกี่ยวกับร่างกายปรากฏภาพสะท้อนที่แสดงวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับงานศพดังต่อไปนี้

1) 머리(를) 풀다 (ปล่อยผม)

สำนวนนี้หมายความว่า “เป็นเจ้าภาพจัดงานศพ” เนื่องจากเมื่อมีการจัดงานศพคนที่เป็เจ้าภาพงานศพจะมีการปล่อยผม

2) 얼굴에 노랑꽃이 피다 (ดอกไม้สีเหลืองบานที่หน้า)

สำนวนนี้มีความหมายว่า “มีความทุกข์มาก” โดยนำดอกไม้สีเหลืองมาเปรียบเป็นความทุกข์ เนื่องจากดอกไม้สีเหลืองเป็นดอกไม้ที่ใช้ประดับในงานศพ ความหมายของดอกไม้สีเหลืองคือ ทางไปสวรรค์สีเหลืองซึ่งทำให้ดอกไม้สีเหลืองจึงเป็นสิ่งที่แสดงถึงความหม่นหมอง เศร้าหมอง และความทุกข์

2.4 วัฒนธรรมเกี่ยวกับอาหาร ในสำนวนเกาหลีที่เกี่ยวกับร่างกายปรากฏภาพสะท้อนที่แสดงวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับอาหารดังต่อไปนี้

1) 입에 맞는 떡 (ต็อกที่ถูกปาก)

สำนวนนี้มีความหมายว่า “สิ่งที่เหมาะสมกันพอดี” เป็นการนำต็อกซึ่งเป็นอาหารพื้นบ้านที่อยู่คู่กับชาวเกาหลีมีตั้งแต่โบราณกาล

2) 두 손에 떡을 들다 (ถือต็อกในสองมือ)

สำนวนนี้มีความหมายว่า “มีโอกาสสองอย่างจึงไม่รู้ว่าจะทำอะไรก่อน” เป็นการนำตอกมาเปรียบเป็นโอกาสหรือของมีค่าที่อยู่มือทั้งสอง เมื่อถือไว้ทั้งสองมือจึงไม่รู้จะตัดสินใจเลือกตอกในมือใดก่อนเนื่องจากเป็นสิ่งที่มีความทั้งคู่

ทั้งสองสำนวนดังกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมเกี่ยวกับอาหาร คือ ตอกเป็นอาหารที่เป็นทั้งของควาและหวานซึ่งตอกมีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตชาวเกาหลีในทุกประเพณี

3) 손가락에 장을 지지다 (ต้มเต้าเจี้ยวที่นิ้วมือ)

สำนวนนี้มีความหมายว่า “สุดท้ายก็ไม่เป็นอย่างนั้น, เป็นไปไม่ได้” เป็นการนำการต้มเต้าเจี้ยวมาเปรียบเป็นสำนวนว่าไม่สามารถทำบนนิ้วมือหรือบนฝ่ามือได้ ซึ่งสำนวนนี้สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมการเอาอาหารมาหมักดองเพื่อเป็นการถนอมอาหาร เนื่องจากสภาพอากาศของเกาหลีหนาวเย็นเกือบตลอดปี จึงมีการนำผักมาดองเป็นผักดองกิมจิ หรือการนำถั่วมาหมักเป็นเต้าเจี้ยวและชีอิ้วขาว

2.5 แนวคิดความเชื่อเรื่องสิ่งเหนือธรรมชาติ ในสำนวนเกาหลีที่เกี่ยวกับร่างกายปรากฏภาพสะท้อนที่แสดงแนวคิดความเชื่อเรื่องสิ่งเหนือธรรมชาติ ดังต่อไปนี้

1) 발이 손이 되도록 빌다 (อธิษฐานจนเท้าจะกลายเป็นมือ)

2) 손발이 닳도록 빌다 (อธิษฐานจนมือเท้าสึก)

ทั้งสองสำนวนนี้มีความหมายเหมือนกันคือ “ขอร้องอย่างจริงจังหรืออย่างสุดชีวิต” จากทั้งสองสำนวนนี้แสดงให้เห็นว่าชาวเกาหลีมีแนวคิดในเรื่องสิ่งเหนือธรรมชาติ เช่น เทวดา นางฟ้า ภูตผี พระเจ้า ฯลฯ

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกายแยกการวิเคราะห์ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประเภทของจำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย

ผู้วิจัยได้คัดแยกจำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกายออกตามประเภท 4 ประเภทได้แก่ ประเภทจำนวนที่เกี่ยวข้องกับร่างกายภายนอก ประเภทจำนวนที่เกี่ยวข้องกับร่างกายภายใน ประเภทจำนวนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ร่างกายขับออกมา และประเภทจำนวนที่มีความเกี่ยวข้องกับร่างกาย โดยสัดส่วนจำนวนของจำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกายภายนอกมีจำนวนจำนวนมากที่สุดคือ 882 จำนวน คิดเป็นร้อยละ 82.7 และจำนวนที่มีความเกี่ยวข้องกับร่างกายมีจำนวนน้อยที่สุดคือ 22 จำนวน คิดเป็นร้อยละ 2.1 โดยจำแนกสัดส่วนของจำนวนในแต่ละประเภทได้ดังนี้

- 1.1 ประเภทจำนวนที่เกี่ยวข้องกับร่างกายภายนอก มีจำนวนทั้งสิ้น 882 จำนวน โดยส่วนของร่างกายภายนอกที่นำมาใช้เป็นจำนวนมากที่สุดคือคำว่า “มือ” (손) มีจำนวน 130 จำนวน คิดเป็นร้อยละ 14.7 ของจำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกายภายนอกทั้งหมด และส่วนของร่างกายภายนอกที่นำมาใช้เป็นจำนวนน้อยที่สุดคือ “แก้ม” (뺨) และ “สีข้าง” (옆구리) ซึ่งมีจำนวนส่วนละ 1 จำนวน คิดเป็นร้อยละ 0.1 ของจำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกายภายนอกทั้งหมด
- 1.2 ประเภทจำนวนที่เกี่ยวข้องกับร่างกายภายใน มีจำนวนทั้งสิ้น 120 จำนวน โดยส่วนของร่างกายภายในที่นำมาใช้เป็นจำนวนมากที่สุดคือคำว่า “กระดูก” (뼈) ซึ่งรวมไปถึงจำนวนที่มีคำว่า “กระดูกสันหลัง” (등골) “โครงกระดูก”(골격) และ “ไขกระดูก” (골수) มีจำนวน 43 จำนวน คิดเป็นร้อยละ 35.8 ของจำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกายภายในทั้งหมด และส่วนของร่างกายภายในที่นำมาใช้เป็นจำนวนน้อยที่สุดคือ “ปอด” (허파) และ “ไขมัน” (군살) ซึ่งมีจำนวนส่วนละ 1 จำนวน คิดเป็นร้อยละ 0.8 ของจำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกายภายในทั้งหมด
- 1.3 ประเภทจำนวนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ขับถ่าย มีจำนวนทั้งสิ้น 43 จำนวน โดยสิ่งที่ที่ขับถ่าย ที่นำมาใช้เป็นจำนวนมากที่สุดคือคำว่า “เหงื่อ” (땀, 식은 땀) มีจำนวน 12 จำนวน คิดเป็นร้อยละ 27.9 ของจำนวนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ขับถ่ายทั้งหมด และสิ่งที่ขับถ่ายที่นำมาใช้เป็นจำนวนน้อยที่สุดคือ “เลือดกำเดา” (코피) มีจำนวน 2 จำนวน คิดเป็นร้อยละ 4.7 ของจำนวนที่เกี่ยวข้องกับที่ขับถ่ายทั้งหมด
- 1.4 ประเภทจำนวนที่มีความเกี่ยวข้องกับร่างกาย มีจำนวนทั้งสิ้น 22 จำนวน โดยสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับร่างกายที่นำมาใช้เป็นจำนวนมากที่สุดคือคำว่า “พลังที่ออกจากร่างกาย” (기) มี

จำนวน 10 จำนวน คิดเป็นร้อยละ 45.4 ของจำนวนที่มีความเกี่ยวข้องกับร่างกายทั้งหมด และสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับร่างกายที่นำมาใช้เป็นจำนวนน้อยที่สุดคือ “ความดันโลหิต” (혈압) มีจำนวน 1 จำนวน คิดเป็นร้อยละ 4.6 ของจำนวนที่มีความเกี่ยวข้องกับร่างกายทั้งหมด

2. โครงสร้างของจำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย พบว่าจำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกายมีโครงสร้างจำนวน 14 แบบ ซึ่งโครงสร้างจำนวนเกาหลีแบบที่พบมากที่สุดคือ กรรม + ภาคแสดง

นอกจากนี้จากการศึกษาจำนวนภาษาเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกายพบว่าปรากฏภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมเกาหลีดังต่อไปนี้

1. ภาพสะท้อนทางสังคม ในจำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกายปรากฏภาพสะท้อนทางสังคมในสมัยก่อนได้แก่ สังคมเกาหลีเป็นสังคมเกษตรกรรมที่มีการเพาะปลูกพืชผักและการเลี้ยงสัตว์ การเดินทางจะมีการแบกสัมภาระหรือคนไว้ที่หลัง และใช้เท้าเป็นหลัก

2. ภาพสะท้อนทางวัฒนธรรม ในจำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกายปรากฏภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมในสมัยก่อนได้แก่ วัฒนธรรมการแต่งงาน วัฒนธรรมการบวช วัฒนธรรมงานศพ วัฒนธรรมเกี่ยวกับอาหาร และวัฒนธรรมเกี่ยวกับแนวคิดการเชื่อในเรื่องสิ่งเหนือธรรมชาติ

การวิจัยครั้งนี้ได้บรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาจำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย ก่อให้เกิดองค์ความรู้ที่สำคัญที่ทำให้เข้าใจจำนวนเกาหลีที่มีการใช้คำที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย ซึ่งส่วนต่างๆของร่างกายถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในชีวิตมนุษย์ จากจำนวนต่างๆดังกล่าวทำให้ทราบว่าชาวเกาหลีให้ความสำคัญกับร่างกายมาเป็นอันดับหนึ่ง และการศึกษาเรื่องจำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกายนั้นนอกจากเพิ่มพูนความรู้ด้านภาษาแล้วยังพบว่าการปรากฏภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษของชาวเกาหลีได้สร้างขึ้นมาโดยมีความหมายลึกซึ้ง ซึ่งการศึกษานี้จะเกิดประโยชน์ต่อผู้ที่เรียนภาษาและวัฒนธรรมเกาหลีต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิเคราะห์จำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับร่างกายทำให้เกิดข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าในโอกาสต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบจำนวนเกาหลีกับจำนวนไทยที่มีคำบอกเกี่ยวกับร่างกาย
2. ควรมีการศึกษาจำนวนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอื่นๆ เช่น สัตว์ พืช เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษาอุปลักษณะในการใช้จำนวนเกาหลีเกี่ยวกับส่วนต่างๆของร่างกาย

บรรณานุกรม

เอกสารอ้างอิงภายในประเทศ

- กาญจนาคพันธุ์. (นามแฝง). (2515). สำนวนไทยเล่ม 1. กรุงเทพฯ : รวมสาสน์.
- กาญจนาคพันธุ์. (นามแฝง). (2515). สำนวนไทยเล่ม 2. กรุงเทพฯ : รวมสาสน์.
- เจือ สตะเวทิน.(2515) สุภาสิตสากล. พระนคร : ก้าวหน้า
- ภาควิชาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2545) ภาษาศาสตร์เบื้องต้น. สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เชิดชัย อุดมพันธ์. (2555). “มโนทัศน์คำเรียกอวัยวะเพศชาย”. การประชุมวิชาการระดับชาติ เกาหลี
ศึกษาครั้งที่ 2 ณ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร 16 กรกฎาคม 2555.
- ชุนซิล ควน. (2537). สำนวนเกาหลีและสำนวนไทย การศึกษาเปรียบเทียบ. ปริญญานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฐิติวัฒน์ จตุรวิธวงศ์. (2546). การวิเคราะห์ลักษณะและภาพสะท้อนจากสำนวนไทย. วิทยานิพนธ์ศิลปศา
สตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรีศ วงศ์ธนเสน.(2551)การแพร่กระจายของเกาหลีในประเทศไทย. การประชุมสัมมนาวิชาการ
นานาชาติ 50 ปีความสัมพันธ์ไทย-เกาหลี 7 สิงหาคม 2551.
- ปรีศวรร ยืนเสน. (2555). ภาษากับวัฒนธรรมเกาหลี. สงขลา : กราฟฟิคเนค.
- ปรีศวรร ยืนเสน. (2555). ภาษากับสังคมเกาหลี. สงขลา : กราฟฟิคเนค.
- ปรีชา ทิชีนพงศ์. (2523) ลักษณะภาษาไทย. โอเดียนสโตร์
- เพ็ญแข วันจันสุนทร. (2528) คำนิยมในสำนวนไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม. (2542) . พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ :
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

เอกสารอ้างอิงต่างประเทศ

- 김기수. (1994). 관용적 은유의 인지적 연구. 인문사회과학연구 ; 1, 세명대학교.
- 김선정 외. (2007). 살아 있는 한국어 (관용어). 랭기지플러스한국.
- 강위규.(1998). 우리말 관용표현 연구. 세종출판사.
- 김진식. (2007). 현대국어 의미론연구. 박이정.
- 김향숙. (2003). 한국어 감정표현 관용어 연구. 한국문화사.

- 문금현. (1996). **국어의 관용표현 연구**. 서울대학교 박사학위논문.
- 박영순. (2000). **한국어은유 연구**. 고려대학교 출판사.
- 박영준·최경봉.(1995). **관용어 사전**. 태학사.
- 박찬익. (1996). **태국어 관용어를 구성하는 어휘의 의미 연구 -특히 신체와 관련된 어휘를 중심으로**. 한국외국어대학교 석사학위논문.
- 이기문.(2003). **새국어사전**. 두산동아.
- 이영길. (1985). **은유의 언어학적 연구**. 계명대학교 석사학위논문.
- 이익섭·이상억. (1997). **한국어의 언어**. 신구문화사.
- 이진숙. (1997). **은유에 관한 개념적 연구**. 창원대학교 석사학위논문.
- 이희승. (1997). **옛센스 국어사전**. 민중서림.
- 최창렬. (1983). **관용적 표현의 언외의미 연구**. 전북대학교 석사학위논문.
- Lakof, Robin. 1973. "Language and Woman's Place". *Language in Society* 2: 45-80.
- Seo Jungsu. 1970. *Korean Politeness*. Seoul : Hanyang University

เว็บไซต์

- 국립국어원. (2012). http://stdweb2.korean.go.kr/section/idiom_list.jsp